

**Jahorina osiguranje Vienna Insurance Group
a.d. Pale**

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2013.

Sadržaj

Izvještaj Direktora	1
Odgovornost Uprave za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja	6
Izvještaj nezavisnog revizora	7
Izvještaj o finansijskom položaju	9
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	10
Izvještaj o promjenama u kapitalu i rezervama	12
Izvještaj o novčanim tokovima	14
Bilješke uz finansijske izvještaje	15 - 88

Izvještaj Direktora

Direktor predstavlja godišnji izvještaj zajedno sa revidiranim godišnjim finansijskim izvještajima za godinu koja je završila 31. decembra 2013.

Jahorina osiguranje Vienna Insurance Group akcionarsko društvo Pale je osnovano 1992. godine, a danas posluje kao punopravni član jedne od najvećih osiguravajućih grupacija u Centralnoj i Jugoistočnoj Evropi VIENNA INSURANCE GROUP AG Vienna. Osnovni kapital Jahorina osiguranja VIG AD Pale je 21.872.500 KM. U skladu sa Zakonom o društvima za osiguranje, Društvo je registrovano za obavljanje poslova neživotnih i životnih osiguranja.

U cilju podizanja nivoa kvaliteta usluga osnovali smo 2003. godine specijalizovano preduzeće za obavljanje usluga tehničkog pregleda "Jahorina auto" d.o.o. i danas u više od 20 gradova širom BiH u vlastitim, savremeno opremljenim centrima obavljamo tehničke preglede za naše klijente.

Jahorina osiguranje Viena Insurance Group AD je jedan od osnivača i vlasnik 28% kapitala Društva za upravljanje investicionim fondovima "Jahorina Konseko progres" AD Pale i najveći je pojedinačni akcionar ovog Društva.

Kao dokaz da poslujemo po najvišim standardima sistema kvaliteta, od 2002. godine posjedujemo certifikat Sistem menadžmenta kvalitetom ISO 9001: 2008 pribavljen od TÜV Nord Cert GmbH.

Sa željom da budemo bliže korisnicima naših usluga i proizvoda stvorili smo mrežu od 8 filijala sa više poslovnica i postava širom BiH. Trenutno imamo 214 zaposlenih i vrlo razgranatu distribucionu mrežu u BiH.

Glavni ciljevi i dugoročna strategija su zaštita sigurnosti i interesa klijenata, a u skladu sa tim zadržavanje liderske pozicije u Republici Srpskoj, i povećanje tržišnog učešća u BiH. Svoj razvoj baziramo na daljem unapređenju palete imovinskih osiguranja kao i osiguranju života gdje i u 2013. godini bilježimo značajan rast u odnosu na prethodnu godinu.

Na tržištu Republike Srpske Jahorina osiguranje je zadržalo lidersku poziciju sa ukupnim tržišnim učešćem od 14,05% (bez premije iz FBiH). Jahorina osiguranje VIG AD je u 2013. godini na tržištu BiH imalo učešće od 4,4%, i nalazi se na devetoj poziciji na tržištu osiguranja BiH po visini premije.

Društvo je u 2013. ostvarilo ukupnu fakturisano premiju u iznosu od 23.253.190 KM, od čega je iznos od 22.252.878 KM fakturisana premija neživotnih osiguranja, a 1.000.313 KM fakturisana premija životnih osiguranja. Najveće učešće u premiji neživotnih osiguranja ima premija autoodgovornosti sa 55,4%, zatim slijedi premija osiguranja imovine (vrste osiguranja 08 i 09) sa 23,2%, nezgode sa 12,3%, autokaska sa 9,1% itd.

Vrijedno je napomenuti da je u ukupnoj strukturi premije došlo do značajnog smanjenja učešća premije autoodgovornosti. Sve ovo potvrđuje činjenicu da je orijentacija Jahorina osiguranja Vienna Insurance Group AD bila, i biće i u narednom periodu, prodaja profitabilnijih imovinskih vrsta osiguranja, i povećanje njihovog učešća u ukupnom portfelju Društva.

Jahorina osiguranje VIG AD je u 2013. godini imalo ukupno riješenih odštetnih zahtjeva u iznosu od 11.212.155 KM od čega je iznos od 11.102.471 KM odnosi na štete neživotnih osiguranja ili 99,02%, a iznos od 109.684 KM na štete životnih osiguranja ili 0,98%. Od ukupnog iznosa riješenih odštetnih zahtjeva isplaćeno je 9.876.421,77 KM ili 88,09%.

U 2013. godini ukupno na rješavanju je bilo 6.166 odštetnih zahtjeva. Od ukupnog broja odštetnih zahtjeva u rješavanju, 6.073 se odnosilo na neživotna osiguranja, a 93 odštetnih zahtjeva je bilo iz životnog osiguranja.

Po obračunu na dan 31. decembar 2013. godine izvršena je rezervacija 1.241 prijavljenih nastalih slučajeva šteta neživotnih osiguranja u vrijednosti 7.589.394 KM. Najveći broj rezervisanih šteta se odnosi na štete iz osnova autoodgovornosti (668 slučajeva ili 53,83%) u vrijednosti 5.954.149 KM ili 78,45 %, a iz osnova neobaveznih osiguranja 573 slučajeva ili 46,18 %, u vrijednosti 1.635.245 KM ili 21,55 %. Prosječna rezervisana šteta iznosi 6.116 KM.

Izvještaj Direktora (nastavak)

U skladu sa zakonskom regulativom Društvo je formiralo tehničke rezerve životnih i neživotnih osiguranja, za pokriće budućih obaveza iz osiguranja i eventualnih gubitaka zbog rizika koji proizilaze iz poslova osiguranja, a u skladu sa Zakonom o društvima za osiguranje. Djelatnost osiguranja je povezana sa velikim brojem različitih vrsta rizika koji su konstantno prisutni i koji se mogu realizovati sa različitim intenzitetima. Pod rizikom se podrazumijeva vjerovatnoća nastanka negativnih efekata na poslovni i finansijski rezultat i položaj društva za osiguranje

Tehničke rezerve na dan 31. decembra 2013. godine u neživotnim osiguranjima iznose 27.685.144 KM i u životnim osiguranjima 1.542.947 KM i formirane su po načelima aktuarske matematike, pravila struke osiguranja i odgovarajućih statističkih podataka i pokrivena su 100% sa sredstvima u skladu sa propisima i zahtjevima za diverzifikaciju plasmana (Pravilnik o visini i načinu ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi i minimalnog garantnog fonda).

Minimalni garantni fond Društva za poslove neživotnih osiguranja, prema Zakonu o društvima za osiguranje, iznosi 5.000.000,00 KM, a za poslove životnih osiguranja 3.000.000,00 KM. 50 % minimalnog garantnog fonda, u skladu sa zakonskim propisima, Društvo drži u namjenski oročenim depozitima kod banaka u RS (BiH).

Imovinom se upravlja u maniru savjesnog privrednika, birajući investicije sa najvišim prinosom pri određenom nivou rizika. Cilj ulaganja je da se optimizuje prihod od ulaganja kao i da se osigura da se imovinom i obavezama upravlja na osnovu novčanih tokova i ročnosti. Svako prenošenje sredstava iz zone niskog prinosa u zonu gdje se očekuju veći prinosi sa sobom nosi i rizik. Rizici sredstava u Društvu mogu se svesti pod systemske, tržišne i kreditne rizike. Dužna pažnja poklanja se i usklađenosti s pravilima koja su postavljena Zakonom o osiguranju.

Imajući u vidu dugoročne ciljeve i ulogu investicionog portfolija, donošenje odgovarajućeg upustva o upravljanju rizicima u velikoj mjeri je povezano sa donošenjem smjernica za investiciju politiku. Samim tim Društvo aktivno pristupa uvođenju novih sistema upravljanja imovinom i rizicima, u svrhu postavljanja čvrstih temelja koji će zadovoljavati standarde profesionalnog upravljanja.

Osnovni cilj Društva prilikom upravljanja finansijskim i osiguravajućim rizicima je održavanje nivoa kapitala adekvatnog obimu i vrstama poslova osiguranja koje obavlja, te s obzirom na rizike kojima je izloženo. Uprava prepoznaje značaj postojanja efikasnog i efektivnog sistema upravljanja rizicima. Rukovodstvo pregleda i odobrava ciljane portfelje na periodičnoj osnovi, utvrđuje smjernice ulaganja i limite, i nadzire proces upravljanja aktivom i pasivom.

Upravljanje rizicima kojima je u svom poslovanju Društvo izloženo provodi se kontinuirano, upravljanje rizicima omogućava identifikaciju, analizu, kvantifikaciju i kontrolu rizika Društva.

Agencija kontroliše solventnost Društva kako bi se osiguralo pokriće obaveza proizašlih iz mogućih ekonomskih promjena ili prirodnih katastrofa.

Društvo je i u 2013. godini izvršilo dodatna rezervisanja zbog smanjenja vjerovatnoće nastanka negativnih efekata na poslovni i finansijski rezultat i položaj Društva u budućem poslovanju. Zbog navedenog je u 2013. godini iskazan negativan finansijski rezultat, a preduzeće je dodatnim rezervisanjima stvorilo stabilne osnove za buduće poslovanje.

Ekonomsko okruženje

Trenutno finansijska tržišta u RS i BiH su ograničena i malena, a ako se ovome doda i globalna ekonomska kriza, čak i u zemljama članicama EU, sve ovo će se reflektovati i na način ulaganja i prinose na uložena sredstva u 2013. godini.

Tržište osiguranja

Ukupna ostvarena premija na tržištu BiH za period 01.01.-31.12.2013. godine iznosila je 527.072.013 KM, što u odnosu na premiju od 505.092.713 KM koja je ostvarena u 2012 godini predstavlja rast od 4,35%.

Ukupno učešće neživotnih osiguranja iznosilo je 81,07%, a učešće životnih osiguranja 18,93%.

Ukupna premija koja je ostvarena na tržištu Republike Srpske iznosila je 158.961.719 KM, i u odnosu na premiju koja je ostvarena u 2012. godini od 153.113.614 KM predstavlja rast od 3,82%. Premija ostvarena na tržištu FBiH iznosila je 351.979.098 KM i veća je 4,58% u odnosu na 2012. godinu.

Izvjestaj Direktora (nastavak)

Jahorina osiguranje Viena Insurance Group akcionarsko društvo Pale je u 2013. godini na tržištu BiH imalo učešće od 4,4%, i nalazi se na devetoj poziciji na tržištu osiguranja BiH po visini premije. U odnosu na isti period 2012. godine JO je smanjila svoje učešće za 1,68%, sa ostvarenim učešćem u neživotnim osiguranjima sa 5,22% i ostvarenim učešćem u životnim osiguranjima sa 0,97%. Najveće učešće u premiji neživotnih osiguranja ima premija autoodgovornosti sa 55,4%, zatim slijedi premija osiguranja imovine (vrste osiguranja 08 i 09) sa 23,2%, nezgode sa 12,3%, autokaska sa 9,1% itd.

Na tržištu Republike Srpske Jahorina osiguranje je zadržalo lidersku poziciju sa ukupnim tržišnim učešćem od 13,89% (bez premije iz FBiH).

VIG

VIENNA INSURANCE GROUP

Vienna Insurance Group (VIG) je godinama vodeći stručnjak za osiguranje kako u Austriji tako i u Centralnoj i Istočnoj Evropi. Oko 23.000 zaposlenih u oko 50 društava Grupe u 24 države ostvarilo je oko 9,2 milijarde EUR premije u 2013. godini. Kao vodeće osiguravajuće društvo na svojim najvažnijim tržištima, Vienna Insurance Group svojim klijentima pruža izvanredan portfolio proizvoda i usluga u svim segmentima životnog i neživotnog osiguranja.

Kod kuće u Austriji i Centralnoj i Istočnoj Evropi

U dugoj istoriji prožetoj tradicijom – korijeni Društva sežu unazad do 1824. Godine u Austriji–VIG je uspješno prevazišao sve izazove istorije, i često je preuzimao pionirsku ulogu. Ovo je bio slučaj 1990. godine, kada je Wiener Städtische postao jedan od prvih osiguravajućih društava u Zapadnoj Evropi koji je prepoznao uzbuđujuće mogućnosti rasta u Centralnoj i Istočnoj Evropi i iskoristio priliku da uđe na tržište bivše Čehoslovačke. To je bila polazna tačka buduće ekspanzije. Mađarska je uslijedila 1996., Poljska 1998., Hrvatska 1999. a Rumunija 2001. godine – da spomenemo samo nekoliko primjera. VIG sada posluje na 24 tržišta i ponosan je na svoju orijentaciju geografske širine.

Broj jedan na svojim osnovnim tržištima

Osim Austrije, VIG-ova osnovna tržišta su Republika Češka, Slovačka, Poljska, Rumunija, Bugarska, Hrvatska, Mađarska, Srbija i Ukrajina. VIG-ovo učešće na tržištu je oko 18% i čini ga osiguravajućim društvom broj jedan na ovim tržištima, a VIG stalno radi na daljem učvršćivanju svoje pozicije.

Više od polovine svih premija fakturisanih u 2013. godini dolazi sa tržišta CEE regiona, koji daje impresivan dokaz VIG-ove uspješne strategije širenja. Zaista, obzirom da je proces pripajanja u Centralnoj i Istočnoj Evropi u toku što donosi povećanu potrebu za osiguranjem, ovaj region će i dalje rasti po svom značaju.

VIG RE, reosiguravajuće društvo koje je osnovao VIG 2008. godine, sa sjedištem u Republici Češkoj, tako naglašava važnost CEE regiona kao rastućeg tržišta za VIG.

24 tržišta, jedan cilj: nastaviti sa zajedničkim uspjehom

Uprkos širokom spektru zahtjeva od strane klijenata i uslova na pojedinačnim tržištima, VIG ima jedan zajednički cilj svugdje: da nastavi svoj poslovni uspjeh pružajući klijentima najbolju moguću zaštitu osiguranja. Ovo stavlja veliku odgovornost na VIG, a društva VIG Grupe su u potpunosti odlučna da ispunjavaju ovu odgovornost, koristeći profesionalne, napredne savjetodavne usluge i fleksibilan portfolio proizvoda. Korištenje široke mreže uslužnih centara i raznovrsnost distributivnih kanala obezbjeđuju potrebnu blizinu sa klijentima. U isto vrijeme Grupa se oslanja na uspostavljene regionalne brendove koji su dovedeni pod okrilje Vienna Insurance Group, a da nisu izgubili svoj identitet ili pojedinačnu snagu. Ovo je razlog zbog kojeg pojedinačna snaga i prednosti ovih društava čine VIG snažnom porodicom.

Izvještaj Direktora (nastavak)

Stabilnost zasnovana na obavezujućim vrijednostima i sa fokusom na najvažnija područja stručnosti

Vienna Insurance Group je progresivan i osiguravač svjestan visokog rizika. Svoje aktivnosti u potpunosti usmjerava na svoj osnovni posao – posao osiguranja. Međutim, Vienna Insurance Group nudi razne oblike bezbjednosti ne samo svojim klijentima. Bezbjednost u obliku pouzdanosti, povjerenja i solidarnosti takođe dobija na vrhunskom prioritetu u radu sa poslovnim partnerima, zaposlenicima i dioničarima. Etičke vrijednosti kao što su čast, integritet, sposobnost rukovođenja u pitanjima bilo malim ili velikim, diverzitet, jednake mogućnosti i orijentacija prema klijentima čini osnovu za donošenje svih poslovnih odluka.

Ovaj osnovni pristup je potvrđen ne samo strategijom stalnog samoodrživog rasta, nego i odličnim bonitetom. U junu 2013. godine, rejting agencija Standard & Poor's potvrdila je svoj rejting A+ sa stabilnom perspektivom, čineći VIG najbolje kotiranim društvom u ATX indeksu Bečke berze.

VIG i Erste Group – dva snažna partnera

U 2008. godini, dva vodeća davaoca finansijskih usluga u Centralnoj i Istočnoj Evropi –VIG i Erste Group – odlučili su da dalje povećaju svoj uspjeh radeći zajedno. Zbog toga su ušli u dugoročno strateško partnerstvo koje donosi koristi za oba partnera: Erste Group podružnice distribuiraju VIG-ove proizvode osiguranja, a zauzvrat društva VIG-a nude bankarske proizvode Erste Group.

Snažno prisutvo na berzi, dugoročni glavni dioničar

VIG-ove dionice su uvrštene na Bečku berzu od 1994. godine. Njegova tržišna kapitalizacija od preko 4.6 milijardi EUR na kraju 2013. godine ga čini jednim od najvećih berznih kotacija. Takođe ima i sekundarnu berznu kotaciju na Praškoj berzi od februara 2008. godine, što još jednom naglašava koliki značaj ima region Centralne i Istočne Evrope za Grupu.

Oko 70% VIG-ovih dionica su u vlasništvu Wiener Städtische Versicherungsverein-a, stabilnog glavnog dioničara sa dugoročnom orijentacijom. Preostale dionice su u opticaju.

Snažan tim, privlačan poslodavac

"Naš uspjeh je baziran na ljudima" – dodatno na izgradnji baze za VIG-ov poslovni uspjeh, ovaj koncept takođe usmjerava upravljanje ljudskim resursima i na taj način VIG utvrđuje svoju poziciju privlačnog poslodavca. VIG zapošljava i podržava know-how oko 23.000 svojih zaposlenika i njihovu spremnost da pruže vrhunske rezultate. Prepoznavanje i razvijanje pojedinačnih vještina koje svaka osoba donosi u VIG-ov veliki tim je od posebnog značaja kao i veliki broj obuka i mogućnosti naprednih obuka, programa međunarodne razmjene i međunarodne saradnje koje postoji u Grupi, da bi se omogućilo ostvarenje svega navedenog.

Dodatne informacije o VIG-u su dostupne na www.vig.com, a i u Godišnjem izvještaju VIG Grupe.

Pregled poslovanja

Rezultat poslovanja Grupe i Društva za godinu koja je završila 31. decembra 2013. navedeni su u finansijskim izvještajima u nastavku.

Uprava Društva

Tokom 2013. godine, Upravni odbor Društva radio je u sljedećem sastavu:

- Dr Rudolf Ertl, predsjednik
- Dr Franz Kosyna
- Dragana Plavšić
- Branko Krstonošić
- Dr Miroslav Miškić
- Slavko Mitrović

Izvještaj Direktora (nastavak)

Skupština Društva na vanrednoj sjednici održanoj dana 10. februara 2014. godine, imenovala je novog člana Upravnog odbora i od 10. februara 2014. godine Upravni odbor radi u sljedećem sastavu:

- Dr Rudolf Ertl, predsjednik
- Mag. Peter Höfner
- Dragana Plavšić
- Branko Krstonošić
- Dr Miroslav Miškić
- Slavko Mitrović

Tokom 2013. godine, Izvršni odbor Društva radio je u sljedećem sastavu:

- Dr Miroslav Miškić, Generalni direktor
- Dragana Plavšić, Izvršni član UO
- Dragan Simikić, Izvršni direktor za štete
- Marko Mandić, Izvršni direktor za osiguranje
- Miralem Mahmutović, Direktor filijale Sarajevo

Upravni odbor Društva je na redovnoj sjednici održanoj 12. februara 2014. godine imenovao novog člana Izvršnog odbora i od 12. februara 2014. godine Izvršni odbor Društva radi u sljedećem sastavu:

- Dr Miroslav Miškić, predsjednik
- Dragana Plavšić, Izvršni član UO
- Dragan Simikić, Izvršni direktor za štete
- Marko Mandić, Izvršni direktor za osiguranja
- Jasmin Šarić, Direktor filijale Sarajevo

Generalni direktor Društva je Dr Miroslav Miškić.

Odgovornost Uprave za pripremu i odobravanje godišnjih finansijskih izvještaja

Uprava Društva dužna je pripremiti odvojene i konsolidovane finansijske izvještaje za svaku poslovnu godinu, koji istinito i fer pokazuju finansijski položaja Društva i Grupe, te njihovu finansijsku uspješnost i novčane tokove u skladu s važećim računovodstvenim standardima, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Društva i Grupe, te sprječavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir takvih računovodstvenih politika koje će biti u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih odluka i procjena, te pripremanje odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja na principu neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Društvo i Grupa nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je dužna podnijeti na usaglašavanje Generalnoj skupštini godišnje izvještaje Društva i Grupe zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Generalna skupština odobrava i usvaja godišnje finansijske izvještaje.

Odvojeni i konsolidovani finansijski izvještaji na stranama 9 do 88 odobreni su od strane Uprave, za podnošenje Generalnoj skupštini, 17. aprila 2014. godine te ih, potvrđujući ovo, potpisuju:

Dr Miroslav Miškic
Direktor

Dragana Plavšić
Izvršni član upravnog odbora

Izveštaj nezavisnog revizora akcionarima Jahorina osiguranja Vienna Insurance Group a.d. Pale

Obavili smo reviziju priloženih konsolidovanih finansijskih izvještaja Jahorina osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Pale i njegovog zavisnog društva („Grupa“) i priloženih odvojenih finansijskih izvještaja Jahorina osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Pale („Društvo“). Finansijski izvještaji se sastoje od izvještaja o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2013. godine, izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaja o promjenama u kapitalu i rezervama i izvještaja o novčanim tokovima za godinu koja je tada završila te bilješki, koje sadrže sažetak značajnih računovodstvenih politika i ostalih objašnjavajućih informacija.

Odgovornost Uprave za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prezentaciju ovih konsolidovanih i odvojenih finansijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja te interne kontrole za koje Uprava utvrdi da su potrebne kako bi se omogućila priprema konsolidovanih i odvojenih finansijskih izvještaja bez značajno pogrešnih prikaza, koji mogu nastati kao posljedica prijevare ili pogreške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izraziti mišljenje o ovim konsolidovanim i odvojenim finansijskim izvještajima na osnovu naše revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima koji nalažu pridržavanje etičkih pravila te planiranje i provođenje revizije kako bismo stekli razumno uvjerenje o tome sadrže li konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji značajno pogrešne prikaze.

Revizija uključuje provođenje procedura u svrhu pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objavama u konsolidovanim i odvojenim finansijskim izvještajima. Odabir procedura ovisi o našoj prosudbi, uključujući i procjenu rizika značajno pogrešnih prikaza u konsolidovanim i odvojenim finansijskim izvještajima, koje mogu nastati kao posljedica prijevare ili pogreške. U procjenjivanju tih rizika, razmatramo interne kontrole relevantne za sastavljanje i fer prezentaciju konsolidovanih i odvojenih finansijskih izvještaja koje sastavlja Grupa u svrhu osmišljavanja revizijskih procedura prikladnih u postojećim okolnostima, ali ne u svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Grupe. Revizija isto tako uključuje ocjenu prikladnosti primijenjenih računovodstvenih politika, razumnosti računovodstvenih procjena koje je definisala Uprava, kao i ocjenu cjelokupnog prikaza konsolidovanih i odvojenih finansijskih izvještaja.

Uvjereni smo da su nam pribavljeni revizijski dokazi dostatni te da čine odgovarajuću osnovu za potrebe izražavanja našeg revizorskog mišljenja.

Izveštaj nezavisnog revizora akcionarima Jahorina osiguranja Vienna Insurance Group a.d. Pale (nastavak)

Mišljenje

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju finansijski položaj Grupe i Društva na dan 31. decembra 2013. godine, te rezultate njihovog poslovanja i njihove novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

KPMG B-H d.o.o. za reviziju
podružnica Banja Luka

Ovlašteni revizori
Jovana Dučića 13
78 000 Banja Luka
Bosna i Hercegovina

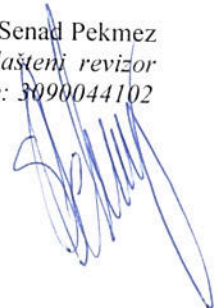
17. april 2014

Za i u ime KPMG B-H d.o.o. za reviziju:

Manal Bećirbegović
Izvršni direktor

Senad Pekmez
Ovlašteni revizor
Broj licence: 3090044102

Izvještaj o finansijskom položaju

na dan 31. decembra

	<i>Bilješke</i>	Grupa 2013. '000 KM	Grupa 2012. '000 KM	Društvo 2013. '000 KM	Društvo 2012. '000 KM
Aktiva					
Nekretnine i oprema	1.10	10.860	11.882	8.304	9.175
Investicione nekretnine	1.11	9.028	9.019	9.028	9.019
Nematerijalna imovina					
- Odgođeni troškovi pribave	1.12	2.687	2.231	2.687	2.231
- Ostala nematerijalna imovina	1.13	500	573	489	559
Ulaganje u podružnicu	1.14	-	-	1.309	1.779
Ulaganje u pridruženo pravno lice	1.15	144	138	140	140
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	1.16	6.522	3.064	6.522	3.064
Zajmovi i potraživanja	1.16	15.472	15.561	15.366	15.448
Udio reosiguranja u rezervama za ugovore o osiguranju	1.17	5.710	5.078	5.710	5.078
Zalihe	1.18	94	167	58	170
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	1.19	5.940	7.930	5.829	7.835
Novac i novčani ekvivalenti	1.20	903	1.114	895	1.088
Ukupna aktiva		57.860	56.757	56.337	55.586
Obaveze					
Rezerve za ugovore o osiguranju	1.21	29.228	27.981	29.228	27.981
Uzeti zajmovi	1.22	1.149	1.150	19	41
Rezervisanja za obaveze i troškove	1.23	930	469	930	469
Tekuća porezna obaveza		-	175	-	175
Odgođena porezna obaveza	1.36 (b)	171	118	166	113
Obaveze iz ugovora o osiguranju, ostale obaveze i odgođeni prihod	1.24	7.772	7.213	7.435	6.728
Ukupne obaveze		39.250	37.106	37.778	35.507
Kapital i rezerve					
Akcionarski kapital	1.25 (a)	21.873	19.758	21.873	19.758
Emisiona premija	1.25 (b)	615	2.725	615	2.725
Zakonske i statutarne rezerve		485	381	485	381
Rezerva fer vrijednosti	1.25 (c)	561	82	561	82
Revalorizacione rezerve		982	979	935	935
Akumulirani gubici		(5.906)	(4.274)	(5.910)	(3.802)
Ukupno kapital i rezerve		18.610	19.651	18.559	20.079
Ukupne obaveze, kapital i rezerve		57.860	56.757	56.337	55.586

Bilješke na stranicama od 15 do 88 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

za godinu koja je završila 31. decembra

	<i>Bilješke</i>	Grupa 2013. '000 KM	Grupa 2012. '000 KM	Društvo 2013. '000 KM	Društvo 2012. '000 KM
Zaračunate bruto premije	1.27	23.248	30.753	23.253	30.764
Premije predane u reosiguranje	1.27	(9.889)	(7.068)	(9.889)	(7.068)
Neto zaračunate premije		13.359	23.685	13.364	23.696
Promjena bruto rezerve prijenosnih premija	1.27	1.828	(5.207)	1.828	(5.207)
Promjena rezervi prijenosnih premija, udio reosiguranja	1.27	(1.999)	3.956	(1.999)	3.956
Neto zarađene premije	1.27	13.188	22.434	13.193	22.445
Prihod od provizija i naknada	1.28	4.940	333	4.940	333
Finansijski prihod	1.29	1.803	933	1.882	923
Ostali poslovni prihodi	1.30	2.006	4.166	782	3.184
Neto poslovni prihodi		21.937	27.866	20.797	26.885
Nastale štete	1.31	(14.416)	(10.251)	(14.484)	(10.251)
Udio reosiguranja u nastalim štetama	1.31	4.269	172	4.269	172
Neto nastale štete		(10.147)	(10.079)	(10.215)	(10.079)
Troškovi pribave	1.32	(8.062)	(9.157)	(8.062)	(9.157)
Administrativni troškovi	1.33	(5.549)	(5.205)	(4.356)	(4.081)
Ostali poslovni rashodi	1.34	(3.259)	(3.824)	(3.811)	(3.818)
Finansijski troškovi	1.35	(225)	(87)	(134)	(13)
Gubitak prije poreza		(5.305)	(486)	(5.781)	(263)
Porez na dobit	1.36 (a)	-	(276)	-	(276)
Gubitak razdoblja		(5.305)	(762)	(5.781)	(539)

Bilješke na stranicama od 15 do 88 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (nastavak)

za godinu koja je završila 31. decembra

	<i>Bilješke</i>	Grupa 2013. '000 KM	Grupa 2012. '000 KM	Društvo 2013. '000 KM	Društvo 2012. '000 KM
Gubitak razdoblja		(5.305)	(762)	(5.781)	(539)
Ostala sveobuhvatna dobit razdoblja					
Pozicije koje mogu biti naknadno reklasifikovane u dobit ili gubitak					
<i>Rezerve po osnovu fer vrijednosti (finansijska imovina raspoloživa za prodaju)</i>					
Promjena u fer vrijednosti, neto od odgođenih poreza i relizovanih iznosa		479	60	479	60
Pozicije koje ne mogu biti reklasifikovane u dobit ili gubitak					
Revalorizacija imovine		3	(545)	-	(545)
Ostala sveobuhvatna dobit, neto od poreza		482	(485)	479	(485)
Ukupno sveobuhvatna dobit razdoblja		(4.823)	(1.247)	(5.302)	(1.024)
Namjenjena:					
Vlasnicima Društva		(4.823)	(1.247)	(5.302)	(1.024)
Osnovni i razrjedeni gubitak po dionici u KM	1.26	(28,21)	(5,21)	(30,68)	(3,91)

Bilješke na stranicama od 15 do 88 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o promjenama u kapitalu i rezervama

za godinu koja je završila 31. decembra

Grupa	Akcionarski kapital '000 KM	Emisiona premija '000 KM	Zakonske i statutarne rezerve '000 KM	Rezerva fer vrijednosti '000 KM	Revalorizacione rezerve '000 KM	Akumulirani gubici '000 KM	Ukupno '000 KM
Stanje na dan 1. januara 2012.	11.758	3	134	22	1.524	(3.134)	10.307
Neto dobiti i gubici od promjene fer vrijednosti imovine raspoložive za prodaju, neto od odgođenih poreza i realizovanih iznosa (bilješka 1.25 (c))	-	-	-	60	-	-	60
Gubici od revalorizacije nekretnina neto od odgođenog poreza	-	-	-	-	(545)	-	(545)
<i>Ostala sveobuhvatna dobit</i>	-	-	-	60	(545)	-	(485)
<i>Gubitak razdoblja</i>	-	-	-	-	-	(762)	(762)
Ukupno sveobuhvatna dobit za razdoblje	-	-	-	60	(545)	(762)	(1.247)
Dokapitalizacija	8.000	2.722	-	-	-	-	10.722
Dividende po prioritetnim akcijama	-	-	-	-	-	(131)	(131)
Prijenos u zakonske rezerve	-	-	247	-	-	(247)	-
Transakcije priznate direktno u okviru kapitala i rezervi	8.000	2.722	247	-	-	(378)	10.591
Stanje na dan 31. januar 2012.	19.758	2.725	381	82	979	(4.274)	19.651
Stanje na dan 1. januara 2013.	19.758	2.725	381	82	979	(4.274)	19.651
Neto dobiti i gubici od promjene fer vrijednosti imovine raspoložive za prodaju, neto od odgođenih poreza i realizovanih iznosa (bilješka 1.25 (c))	-	-	-	479	-	-	479
Dobici od revalorizacije nekretnina neto od odgođenog poreza	-	-	-	-	3	-	3
<i>Ostala sveobuhvatna dobit</i>	-	-	-	479	3	-	482
<i>Gubitak razdoblja</i>	-	-	-	-	-	(5.305)	(5.305)
Ukupno sveobuhvatna dobit za razdoblje	-	-	-	479	3	(5.305)	(4.823)
Dokapitalizacija	2.115	1.798	-	-	-	-	3.913
Prijenos emisione premije za pokriće akumuliranih gubitaka	-	(3.804)	-	-	-	3.804	-
Dividende po prioritetnim akcijama	-	-	-	-	-	(131)	(131)
Prijenos u zakonske rezerve	-	(104)	104	-	-	-	-
Transakcije priznate direktno u okviru kapitala i rezervi	2.115	(2.110)	104	-	-	3.673	3.782
Stanje na dan 31. decembra 2013.	21.873	615	485	561	982	(5.906)	18.610

Bilješke na stranicama od 15 do 88 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o promjenama u kapitalu i rezervama (nastavak)

za godinu koja je završila 31. decembra

Društvo	Akcionarski kapital	Emisiona premija	Zakonske i statutarne rezerve	Rezerva fer vrijednosti	Revalorizacione rezerve	Akumulirani gubici	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	
Stanje na dan 1. januara 2012.	11.758	3	134	22	1.480	(2.885)	10.512
Neto dobiti i gubici od promjene fer vrijednosti imovine raspoložive za prodaju, neto od odgođenih poreza i realizovanih iznosa (bilješka 1.25 (c))	-	-	-	60	-	-	60
Gubici od revalorizacije nekretnina neto od odgođenog poreza	-	-	-	-	(545)	-	(545)
<i>Ostala sveobuhvatna dobit</i>	-	-	-	60	(545)	-	(485)
<i>Gubitak razdoblja</i>	-	-	-	-	-	(539)	(539)
Ukupno sveobuhvatna dobit za razdoblje	-	-	-	60	(545)	(539)	(1.024)
Dokapitalizacija	8.000	2.722	-	-	-	-	10.722
Dividende po prioritetnim akcijama	-	-	-	-	-	(131)	(131)
Prijenos u zakonske rezerve	-	-	247	-	-	(247)	-
Transakcije priznate direktno u okviru kapitala i rezervi	8.000	2.722	247	-	-	(378)	10.591
Stanje na dan 31. januar 2012.	19.758	2.725	381	82	935	(3.802)	20.079
Stanje na dan 1. januara 2013.	19.758	2.725	381	82	935	(3.802)	20.079
Neto dobiti i gubici od promjene fer vrijednosti imovine raspoložive za prodaju, neto od odgođenih poreza i realizovanih iznosa (bilješka 1.25 (c))	-	-	-	479	-	-	479
Dobici od revalorizacije nekretnina neto od odgođenog poreza	-	-	-	-	-	-	-
<i>Ostala sveobuhvatna dobit</i>	-	-	-	479	-	-	479
<i>Gubitak razdoblja</i>	-	-	-	-	-	(5.781)	(5.781)
Ukupno sveobuhvatna dobit za razdoblje	-	-	-	479	-	(5.781)	(5.302)
Dokapitalizacija	2.115	1.798	-	-	-	-	3.913
Prijenos emisione premije za pokriće akumuliranih gubitaka	-	(3.804)	-	-	-	3.804	-
Dividende po prioritetnim akcijama	-	-	-	-	-	(131)	(131)
Prijenos u zakonske rezerve	-	(104)	104	-	-	-	-
Transakcije priznate direktno u okviru kapitala i rezervi	2.115	(2.110)	104	-	-	3.673	3.782
Stanje na dan 31. decembra 2013.	21.873	615	485	561	935	(5.910)	18.559

Bilješke na stranicama od 15 do 88 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Izvještaj o novčanim tokovima

za godinu koja je završila 31. decembra

	Bilješka	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
		2013.	2012.	2013.	2012.
		KM '000	KM '000	KM '000	KM '000
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti					
Prilivi od premije osiguranja, saosiguranja i primljeni avansi		24.948	25.347	24.948	25.347
Prilivi od učešća u naknadi štete		220	11	220	11
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti		2.157	2.778	711	1.458
Odlivi po osnovu naknade šteta iz osiguranja i udjela u štetama i dati avansi		(9.610)	(9.011)	(9.624)	(9.062)
Odliv po osnovu premija saosiguranja, reosiguranja i retrocesija		(5.654)	(2.468)	(5.654)	(2.468)
Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda		(7.771)	(8.800)	(6.547)	(7.422)
Odlivi po osnovu troškova sprovođenja osiguranja		(5.251)	(6.177)	(5.133)	(6.010)
Odlivi po osnovu plaćenih kamata		(264)	(96)	(173)	(3)
Odlivi po osnovu poreza na dobit		(175)	(35)	(175)	(34)
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti		(657)	(580)	(960)	(1.242)
<i>Neto priliv/(odliv) gotovine iz poslovnih aktivnost</i>		<i>(2.057)</i>	<i>969</i>	<i>(2.387)</i>	<i>575</i>
Novčani tokovi iz aktivnosti investiranja					
Odlivi po osnovu dugoročnih finansijskih plasmana		(8.990)	(11.320)	(8.989)	(11.319)
Prilivi po osnovu prodaje akcija i udjela		-	12	-	12
Prilivi po osnovu prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, opreme, investicionih nekretnina		9	819	9	819
Prilivi po osnovu kamata		773	414	770	411
Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana		6.627	338	6.627	338
Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih ulaganja, nekretnina, opreme, investicionih nekretnina		(158)	(1.522)	(155)	(757)
<i>Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja</i>		<i>(1.739)</i>	<i>(11.259)</i>	<i>(1.738)</i>	<i>(10.496)</i>
Novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja					
Prilivi po osnovu kratkoročnih kredita		52	13	52	13
Prilivi po osnovu povećanja osnovnog kapitala		3.913	10.722	3.913	10.722
Prilivi po osnovu dugoročnih kredita		1.330	578	-	-
Prilivi po osnovu kratkoročnih pozajmica		7	7	-	-
Smanjenje uzetih kredita		(1.019)	(327)	(5)	(159)
Odlivi po osnovu finansijskog lizinga		(22)	(76)	(21)	(28)
Odlivi po osnovu isplaćenih dividendi		(4)	(139)	(4)	(139)
Ostali finansijski odlivi		(582)	-	(3)	-
<i>Neto novac iz finansijskih aktivnosti</i>		<i>3.585</i>	<i>10.778</i>	<i>3.932</i>	<i>10.409</i>
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenata		(211)	488	(193)	488
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine	1.20	1.114	626	1.088	600
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	1.20	903	1.114	895	1.088

Bilješke na stranicama od 15 do 88 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bilješke uz finansijske izvještaje

1.1 Društvo koje je predmet izvještavanja

Jahorina Osiguranje Vienna Insurance Group a.d. („Društvo”) je akcionarsko društvo sa sjedištem u Palama, Svetosavska 24. Društvo je matično društvo Jahorina Osiguranje Grupe („Grupa”).

Društvo je osiguravajuće društvo koje nudi proizvode neživotnog i životnog osiguranja u Bosni i Hercegovini (Republici Srpskoj – „RS“, Brčko Distriktu – „BD“ i Federaciji Bosne i Hercegovine – „FBiH“). Poslovanje Društva predmet je Zakona o društvima za osiguranje u privatnom osiguranju, u skladu s kojim finansijsko izvještavanje Društva reguliše Agencija za osiguranje Republike Srpske („Agencija”) koja je centralna institucija za praćenje sistema osiguranja u Republici Srpskoj, uključujući i rad filijale u FBiH.

Društvo je u 100% vlasništvu Vienna Insurance Group („VIG“), akcionarskog društva sa sjedištem u Beču, Austriji.

1.2 Osnova za pripremu izvještaja

(a) Izjava o usklađenosti

Ovi finansijski izvještaji sastoje se od konsolidovanih i odvojenih finansijskih izvještaja Društva.

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji Društva i njegove podružnice („Grupa”), pripremljeni su u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI”).

Finansijski izvještaji odobreni su za izdavanje od strane Uprave dana 17. aprila 2014. godine i dostavljeni Generalnoj skupštini na prihvatanje.

(b) Funkcionalna i prezentacijska valuta

Finansijski izvještaji iskazani su u Konvertibilnim markama („KM“) koja je funkcionalna valuta. Vrijednosti su zaokružene na najbližu hiljadu (ako drugačije nije navedeno). Centralna banka Bosne i Hercegovine („CBBiH“) provodi politiku tečaja na principu „currency board-a“ prema kojem je KM vezana za EUR u odnosu 1:1,95583 koji je korišten kroz 2013. i 2012. godinu. Očekuje se da će se ovo zadržati i u doglednoj budućnosti.

(c) Osnova mjerenja

Finansijski izvještaji sastavljeni su na osnovi istorijskog troška ili amortizovanog troška umanjenog za odgovarajuće umanjenje vrijednosti, tamo gdje je prikladno, osim za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju i investicione nekretnine koje se vode po fer vrijednosti.

(d) Korištenje procjena i prosudbi

Priprema finansijskih izvještaja u skladu s MSFI zahtijeva od Uprave donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utiču na primjenu politika i iskazane iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Procjene i uz njih vezane pretpostavke zasnivaju se na istorijskom iskustvu i raznim drugim faktorima za koje se smatra da su razumni u danim uslovima i uz raspoložive informacije na datum izrade finansijskih izvještaja, a rezultat koji čini osnovu za prosuđivanje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza koja nije lako utvrdiva iz drugih izvora. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od ovih procjena.

Procjene i uz njih vezane pretpostavke kontinuirano se pregledaju. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem je procjena izmijenjena i budućim periodima, ako izmjena utiče i na njih.

Prosudbe Uprave koje se odnose na primjenu MSFI-a koje imaju značajan uticaj na finansijske izvještaje i procjene sa znatnim rizikom mogućeg značajnog usklađenja u idućoj godini opisane su u Bilješci 1.4.

1.2 Osnova za pripremu izvještaja (nastavak)

(d) Korištenje procjena i prosudbi (nastavak)

Mjerenje fer vrijednosti

Određeni broj računovodstvenih politika i objava Grupe zahtijeva mjerenje fer vrijednosti finansijske i nefinansijske imovine.

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom neke stavke imovine ili plaćena za prijenos neke obaveze u redovnoj transakciji među tržišnim sudionicima na datum mjerenja na glavnom, ili u njegovom nedostatku, najpovoljnijem tržištu kojem Grupa ima pristup na taj datum.

Kod mjerenja fer vrijednosti sredstava ili obaveza, Grupa koristi dostupne podatke sa tržišta koliko god je to moguće. Fer vrijednosti su kategorisane koristeći sljedeću hijerarhiju fer vrijednosti, koja odražava značaj ulaznih parametara korištenih pri mjerenju:

- Nivo 1: kotirane tržišne cijene (neprilagođene) na aktivnim tržištima za identičnu imovinu ili obaveze.
- Nivo 2: ulazni podaci se razlikuju od kotiranih cijena uključenih u Nivo 1, a radi se o vidljivim ulaznim podacima za imovinu ili obavezu, bilo da su direktni (npr. kao cijene) ili indirektni (izvedeni iz cijena).
- Nivo 3: ulazni podaci za imovinu ili obaveze nisu bazirani vidljivim tržišnim podacima (nedostupni podaci).

Ako se ulazni podaci koji se koriste za mjerenje fer vrijednosti sredstava ili obaveza mogu kategorisati u drugi nivo hijerarhije fer vrijednosti, onda se mjerenje fer vrijednosti kategoriše u potpunosti u isti nivo hijerarhije fer vrijednosti kao i najniži nivo ulaznih parametara koji je značajan za cjelokupno mjerenje.

Grupa priznaje prenos između nivoa hijerarhije fer vrijednosti na kraju izvještajnog perioda tokom kojeg se promjena desila.

Dotadne informacije o pretpostavkama korištenim prilikom mjerenja fer vrijednosti navedene su u Bilješci 1.43 Mjerenje fer vrijednosti.

1.3 Značajne računovodstvene politike

(a) Osnova konsolidacije

Konsolidovane finansijske izvještaje čine Društvo i njegova podružnica (zajedno „Grupa”), zajedno sa udjelom Grupe u pridruženom pravnom licu.

Podružnice

Podružnice su Društva koja kontroliše Grupa. Grupa kontroliše društvo ukoliko je izložena ili ima pravo na varijabilne povrate od upravljanja tim društvom i ima sposobnost uticaja na te povrate kroz svoju moć upravljanja tim društvom. Finansijski izvještaji podružnica uključeni su u konsolidovane finansijske izvještaje od datuma sticanja kontrole do datuma prestanka kontrole.

Metoda kupnje koristi se za evidentiranje sticanja podružnice od strane Grupe. Trošak sticanja podružnice mjeri se po fer vrijednosti dane imovine, izdanih vlasničkih instrumenata i nastalih ili preuzetih obaveza na datum razmjene, uvećano za troškove koji se mogu izravno pripisati sticanju. Stečena prepoznatljiva imovina i obaveze i preuzete potencijalne obaveze u poslovnim kombinacijama početno se vrednuju po fer vrijednosti na datum sticanja, neovisno o udio interesa manjinskih akcionara. Višak troška sticanja iznad fer vrijednosti udio Grupe u stečenoj prepoznatljivoj neto imovini, uključujući i nematerijalnu imovinu, evidentira se kao goodwill. Ukoliko je trošak sticanja manji od fer vrijednosti neto imovine stečene podružnice, razlika se priznaje u dobiti ili gubitku.

U odvojenim finansijskim izvještajima Društva, ulaganje u podružnicu je iskazano po trošku sticanja umanjenom za odgovarajuće umanjenje vrijednosti, ukoliko je to potrebno.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(a) Osnova konsolidacije (nastavak)

Udjeli u pravnim licima koji se vode po metodi udjela

Udjeli Grupe u pravnim licima koji se vode po metodi udjela sastoje se od ulaganja u pridruženo pravno lice.

Pridružena pravna lica su društva nad kojima Grupa ima značajan uticaj, ali nema kontrolu ili zajedničku kontrolu nad finansijskim i poslovnim politikama. Ulaganja u pridružena pravna lica obučavaju se primjenom metode udjela. Ona se početno priznaju po trošku sticanja, koji uključuje i troškove transakcije. Nakon početnog priznavanja, konsolidovani finansijski izvještaji Grupe uključuju udio u dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti pridruženog pravnog lica evidentiranog metodom udjela, sve do datuma prestanka značajnog uticaja ili zajedničke kontrole.

Transakcije eliminisane prilikom konsolidacije

Stanja i transakcije među članicama Grupe te nerealizirani prihodi i rashodi iz transakcija među članicama Grupe, eliminišu se pri izradi konsolidacije finansijskih izvještaja. Nerealizirani gubici se eliminišu na isti način kao i nerealizirani dobiti, osim ako ne postoji dokaz o umanjenju vrijednosti.

(b) Transakcije u stranoj valuti

Transakcije u stranim valutama preračunavaju se u funkcionalnu valutu po kursu važećem na dan transakcije. Monetarna imovina i obaveze denominirane u stranoj valuti na datum izvještaja preračunavaju se u funkcionalnu valutu po kursu važećem na datum izvještavanja. Dobici i gubici nastali po osnovi kursnih razlika monetarnih stavaka predstavljaju razliku amortiziranog troška u funkcionalnoj valuti na početku razdoblja, usklađenog za efektivnu kamatu i plaćanja tokom perioda, i amortiziranog troška u stranoj valuti preračunatog po kursu važećem na kraju perioda. Nemonetarna imovina i obaveze denominirane u stranoj valuti koje se mjere po fer vrijednosti preračunavaju se u funkcionalnu valutu prema važećem kursu na datum kada je njihova fer vrijednost utvrđena. Kursne razlike proizašle iz preračunavanja priznaju se u dobiti ili gubitku.

Najznačajnija valuta za koju Grupa veže svoje obaveze (matematička rezerva životnog osiguranja) i prihode (premiju životnog osiguranja) i troškove (naknade životnog osiguranja) je Euro, dok je najveći dio imovine iskazan u KM.

(c) Nekretnine i oprema

Nekretnine i oprema su materijalna imovina koja se drži s namjerom upotrebe u svrhu pružanja usluga ili u administrativne svrhe.

Priznavanje i mjerenje

Nekretnine i oprema mjere se po istorijskom trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti.

Zemljište i zgrade koje se koriste u distribuciji proizvoda ili usluga, ili u administrativne svrhe prikazane su u izvještaju o finansijskom položaju po njihovim revalorizovanim vrijednostima koji predstavljaju njihovu fer vrijednost koja se bazira na njihovoj trenutnoj primjeni na datum revalorizacije, umanjenom za ukupnu naknadnu akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Svako povećanje vrijednosti koje je rezultat revalorizacije takvog zemljišta i zgrada pripisuje se revalorizacijskim rezervama, osim do onog iznosa do kojeg se stornira revalorizacijsko smanjenje istog sredstva koje je prethodno priznato kao rashod u bilansu uspjeha, u kojem se slučaju povećanje priznaje u bilansu uspjeha do iznosa prethodno priznatog rashoda. Smanjenje knjigovodstvene vrijednosti uslijed revalorizacije takvog zemljišta i zgrada priznaje se kao rashod do iznosa koji prevazilazi revalorizacione rezerve koje se odnose na ta sredstva.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(c) Nekretnine i oprema (nastavak)

Priznavanje i mjerenje (nastavak)

Ulaganja u nekretnine su iskazana po nabavnom trošku umanjenom za gubitke od umanjena vrijednosti. Amortizacija se počinje obračunavati kada je imovina spremna za namijenjenu upotrebu.

Troškovi uključuju rashode koji se mogu direktno pripisati pribavi imovine.

Svaki dobitak ili gubitak od otuđenja nekretnina i opreme (obračunat kao razlika između neto prihoda od otuđenja i knjigovodstvene vrijednosti) priznaje se u dobit ili gubitak.

Oprema se vrednuje po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjena vrijednosti.

Naknadni troškovi

Troškovi zamjene dijela nekretnina i opreme priznaju se u knjigovodstveni iznos imovine samo ako je vjerovatno da će buduće ekonomske koristi povezane s imovinom priticati u Grupi i ako se trošak nabave može pouzdano izmjeriti.

Amortizacija

Amortizacija se priznaje u dobiti ili gubitku linearnom metodom tokom procijenjenog korisnog vijeka upotrebe pojedinih dijelova nekretnina i opreme. Zemljišta i imovina u pripremi se ne amortizuju.

Procijenjeni korisni vijek upotrebe prikazan je u nastavku:

	2013. i 2012.
Građevinski objekti – zgrade	66 – 76 godina
Kompjuterska oprema	4 – 5 godina
Namještaj i ostala oprema	6 – 10 godina
Motorna vozila	6,5 godina
Ostalo	5 – 20 godina

Metode amortizacije i korisnik vijek preispituju se, i ukoliko je potrebno prepravljaju, na svaki datum izvještavanja.

Knjigovodstvena vrijednost imovine odmah se smanjuje do nadoknadivog iznosa ako je knjigovodstvena vrijednost veća od procijenjenog nadoknadivog iznosa.

Dobici ili gubici od otuđenja utvrđuju se uspoređujući ostvarenu prodajnu cijenu i knjigovodstvenu vrijednost imovine te se uključuju u dobit ili gubitak.

(d) Investicione nekretnine

Investicione nekretnine su materijalna imovina koja se dugoročno drži s namjerom ostvarivanja zarade od najamnine i/ili porasta tržišne vrijednosti, ne koristi se u svrhu pružanja usluga ili druge administrativne svrhe.

Investicione nekretnine sastoje se od zasebnih nekretnina i pripadajućeg zemljišta. Investicione nekretnine se vode po fer vrijednosti, sa priznavanjem svake njihove promjene kroz dobit ili gubitak.

Nekretnine se inicijalno priznaju po fer vrijednosti i vode se po fer vrijednosti nakon priznavanja. Ukoliko Grupa počne koristiti nekretnine klasificirane u investicione nekretnine, one se reklasificiraju u nekretnine i opremu, a fer vrijednost na dan reklasifikacije postaje trošak za daljnje mjerenje.

Ukoliko dio nekretnina i opreme postane investiciona nekretnina zbog promjene namjene, eventualna razlika između knjigovodstvene vrijednosti i fer vrijednosti na dan transfera priznaje se u kapital kao revalorizacija nekretnina i opreme. Nakon otuđenja, preostali višak revalorizacijskih rezervi prebacuje se u zadržanu dobit unutar kapitala, odnosno, prenos se ne iskazuje u sveobuhvatnoj dobiti.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(e) Nematerijalna imovina

Odgođeni troškovi pribave – ugovori o osiguranju

Troškovi pribave uključuju sve troškove nastale direktno i indirektno u vezi sa zaključivanjem novih ugovora o osiguranju i obnovi postojećih ugovora.

Odgođeni troškovi pribave za neživotna osiguranja odnose se na provizije (osim za obnovu polica) koje su plaćene agentima i plate djelatnika zaposlenih u pribavi nastale pri zaključivanju polica osiguranja u toku finansijske godine, ali koje se odnose na iduću finansijsku godinu te ostale varijabilne troškove ugovaranja i izdavanja polica. Opšti troškovi prodaje i opšti troškovi pojedinih skupina osiguranja se ne razgraničavaju. Za poslove neživotnog osiguranja, odgođeni troškovi pribave na datum izvještavanja izračunavaju se usporedbom rezervi za prijenosne premije na datum izvještavanja s bruto premijama polisiranim tokom godine, razgraničavajući uporedivi dio troškova pribave.

Za poslove životnog osiguranja, troškovi pribave uključeni su u izračun rezervi životnog osiguranja temeljem Zillmerizacije. Kao takvi odgođeni troškovi pribave za životna osiguranja ne prikazuju se kao posebna pozicija u izvještaju o finansijskom položaju.

Nadoknadivi iznos odgođenih troškova pribave procjenjuje se na svaki datum izvještavanja kao dio testa adekvatnosti obaveza.

Ostala nematerijalna imovina

Ostala nematerijalna imovina stečena od strane Grupe, koja ima konačan vijek upotrebe, iskazuje se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti.

Naknadni troškovi

Naknadni troškovi kapitaliziraju se samo ako povećavaju buduće ekonomske koristi od imovine na koju se odnose. Svi ostali troškovi, priznaju se u dobiti i gubitku kako nastaju.

Amortizacija

Amortizacija se priznaje u dobiti ili gubitku linearnom metodom tokom procijenjenog korisnog vijeka upotrebe nematerijalne imovine, od dana kada je raspoloživa za upotrebu. Procijenjeni korisni vijek upotrebe prikazan je u nastavku:

	2013. i 2012.
Software	7,5 godina
Ostala nematerijalna imovina - prava	10 godina

Korisni vijek upotrebe provjerava se i koriguje, ukoliko je potrebno, na svaki datum izvještavanja. Dobici i gubici od otuđenja utvrđuju se upoređujući ostvarenu prodajnu cijenu i knjigovodstvenu vrijednost imovine te se uključuju u dobit ili gubitak.

(f) Najmovi

Operativni – Grupa kao najmoprimac

Najam kod kojeg Grupa kao najmoprimac ne preuzima suštinski sve rizike i koristi vezane uz vlasništvo uključuje, klasifikuje se kao operativni najam. Rashodi po osnovu operativnog najma priznaju se u dobiti ili gubitku po linearnoj metodi tokom trajanja najma i uključeni su u ostale operativne rashode.

Finansijski – Grupa kao najmoprimac

Najam kod kojeg Grupa kao najmoprimac preuzima suštinski sve rizike i nagrade povezane sa vlasništvom, klasifikuje se kao finansijski najam. Finansijski najam je prikazan u izvještaju o finansijskom položaju u sklopu nekretnina i opreme po trošku sticanja umanjenom za akumuliranu amortizaciju. Ova sredstva se amortizuju kroz njihov očekivani korisni vijek koji se zasniva na trajanju najma (pogledati računovodstvenu politiku za nekretnine i opremu). Plaćanja temeljem finansijskog najma priznaju se u dobiti ili gubitku po linearnoj metodi tokom trajanja najma.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(g) Zalihe

Zalihe se vrednuju po nižem od troška ili neto prodajne vrijednosti. Zalihe su vrednovane po trošku nabavke, uključuju sve troškove koji su potrebni za dovođenje zaliha u stanje spremno za upotrebu, koristeći metodu prosječnog ponderisanog troška.

Neto prodajna vrijednost je procijenjena prodajna cijena u normalnom toku poslovanja umanjena za procijenjene troškove kompletiranja i prodaje zaliha.

(h) Finansijski instrumenti

Klasifikacija

Grupa klasifikuje svoje finansijske instrumente u sljedeće kategorije: zajmovi i potraživanja, finansijska imovina raspoloživa za prodaju i ostale finansijske obaveze. Klasifikacija ovisi o namjeri s kojom su finansijska imovina i obaveze stečeni. Uprava određuje klasifikaciju finansijske imovine i obaveza prilikom početnog priznavanja i, ukoliko je prikladno, ponovno je procjenjuje na svaki datum izvještavanja.

Zajmovi i potraživanja

Zajmovi i potraživanja uključuju nederivativnu finansijsku imovinu koja ima fiksna ili određiva plaćanja te koja ne kotira na aktivnom tržištu. Zajmovi i potraživanja nastaju kada Grupa odobrava novčana sredstva komitentima bez namjere trgovanja s tim potraživanjima te uključuju depozite kod banaka i kredite osiguranicima i zaposlenicima i drugim institucijama.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju uključuje nederivativnu finansijsku imovinu koja je raspoređena u ovu kategoriju ili nije raspoređena niti u jednu drugu kategoriju. Finansijska imovina raspoređena kao raspoloživa za prodaju namjerava se držati na neodređeno vrijeme, ali se može prodati u svrhu održavanja likvidnosti ili u slučaju promjene kamatnih stopa, kursnih razlika ili cijena vlasničkih instrumenata. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju uključuje ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti.

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze su sve finansijske obaveze koje nisu raspoređene u kategoriju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Potraživanja nastala iz ugovora o osiguranju se knjiže po MSFI 4 *Ugovori o osiguranju*. Ostale finansijske obaveze se objavljuju u izvještaju o finansijskom položaju pod "Osiguranje i ostala potraživanja i odloženi prihod".

Priznavanje i prestanak priznavanja

Kupovina i prodaja finansijske imovine raspoložive za prodaju priznaje se na datum trgovanja, odnosno datum kada se Grupa obavezuje na kupovinu ili prodaju instrumenta. Zajmovi i potraživanja i finansijske obaveze koje se vode po amortiziranom trošku priznaju se u trenutku kada je finansijska imovina predana zajmoprimcima, odnosno obaveza primljena od zajmodavaca.

Grupa prestaje priznavati finansijsku imovinu (u cijelosti ili djelomično) kada isteknu prava na primitke gotovinskih tokova od finansijske imovine ili kada izgubi kontrolu nad ugovornim pravima nad tom finansijskom imovinom. Navedeno se događa kada Grupa prenese suštinski sve rizike i koristi od vlasništva na drugi poslovni subjekt ili kada su prava ostvarena, predana ili istekla.

Grupa prestaje priznavati finansijske obaveze samo kada one prestanu postojati, tj. kada su ispunjene, otkazane ili istekle. Ukoliko se uslovi finansijske obaveze promijene, Grupa će prestati priznavati tu obavezu i istovremeno priznati novu finansijsku obavezu s novim uslovima. Realizirani dobiti i gubici od prodaje finansijskih instrumenata računaju se metodom prosječnog ponderiranog troška sticanja.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(h) Finansijski instrumenti (nastavak)

Početno i naknadno mjerenje

Finansijska imovina i obaveze početno se priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za transakcijske troškove koji se direktno povezuju sa sticanjem ili izdavanjem finansijske imovine ili finansijske obaveze.

Nakon početnog priznavanja, Grupa vrednuje finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju po njihovoj fer vrijednosti, bez umanjenja za troškove pribave. Vlasničke hartije od vrijednosti klasificirane kao raspoložive za prodaju koje nemaju kotiranu tržišnu cijenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi vrednuju se po trošku sticanja umanjenoj za umanjenje vrijednosti.

Zajmovi i potraživanja se vrednuju po amortiziranom trošku umanjenoj za umanjenja vrijednosti. Finansijske obaveze koje se ne raspoređuju u skupinu po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha vrednuju se po amortiziranom trošku. Premije i diskonti, uključujući početne transakcijske troškove, uključuju se u knjigovodstveni iznos pripadajućeg instrumenta te amortiziraju koristeći efektivnu kamatnu stopu tog instrumenta.

Dobici i gubici

Dobici i gubici proizašli od promjene fer vrijednosti imovine raspoložive za prodaju priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Gubici od umanjenja vrijednosti, dobit i gubitak od tečajnih razlika, prihod od kamata te amortizacija premije ili diskonta uz primjenu metode efektivne kamatne stope, za monetarnu imovinu raspoloživu za prodaju, priznaju se kroz dobit ili gubitak. Prihod od dividendi priznaje se kroz dobit ili gubitak. U trenutku prodaje ili drugačijeg prestanka priznavanja finansijske imovine raspoložive za prodaju, svi kumulativni dobiti ili gubici u kapitalu prenose se u dobit ili gubitak.

Dobici i gubici od finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortiziranom trošku mogu također nastati prilikom prestanka priznavanja ili umanjenja vrijednosti finansijskog instrumenta i priznaju se u dobiti ili gubitku.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Grupa na svaki datum izvještavanja provjerava postoje li objektivni dokazi za umanjenje vrijednosti finansijske imovine koja nije klasificirana kao finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Umanjenje vrijednosti finansijske imovine provodi se ukoliko postoji objektivni dokaz da je nastupio događaj koji uzrokuje umanjenje vrijednosti nakon početnog priznavanja imovine te navedeni događaj koji uzrokuje umanjenje vrijednosti ima uticaj na buduće novčane tokove od imovine, koji se može pouzdano procijeniti.

Objektivni dokaz umanjenja vrijednosti finansijske imovine (uključujući vlasničke hartije od vrijednosti) uključuje nepodmirenje obaveza ili kašnjenje dužnika, restrukturiranje kredita ili predujma od strane Grupe prema uslovima koje Grupa inače ne bi razmatralo, indikacije da će dužnik ili izdavatelj ući u stečajni postupak, nestanak aktivnog tržišta za vrijednosnicu, ili ostale dostupne podatke vezane uz skupinu imovine, kao što su nepovoljne promjene u platnom položaju dužnika ili izdavatelja unutar te skupine, ili ekonomski uslovi koji su povezani s nepodmirenjima obaveza unutar te skupine.

Gubitak od umanjenja vrijednosti imovine koja se vodi po amortiziranom trošku utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine i sadašnje vrijednosti očekivanih gotovinskih tokova diskontiranih originalnom efektivnom stopom te imovine. Gubici se priznaju u dobiti ili gubitku te odražavaju u rezervaciji za umanjenje vrijednosti kredita i predujmova. Kamata na imovinu s umanjenoj vrijednošću i dalje se priznaje kao amortizacija diskonta. Ukoliko naknadni događaj rezultira smanjenjem iznosa gubitka od umanjenja vrijednosti, prethodno priznati gubitak od umanjenja vrijednosti se umanjuje kroz dobit ili gubitak.

U slučaju vlasničkih ulaganja klasificiranih kao raspoloživa za prodaju, značajno ili produljeno smanjenje fer vrijednosti ulaganja ispod troška stjecanja uzima se u obzir kod utvrđivanja je li vrijednost imovine umanjena. Ukoliko postoji takav dokaz za vlasničke hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju, kumulativni gubitak, utvrđen kao razlika između troška stjecanja i tekuće fer vrijednosti, umanjenoj za gubitak od umanjenja vrijednosti po toj finansijskoj imovini predhodno priznat u dobiti ili gubitku, prenosi se iz ostale sveobuhvatne dobiti i priznaje kao dobit ili gubitak. Gubici od umanjenja vrijednosti priznati kao dobit ili gubitak po vlasničkim vrijednosnicama ne ukidaju se naknadno kroz dobit ili gubitak nego se sva povećavanja vrijednosti do konačne prodaje priznaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Promjene u rezervaciji za umanjenje vrijednosti koje se odnose na vremenensku vrijednost novca su sastavni dio prihoda od kamata.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(h) Finansijski instrumenti (nastavak)

Specifični instrumenti

Depoziti kod banaka

Depoziti kod banaka klasificiraju se kao zajmovi i potraživanja i vrednuju se po amortiziranom trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti.

Dužničke hartije od vrijednosti

Dužničke hartije od vrijednosti su klasifikovane kao finansijska imovina raspoloživa za prodaju i vrednuju se po fer vrijednosti, osim ukoliko ne postoji pouzdana mjera fer vrijednosti, kada se one vrednuju po trošku sticanja, umanjenom za umanjenje vrijednosti.

Kredit

Kredit zaposlenicima i osiguranicima se klasifikuju kao kredit i potraživanja i knjiže se po trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti.

Ulaganja u podružnice i pridružena pravna lica

Ulaganja u podružnice i pridružena pravna lica iskazana su po trošku umanjenom za umanjenje vrijednosti u odvojenim finansijskim izvještajima Društva. Ulaganja u podružnice konsolidovana su metodom pune konsolidacije u konsolidovanim finansijskim izvještajima, dok su ulaganja u pridružena društva obračunavaju po metodi udjela.

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze početno se priznaju po fer vrijednosti i naknadno po amortiziranom trošku.

Netiranje finansijskih instrumenata

Finansijska imovina i obaveze se netiraju, te se u izvještaju o finansijskom položaju iskazuju u neto iznosu, u slučaju kada postoji zakonski provedivo pravo na prijeboj priznatih iznosa i postoji namjera namire na neto principu ili istovremeno stjecanja imovine i podmirenja obaveza.

Prihodi i rashodi se iskazuju u neto iznosu samo kada je to dozvoljeno računovodstvenim standardima ili kada dobiti i gubici proizlaze iz grupe sličnih transakcija.

(i) Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti sadržani u izvještaju o finansijskom položaju i izvještaju o novčanim tokovima uključuju novac u banci i blagajni.

(j) Troškovi osoblja

Kratkoročni troškovi

U ime svojih uposlenika, Grupa plaća penziono i zdravstveno osiguranje na i iz bruto plate koji su obračunati na bruto isplaćenu platu, kao i porez na plate koji se računa na isplaćenu neto platu. Grupa gore navedene doprinose plaća u Fond PIO Republike Srpske, Fond zdravstva Republike Srpske, i Federalni penzioni i zdravstveni fond Federacije Bosne i Hercegovine, po zakonskim stopama važećim tokom godine. Nadalje, topli obrok, prijevoz i regres su plaćeni u skladu sa lokalnim zakonskim propisima. Ovi troškovi su prikazani u dobiti ili gubitku u periodu u kojem su troškovi nastali.

Obaveze za doprinose za definirane penzione planove priznaju se kao trošak u dobiti ili gubitku u periodu u kojem su troškovi nastali.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(j) Troškovi osoblja (nastavak)

Dugoročni troškovi: otpremnine za penzije i bonusi za prijevremeno penzionisanje

Grupa je obavezna isplaćivati otpremnine prilikom odlaska uposlenika u penziju u iznosu od minimalno 3 prosječne mjesečne plate tog uposlenika ili tri puta prosječne plate u Federaciji Bosne i Hercegovine u periodu od tri mjeseca nakon odlaska u penziju (u ovisnosti što je povoljnije za uposlenika).

Obaveze i troškovi se određuju pomoću metode projektovanja po jedinici prava. Ova metoda polazi od toga da svaki period službe dovodi do stvaranja dodatne jedinice prava na naknadu, a svaka jedinica se odvojeno mjeri da bi se izračunala konačna obaveza. Obaveza se iskazuje u sadašnjoj vrijednosti budućih novčanih tokova koristeći se diskontnom stopom koja približno odgovara kamatnim stopama na trogodišnje oročene depozite u komercijalnim bankama i kamatnim stopama komercijalnih i državnih obveznica.

(k) Porez na dobit

Porez na dobit bazira se na oporezivoj dobiti za godinu i sastoji se od tekućeg i odgođenog poreza. Trošak poreza na dobit iskazuje se u izvještaju dobiti ili gubitku s izuzetkom poreza na dobit koji se odnosi na stavke priznate izravno u kapitalu i rezervama, kada se porez na dobit priznaje u kapitalu i rezervama.

Tekući porez predstavlja očekivanu poreznu obavezu obračunatu na oporezivu dobit za godinu, koristeći porezne stope koje su bile na snazi ili su u suštini bile važeće na datum izvještavanja i sva usklađenja porezne obaveze iz prethodnih razdoblja.

Odgođeni porezi priznaju se bilančnom metodom, odražavajući privremene razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza za potrebe finansijskog izvještavanja i iznosa koji se koriste za potrebe izračuna poreza. Odgođeni porez ne priznaje se u slučaju ulaganja u podružnice ako se neće nadoknaditi u doglednoj budućnosti. Odgođeni porez izračunava se korištenjem poreznih stopa koje se očekuju primijeniti na privremene razlike kada će se one nadoknaditi ili namiriti, a na osnovi propisa koji su bili na snazi ili u suštini važeći na datum bilansa stanja.

Odgođena porezna imovina priznaje se do iznosa za koji je vjerojatno da će buduća oporeziva dobit biti dostatna za korištenje privremenih razlika. Odgođena porezna obaveza pregledava se na svaki datum izvještavanja te se smanjuje ukoliko više nije vjerojatno da će se povezana porezna korist moći realizirati. Odgođena porezna imovina i obaveze se ne diskontiraju, a iskazuju se kao dugotrajna imovina i/ili dugoročne obaveze.

(l) Rezervacije

Rezervacija se priznaje kad Grupa, kao posljedicu prošlog događaja, ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu koja se može pouzdano procijeniti te je vjerojatno da će biti potreban odljev resursa koji sadrže ekonomske koristi radi podmirivanja te obaveze. Rezervacije se utvrđuju diskontiranjem očekivanih budućih novčanih tokova koristeći stopu prije poreza koja odražava trenutnu tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu obavezu.

Rezervacije za obaveze i troškove održavaju se na razini koju rukovodstvo Grupe smatra dovoljnom za pokrivanje nastalih gubitaka. Rukovodstvo određuje adekvatnost rezervacija na osnovi uvida u pojedine stavke, tekuće ekonomske uvjete, karakteristike rizika određenih kategorija transakcija kao i u ostale relevantne čimbenike.

Rezervacije se ukidaju samo za one troškove za koje je rezervacija izvorno priznata. Ako odljev ekonomskih koristi za podmirenje obaveza više nije vjerojatan, rezervacija se ukida.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(m) Akcionarski kapital

Redovni akcionarski kapital

Redovni akcionarski kapital predstavlja nominalnu vrijednost uplaćenih običnih akcija klasifikovanih u poziciju kapitala i rezervi i denominiran je u KM.

Emisiona premija

Emisiona premija predstavlja akumuliranu pozitivnu razliku između nominalne vrijednosti i primljenog iznosa za izdate akcije.

Zakonske i statutarne rezerve

Zakonske i statutarne rezerve su formirane raspodjelom neto dobiti u prethodnim godinama.

Prema Zakonu o privrednim društvima, prilikom raspodjele dobiti po godišnjem obračunu, akcionarska društva u Republici Srpskoj su dužna izdvojiti najmanje 5% dobiti u Zakonske i statutarne rezerve, sve dok iznos rezervi ne dostigne nivo od 10% osnovnog kapitala akcionarskog društva.

Rezerva fer vrijednosti

Rezerva fer vrijednosti uključuje nerealizirane dobitke i gubitke od promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto od umanjenja vrijednosti i povezanog odgođenog poreza.

Zadržana dobit i akumulirani gubici

Sva dobit za godinu, zadržana nakon raspoređivanja, prenosi se u rezerve na osnovu odluke akcionara ili ostaje u zadržanim prihodima (akumuliranim gubicima).

Revalorizacione rezerve

Revalorizacione rezerve se formiraju procjenom nekretnina za obavljanje djelatnosti radi usklađivanja sa tržišnom fer vrijednosti. Procjenu vrši nezavisni procjenitelj. Povećanje vrijednosti nekretnina se iskazuje kao povećanje u kapitalu i rezervama, a smanjenje vrijednosti se iskazuje kao smanjenje u kapitalu i rezervama na poziciji revalorizacionih rezervi.

(n) Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Neto knjigovodstvena vrijednost imovine Grupe, izuzev odgođenih troškova pribave (molimo pogledajte računovodstvenu politiku 1.3 (e)), finansijske imovine (molimo pogledajte računovodstvenu politiku 1.3 (h)) i odgođene porezne imovine (molimo pogledajte računovodstvenu politiku 1.3 (k)) preispituje se na svaki datum izvještavanja kako bi se utvrdilo postoje li indikacije umanjenja vrijednosti. Ako se utvrdi postojanje takvih indikacija, procjenjuje se nadoknadivi iznos imovine. Za imovinu koja nema konačan korisni vijek upotrebe te nematerijalnu imovinu koja još nije u upotrebi, nadoknadivi iznos procjenjuje se na svaki datum izvještavanja.

Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se kada je knjigovodstvena vrijednost imovine ili jedinice koja generira novac veća od njezinog nadoknadivog iznosa. Jedinica koja generira novac je najmanja prepoznata grupa imovine koja generira novčane tokove, a koji se mogu zasebno identificirati od onih za drugu imovinu i grupe imovine. Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se u dobitak ili gubitak. Gubitak od umanjenja vrijednosti priznat za imovinu koja generira novac raspodjeljuje se umanjujući knjigovodstvenu vrijednost imovine unutar te jedinice (skupine jedinica) na pro rata osnovi.

Nadoknadivi iznos imovine i jedinice koja generira novac je vrijednost imovine u upotrebi ili neto prodajna cijena, ovisno o tome koji je iznos viši. Vrijednost u upotrebi se procjenjuje diskontiranjem očekivanih budućih gotovinskih tokova na njihovu sadašnju vrijednost koristeći diskontnu stopu prije poreza koja odražava trenutnu tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu imovinu.

Gubitak od umanjenja vrijednosti priznat prethodnih godina procjenjuje se na svaki datum izvještavanja radi utvrđivanja da li je gubitak smanjen ili više ne postoji. Gubitak od umanjenja vrijednosti se ukida ukoliko je došlo do promjene u procjenama koje su bile korištene za određivanje nadoknadivog iznosa. Gubitak od umanjenja vrijednosti se ukida samo do knjigovodstvene vrijednosti imovine, umanjene za akumuliranu amortizaciju, kakva bi bila izračunata da nije bio priznat gubitak od umanjenja vrijednosti.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(o) Izvještavanje po segmentima

Segment je zasebno prepoznatljiv dio Grupe koji je angažiran u proizvodnji proizvoda ili pružanju usluga (poslovni segment) ili u proizvodnji proizvoda ili pružanju usluga u određenom ekonomskom okruženju (geografski segment) koji u sebi sadrži rizike i koristi različite od onih u drugim segmentima. Primarni format Grupe za izvještavanje po segmentima su poslovni segmenti, koji uključuju segmente životnih i neživotnih osiguranja te usluge tehničkog pregleda vozila.

Raspodjela troškova između segmenata života i neživota

Prihod od ulaganja, realizirani i nerealizirani dobiti i gubici te troškovi i naknade koji proizlaze iz sredstava neživotnog osiguranja, raspoređuju se na segment neživota.

Prihod od ulaganja, realizirani i nerealizirani dobiti i gubici te troškovi i naknade od imovine životnog osiguranja, uključeni su direktno u segment životnih osiguranja.

Tokom godine direktni administrativni troškovi direktno terete segmente životnog i neživotnog osiguranja. Kod administrativnih troškova koji ne mogu biti direktno raspoređeni, trošak se po ključu raspoređuje između segmenata životnog i neživotnog osiguranja. Troškovi oglašavanja i marketinga izravno se raspoređuju na segment života ili neživota, ovisno o osigurateljnem proizvodu na koji se odnose. Za oglašavanje koje se odnosi na Društvo kao cjelinu, troškovi se raspoređuju na temelju polisirane premije po vrsti osiguranja u osiguravateljskom portfelju.

Provizije se knjiže odvojeno na segmente životnog i neživotnog osiguranja. Značajan dio troškova osoblja raspoređuju se izravno na segmente životnog i neživotnog osiguranja. Ako se troškovi osoblja ne mogu izravno rasporediti na pojedini segment, raspoređuju se na temelju postotka sati utrošenih na poslove životnog i neživotnog osiguranja. Ostali troškovi pribave raspoređuju se izravno na segmente životnog i neživotnog osiguranja, ili se raspoređuju na temelju postotka sati utrošenih na poslove životnog i neživotnog osiguranja. Ostala potraživanja i obaveze se alociraju na segmente ovisno o svom porijeklu.

Raspodjela imovine i kapitala i rezervi

Sve nekretnine i oprema, kao i investicione nekretnine raspoređuju se na segment neživotnog osiguranja. Finansijska ulaganja se raspoređuju na temelju izvora sredstava. Kapital i rezerve se raspoređuju na temelju minimalnih zakonskih zahtjeva za kapitalom, a višak se po Odluci Skupštine raspoređuje na segmente neživotnog osiguranja.

(p) Prihodi

Računovodstvena politika vezana uz priznavanje prihoda od sklopljenih ugovora o osiguranju opisana je u bilješci 1.3 (s).

Finansijski prihodi

Prihod od kamata priznaju se u dobiti ili gubitku kako nastaje za sve kamatonosne finansijske instrumente, uključujući one koji se mjere po amortiziranom trošku, primjenom metode efektivne kamatne stope; tj. kamatne stope koja diskontuje očekivane buduće tokove novca na neto trenutnu vrijednost tokom perioda ugovora ili na trenutno efektivnu varijabilnu kamatnu stopu.

Finansijski prihod takođe uključuje neto pozitivne kursne razlike nastale iz prevođenja novčanih sredstava i obaveza upotrebom kursa primjenjivog na dan izvještavanja i realizivane neto dobitke od prestanka priznavanja finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju.

Prihod od investicionih nekretnina sadrži realizovane dobitke nastale prestankom priznavanja, prihode od najma i ostale prihode vezane za investicione nekretnine. Prihod od iznajmljivanja investicionih nekretnina priznaje se u dobiti ili gubitku linearnom metodom tokom trajanja svakog najma.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(p) Prihodi (nastavak)

Prihod od naknada i provizija

Naknade od provizija koje su primljene ili koje se potražuju a koje ne zahtijevaju od Grupe da pruža dodatne usluge se priznaju kao prihod od strane Grupe na efektivni datum početka ili obnove tih polisa. Prihod od naknada i provizija uključuje prihod od provizije reosiguranja.

(q) Rashodi

Poslovni rashodi

Poslovni rashodi uključuju troškove pribave polisa osiguranja, administrativne troškove i ostale poslovne troškove.

Troškovi pribave

Troškovi pribave uključuju sve direktne troškove koji nastaju kod zaključivanja ugovora o osiguranju kao što su troškovi zastupničkih provizija (izuzev provizije za obnovu), plate prodajnog osoblja i troškove marketinga i promocije.

Troškovi provizije za neživot priznaju se kako nastaju u skladu sa načelom obračunskog perioda (na naplaćenu premiju), dok se troškovi provizije za život priznaju po naplati, što je u skladu s povezanim načelom priznavanja prihoda.

Računovodstvena politika Grupe vezana uz razgraničene troškove pribave prikazana je u računovodstvenoj politici 1.3 (e).

Administrativni troškovi

Administrativni troškovi uključuju troškove osoblja, amortizaciju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine, trošak električne energije i ostale troškove. Ostali troškovi uključuju uglavnom troškove naplate premija, troškove otkaza polisa osiguranja, troškove upravljanja portfeljem i administrativne troškove poslova reosiguranja.

Finansijski rashodi

Troškovi finansiranja uključuju troškove kamata na uzete zajmove, koji se priznaju metodom efektivne kamatne stope, troškove umanjenja vrijednosti finansijske imovine i neto negativne kursne razlike od svođenja monetarne imovine i obaveza na srednji kurs na datum izvještavanja.

(r) Klasifikacija ugovora

Ugovori u kojima Grupa preuzima značajni rizik osiguranja od druge strane (vlasnika polise) prihvaćajući nadoknaditi štetu vlasniku polise ili drugom korisniku osiguranja ako nastupi određeni neizvjesni budući događaj (osigurani događaj) koji negativno utječe na imatelja polise ili drugog korisnika osiguranja klasificiraju se kao ugovori o osiguranju.

Rizik osiguranja razlikuje se od finansijskog rizika. Finansijski rizik je rizik moguće buduće promjene kamatnih stopa, cijena vrijednosnih papira, cijena dobara, kursa, indeksa cijena ili stopa, kreditnog rejtinga ili kreditnih indeksa ili drugih varijabli, uz uslov da u slučaju nefinansijske varijable ta varijabla nije specifična za jednu ugovornu stranu.

Ugovori u kojima prijenos rizika osiguranja s vlasnika polise na Grupnu nije značajan, klasificiraju se kao ugovori o ulaganju. Na datum izvještavanja Grupa nije imala ugovore o ulaganju.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(r) Klasifikacija ugovora (nastavak)

Ugovori s obilježjima diskrecionog sudjelovanja u dobiti

Ugovori o osiguranju i ugovori o ulaganju mogu sadržavati obilježja diskrecionog sudjelovanja u dobiti. Ugovor s obilježjem diskrecionog sudjelovanja u dobiti je ugovorno pravo imaoca polise na primanje dodatka na minimalna zagarantirana plaćanja, pri čemu će dodatna plaćanja činiti značajan dio ukupnih ugovornih plaćanja i čiji su iznos ili trenutak nastanka diskreciona odluka izdavatelja te koja se ugovorno temelje na:

- uspješnosti određene skupine ugovora ili određenog tipa ugovora,
- realizovanim i/ili nerealizovanim prinosima na ulaganja u određene skupine imovine izdavaoca; ili
- dobiti ili gubitku društva koje je izdalo ugovore.

Diskrecioni element tih ugovora računovodstveno se evidentira kao obveza unutar matematičke rezerve i za iznose koji su alocirani pojedinim osiguranicima i za iznose koji na datum izvještavanja nisu alocirani.

Mješovito osiguranje sadrži diskrecioni udio koji omogućava nosiocima pravo na minimalnu garantiranu kamatnu godišnju stopu od 2,5% ili 3% ili gdje je veća, stopu za bonuse koje određuje Grupa iz kvalifikovanog viška.

(s) Premije

Polisirane premije neživotnog osiguranja se prizanju kao premije od početka osiguravajućeg pokrića. Svi prihodi prije tog datum se tretiraju kao obaveza za avans. Premije se objelodanjuju bruto od plativih provizija posrednicima i ne uključuju poreze i doprinose na premije.

Polisirane premije uključuju ispravke kako bi reflektovale otpise iznosa dospjelih od osiguranika npr.: promjena iznosa premije u narednoj godini i promjene u naknadama za umanjenje vrijednosti premija dospjelih od osiguranika.

Zarađeni dio primljenih premija, uključujući poslove koji nisu završeni, priznaje se kao prihod. Premije se zarađuju od datuma preuzimanja rizika tokom razdoblja pokrića, na temelju obrasca preuzetih rizika. Premije pasivnih poslova reosiguranja priznate su kao rashod u skladu s obrascem primljenih usluga reosiguranja u istom računovodstvenom razdoblju kao i premije za odgovarajući izravni posao osiguranja. Dijelovi premija pasivnih poslova reosiguranja se tretiraju kao avansi

U skladu s izuzećima koje dozvoljava MSFI 4 i u skladu sa praksom na bosanskohercegovačkom tržištu, premije životnih osiguranja i dalje se računovodstveno evidentiraju na gotovinskom načelu.

(t) Rezerva prijenosnih premija

Rezerva se formira za rizike koji nisu istekli, a proizlaze iz neživotnog osiguranja tamo gdje se očekivana vrijednost šteta i troškova (uključujući odgođene troškove pribave i administrativne troškove za koje je vjerovatno da će nastati nakon završetka finansijske godine), koji se odnose na neistekla razdoblja polisa na snazi na datum izvještavanja, nadilazi rezervu prijenosnih premija vezanu za te polise, nakon oduzimanja bilo kakvih odgođenih troškova pribave. Rezerva za rizike koji nisu istekli se računa zasebno za pojedine skupine osiguranja kojima se zajednički upravlja, prije uzimanja u obzir odgovarajućeg prinosa na ulaganja.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(u) Rezerva za neistekle rizike

Rezerva se formira za rizike koji nisu istekli, a proizlaze iz neživotnog osiguranja tamo gdje se očekivana vrijednost šteta i troškova (uključujući odgođene troškove pribave i administrativne troškove za koje je vjerojatno da će nastati nakon završetka finansijske godine), koji se odnose na neistekla razdoblja polisa na snazi na datum izvještavanja, nadilazi rezervu prijenosnih premija vezanu za te polise, nakon oduzimanja bilo kakvih odgođenih troškova pribave. Rezerva za rizike koji nisu istekli se računa zasebno za pojedine skupine osiguranja kojima se zajednički upravlja, prije uzimanja u obzir odgovarajućeg prinosa na ulaganja. Test adekvatnosti obaveza za život i neživot i povezanu imovinu je prikazan u više detalja u računovodstvenoj politici 1.3 (z) i Bilješci 1.7.

(v) Rezerva za ugovore životnih osiguranja

Rezervu osiguranja života izračunao je aktuar Društva, imajući u vidu načela postavljena regulativom za izračun matematičke rezerve za osiguratelje života, izdane od strane Agencije. Rezerva osiguranja života izračunata je na temelju važećih premija upotrebom Zillmer metode, uzimajući u obzir stvarne troškove pribave, naplate i administrativne troškove kao i sva zajamčena primanja i već objavljene i predložene bonuse. Usvojena je metoda prospektivne procjene neto premija za izračun matematičke rezerve.

Grupa koristi punu Zillmer stopu od 3% odnosno 2,5% u godini nastanka polise. Primijenjena Zillmer stopa je unutar ograničenja propisanih od strane Agencije.

Rezerva se inicijalno mjeri korištenjem pretpostavki korištenih za izračun odgovarajućih premija i ostaje nepromijenjena, osim u slučaju nastanka neadekvatnosti obaveze.

(w) Rezerva šteta

Rezerva predstavlja procijenjeni konačni trošak namire svih šteta, uključujući izravne i neizravne troškove namire, proizašle iz događaja koji su nastali do datuma izvještavanja te uključuju rezervu za prijavljene štete i rezervu za nastale, a neprijavljene štete.

(x) Štete

Štete proizašle iz osiguranja neživota

Nastale štete iz poslova osiguranja neživota sastoje se od šteta i troškova obrade šteta plaćenih tokom finansijske godine zajedno s kretanjem rezervi za nelikvidirane štete.

Plaćene štete evidentiraju se u trenutku procesiranja štete i priznaju se (određuju) kao iznos koji će biti plaćen za izmirenje štete. Plaćene štete u osiguranju neživota povećavaju se za troškove obrade šteta.

Naplaćene štete nadoknadive od trećih strana (regresi) iskazane su kao ostali prihodi (prihodi od regresa).

Rezerve šteta temeljem procjene pojedinačnih šteta i statističkih metoda čine rezerve Grupe za procijenjeni konačni trošak namire svih šteta nastalih, ali neisplaćenih do datuma izvještavanja, bilo da su prijavljene ili ne, zajedno s povezanim internim i eksternim troškovima obrade šteta i prikladnom marginom opreznosti. Neisplaćene štete se ocjenjuju pregledavanjem pojedinačnih šteta te formiranjem rezerve za neprijavljene nastale štete, koje su rezultat internih i eksternih predvidivih događaja, poput promjena u proceduri obrade šteta, inflacije, sudskih trendova, zakonodavnih promjena i istorijskog iskustva i trendova.

Predviđene naknade od reosiguranja i procjene povrata od regresa, objavljene su kao zasebna imovina. Reosiguranje i drugi povratni procjenjuju se na sličan način kao i procjena rezervi šteta.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(x) Štete (nastavak)

Štete proizašle iz osiguranja neživota (nastavak)

Pri poslovima osiguranja od auto-odgovornosti i nezgode, dio šteta isplaćuje se u obliku anuiteta. Rezerva za takve štete formirana je po sadašnjoj vrijednosti očekivanih isplata tokom čitavog perioda trajanja prava oštećenika po diskontnoj stopi od 5%. S izuzetkom anuiteta, Grupa ne diskontuje rezerve za nepodmirene štete.

Premda Uprava smatra da je bruto rezerva za štete i povezane povrate od reosiguranja iskazana u odgovarajućem iznosu na temelju njima trenutno raspoloživih informacija i događaja, konačna obaveza će varirati kao rezultat naknadnih informacija i događaja i može rezultirati značajnim korekcijama rezerviranih iznosa. Ispravke iznosa rezervisanja za štete ustanovljene u ranijim godinama su prikazane u finansijskim izvještajima za period u kojem su ispravke rađene, i objavljene su zasebno, ako su značajne. Korišteni metod, napravljene procjene, redovno se kontrolišu, i to je dalje opisano u Bilješci 1.6.

Štete iz poslova životnog osiguranja

Štete iz poslova životnog osiguranja reflektiraju troškove svih šteta tokom godine, uključujući bonuse osiguranicima alocirane u očekivanju objave bonusa.

(y) Reosiguranje

Grupa cedira reosiguranje u sklopu redovnog poslovanja sa svrhom ograničavanja njegovog neto potencijalnog gubitka kroz diverzifikaciju rizika. Ugovori o reosiguranju ne lišavaju Grupu njezine izravne obaveze prema osiguranicima.

Cedirane premije i nadoknativi iznosi prezentirani su u dobiti ili gubitku i izvještaju o finansijskom položaju na bruto principu.

Samo se ugovori iz kojih proizlazi značajan prijenos rizika osiguranja računovodstveno evidentiraju kao ugovori o reosiguranju. Iznosi naplativi po takvim ugovorima priznaju se u istoj godini kao i povezana šteta. Ugovori koji ne prenose značajan rizik osiguranja (tj. finansijsko reosiguranje), računovodstveno se evidentiraju kao depoziti. Na datum izvještavanja, Grupa nije imala takvih ugovora.

Imovina iz posla reosiguranja uključuje iznose potraživanja od društava za reosiguranje za cedirane obaveze iz osiguranja. Iznosi naplativi od reosiguravatelja su procijenjeni na način konzistentan s rezervama za štete ili štete isplaćene po osnovi reosigurane polise. Imovina iz posla reosiguranja sadrži stvarne ili procijenjene iznose koji su, na osnovi ugovora o reosiguranju, naplativi od reosiguravatelja u vezi s tehničkim rezervama. Imovina iz poslova reosiguranja vezana uz tehničke rezerve formira se na temelju uslova ugovora o reosiguranju i vrednuje na istoj osnovi kao i povezane reosigurane obaveze.

Potraživanja po osnovu ugovora o reosiguranju procjenjuju se za umanjenje vrijednosti na svaki datum izvještavanja. Pretpostavlja se da je takva imovina umanjene vrijednosti onda kada postoje objektivni dokazi, da kao rezultat događaja nastalih nakon početnog priznavanja, Grupa možda neće naplatiti sve dospjele iznose te da događaj ima mjerljivi uticaj na iznose koje će Grupa primiti od reosiguravatelja.

Provizija reosiguranja

Provizija reosiguranja uključuje provizije koje su primljene ili se potražuju od reosiguratelja temeljene na ugovorima o reosiguranju.

1.3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

(z) Obaveze i povezana imovina testa adekvatnosti obaveza

Ugovori o osiguranju i ugovori s obilježjima diskrecione participacije testiraju se radi utvrđivanja adekvatnosti diskontiranjem tekućih procjena svih budućih ugovornih novčanih tokova i uspoređujući taj iznos s neto knjigovodstvenom vrijednosti obaveza umanjениh za odgođene troškove pribave. Prilikom testiranja, uzimaju se u obzir trenutno najbolje procjene ugovorenih budućih novčanih tokova, troškova obrade šteta, te administrativnih troškova. Gdje se utvrdi nedostatak obaveza, Grupa formira dodatnu rezervu i priznaje gubitak u dobiti ili gubitku.

MSFI 4 zahtjeva test adekvatnosti obaveza nastalih iz ugovora osiguranja. Grupa procjenjuje na svaki datum izvještaja da li su priznate obaveze osiguranja adekvatne, upotrebom trenutnih procjena budućih tokova gotovine po svim svojim ugovorima o osiguranju. Ako ta procjena pokaže da knjigovodstveni iznos njenih osiguravajućih obaveza (uvećan za povezane razgraničene troškove pribave) nije adekvatan u smislu procjenjenih budućih tokova gotovine, čitav nedostatak se tereti na dobiti i gubitak. Procjene budućih tokova gotovine se zasnivaju na realnim aktuarskim pretpostavkama uzimajući u obzir istoriju nastanka šteta, poslednje demografske tabele, aspekte mortaliteta, morbiditet, povrat od investicija, troškove i inflaciju.

(aa) Potraživanja i obveze iz osiguranja

Potraživanja i obaveze iz osiguranja računovodstveno se vode u skladu s MSFI 4. Potraživanja i obaveze iz osiguranja uključuju potraživanja i obaveze koje proizlaze iz ugovora o osiguranju i reosiguranju koje je Grupa sklopila. Premije životnih osiguranja priznaju se na gotovinskoj osnovi.

(bb) Novi standardi i tumačenja koji još nisu važeći

Određeni broj novih standarda, izmjena i tumačenja postojećih standarda izdan je od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde i Odbora za tumačenje međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, ali još nisu stupili na snagu za računovodstveno razdoblje koje završava 31. decembra 2013. godine i nisu primijenjeni u pripremi ovih finansijskih izvještaja.

Uprava nije ocijenila da li će ova činjenica imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Društva u budućim razdobljima.

1.4 Računovodstvene procjene i prosudbe

Ove objave nadopunjuju bilješku o upravljanju finansijskim rizicima (bilješka 1.38) i bilješku o upravljanju rizikom osiguranja (bilješka 1.5).

Grupa donosi procjene i pretpostavke vezane uz budućnost. Takve računovodstvene pretpostavke i procjene, po definiciji, će rijetko odgovarati stvarnim rezultatima. Procjene vezane uz rezervisanja za ugovore o osiguranju predstavljaju najznačajniji izvor neizvjesnosti procjena. Procjene i pretpostavke koje nose znatan rizik mogućih značajnih usklada knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u sljedećoj poslovnoj godini, opisane su u nastavku.

1.4.1. Glavni izvori neizvjesnosti vezani za procjene

Gubici od umanjenja vrijednosti zajmova i potraživanja

Potreba za umanjenjem vrijednosti imovine koja se vodi po amortiziranom trošku procjenjuje se kako je opisano u računovodstvenoj politici 1.3 (h) o umanjenju vrijednosti finansijske imovine.

Umanjenje vrijednosti za pojedinačne izloženosti u ukupnim gubicima od umanjenja vrijednosti temelji se na najboljoj procjeni posloводства o sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih novčanih primitaka. Pri procjeni tih novčanih primitaka, posloводство procjenjuje finansijski položaj dužnika i neto prodajnu vrijednost instrumenata osiguranja. Svaka imovina sa umanjenom vrijednošću se procjenjuje na osnovu svojih prednosti, i strategije rješavanja i procjene tokova gotovine koji se smatraju nadoknadivim.

Neizvjesnost procjena vezana uz formiranje rezerva

Najznačajnije procjene vezane uz finansijske izvještaje Grupe odnose se na formiranje rezervi. Grupa zapošljava dva ovlaštena aktuara (jedan je interni aktuar stalno zaposleni u Društvu (Grupi), drugi aktuar je spoljni ovlašćeni aktuar, angažovan po posebnom ugovoru).

Osnovne pretpostavke korištene pri izračunu rezerve životnih osiguranja su prikazane u bilješki 1.6. Upravljanje rizikom osiguranja je detaljno opisano u bilješki 1.5, dok su rezerve za ugovore o osiguranju analizirane u bilješki 1.21.

Razgraničeni troškovi pribave

Razgraničeni troškovi pribave procjenjuju se na svaki datum izvještavanja za poslove neživotnih osiguranja usporedbom rezervi za prijenosne premije sa bruto premijama policiranim tokom godine, razgraničavajući odgovarajući dio troškova pribave. Izračun se temelji na pretpostavkama Grupe o raspodjeli troškova pribave kroz vrijeme trajanja ugovora o osiguranju, zbog kojih su nastali. Uprava smatra da su razgraničeni troškovi pribave u cijelosti nadoknadivi tijekom preostalog razdoblja trajanja ugovora o osiguranju koji su na snazi na datum izvještavanja.

Porez

Grupa formira poreznu obavezu u skladu s poreznim propisima Republike Srpske, Brčko Distrikta BiH, Federacije BiH. Porezna prijava podložna je odobravanju od strane poreznih vlasti koje imaju pravo naknadno pregledati poslovne knjige poreznog obveznika (svaki entitet posebno).

Regulatorni zahtjevi

Agencija je ovlaštena da vrši inspekcije poslovanja Društva i zahtijeva izmjene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza, u skladu sa odgovarajućom regulativom.

Uzajamne obaveze

Grupa ima obavezu prema Zaštitnom fondu osiguranja vezano za udio Grupe u štetama autoodgovornosti koje uzrokuju nepoznata ili neosigurana vozila. Osim toga, Grupa je, kao i ostali sudionici na tržištu osiguranja autoodgovornosti, odgovorna za dio nepodmirenih šteta autoodgovornosti u slučaju likvidacije bilo kojeg društva za osiguranje u skladu sa Zakonom o osiguranju u privatnom osiguranju. Uprava Društva smatra da na datum izvještavanja to ne predstavlja značajan rizik.

1.4 Računovodstvene procjene i prosudbe (nastavak)

1.4.1 Glavni izvori neizvjesnosti vezani za procjene (nastavak)

Umanjenje vrijednosti ulaganja u podružnice i pridružena pravna lica

Umanjenje vrijednosti ulaganja u podružnice i pridružena pravna lica temelji se na najboljoj procjeni rukovodstva o nadoknadivom iznosu podružnica i pridruženih pravnih lica. Nadoknadivi iznos predstavlja viši iznos od fer neto prodajne vrijednosti i vrijednosti u upotrebi.

1.4.2 Ključne računovodstvene prosudbe u primjeni računovodstvenih politika Grupe

Ključne računovodstvene prosudbe u primjeni računovodstvenih politika Grupe uključuju:

Klasifikacija finansijske imovine i obaveza

Računovodstvene politike Grupe predstavljaju okvir po kojem se imovina i obaveze inicijalno raspoređuju u različite računovodstvene kategorije u određenim okolnostima. Ulaganja koja se drže do dospijeca mogu se klasificirati u tu Grupu samo ako Grupa ima namjeru i mogućnost držati ta ulaganja do dospijeca.

Klasifikacija proizvoda

Za računovodstvenu politiku o klasifikaciji ugovora kao ugovora o osiguranju ili ugovora o ulaganju molimo pogledajte bilješku 1.3 (r). Na datum izvještavanja Grupa nije imala osigurateljnih proizvoda koji bi se tretirali kao ugovori o ulaganju.

Klasifikacija nekretnina

Grupa klasificira sve nekretnine koje ne služe obavljanju vlastite djelatnosti nego se drži za iznajmljivanje kao investicione nekretnine.

Alokacija indirektnih troškova između života i neživota

Alokacija troškova na segmente života i neživota je opisana u računovodstvenoj politici 1.3 (o).

Procijenjeni korisni vijek upotrebe opreme i nematerijalne imovine

Grupa nastavlja koristiti određenu opremu te nematerijalnu imovinu koje je u potpunosti amortizovana. Stope amortizacije su inicijalno određene temeljem najbolje procjene korisnog vijeka upotrebe ove imovine. Rukovodstvo vjeruje da je to prikladno, budući da će Grupa uskoro prestati s upotrebom ove imovine.

1.5 Upravljanje rizikom osiguranja

Grupa je izložena riziku osiguranja koji proizlazi iz široke ponude proizvoda osiguranja života i neživota: sudjelujućih tradicionalnih proizvoda života i glavnih skupina neživotnih osiguranja (osiguranja motornih vozila, imovine, transporta, odgovornosti, nezgode i zdravstvenog osiguranja).

Rizik osiguranja se odnosi na neizvjesnost poslova osiguranja. Najznačajnije komponente rizika osiguranja su premijski rizik i rizik rezervi. Oni se odnose na adekvatnost premijskih tarifa i adekvatnost rezervi u odnosu na obaveze iz osiguranja i kapitalnu osnovu.

Premijski rizik je prisutan u trenutku izdavanja polise prije nego što se dogodi osigurani slučaj. Postoji rizik da će troškovi i štete koje će nastati biti veći od primljenih premija. Rizik rezerve predstavlja rizik da je iznos tehničkih rezervi krivo procijenjen ili da će stvarne štete varirati oko statističke srednje vrijednosti.

Rizik pribave neživota također uključuje rizik katastrofe, koji proizlazi iz izvanrednih događaja koji nisu u dovoljnoj mjeri pokriveni premijskim rizikom ili rizikom rezerve. Rizik pribave osiguranja života uključuje biometrijski rizik (koji uključuje smrtnost, dugovječnost, rizik poboljšavanja i invalidnosti) i rizik odustajanja. Rizik odustajanja predstavlja veću ili manju stopu odustajanja od polisa, prekida osiguranja, promjena u statusu kapitalizacije (prestanak plaćanja premije) i otkupa.

Upravljanje rizicima

Grupa upravlja rizikom osiguranja kroz limite pribave, procedure odobravanja transakcija koje uključuju nove proizvode ili koje prelaze zadane limite, tarifiranje, dizajn proizvoda i upravljanjem reosiguranjem.

Strategija pribave teži različitosti koja će osigurati uravnotežen portfelj i temelji se na velikom portfelju sličnih rizika tokom više godina što smanjuje varijabilnost rezultata.

Grupa reosigurava dio rizika koje pribavlja kako bi kontroliralo izloženost gubicima i zaštitilo kapitalnu osnovu. Grupa kupuje kombinaciju proporcionalnih (imovina i osiguranje života) i neproporcionalnih ugovora o reosiguranju (auto odgovornost, osiguranje katastrofa) kako bi smanjila neto izloženost. Za akumulaciju neto imovinskih gubitaka koji proizlaze iz jednog događaja, reosiguravajuće pokriće za rizik katastrofe pokriva štete iznad 0,25 miliona EUR-a. Adekvatnost obaveza se procjenjuje uzevši u obzir odgovarajuću imovinu, promjene u kamatnim stopama i kursovima valuta i razvoj smrtnosti, poboljšavanja, učestalosti i iznosima šteta u neživotu, odustajanjima i troškovima kao i općim uslovima na tržištu.

Koncentracija rizika osiguranja

Ključni aspekt rizika osiguranja kojem je Grupa izložena je stupanj koncentracije rizika osiguranja koji određuje stupanj do koga određeni događaj ili serija događaja mogu uticati na obaveze Grupe. Važan aspekt koncentracije rizika osiguranja je da može proizaći iz akumulacije rizika kroz različite vrste osiguranja.

Koncentracija rizika može proizaći iz rijetkih događaja s velikim posljedicama kao što su prirodne katastrofe, u situacijama kada je Grupa izložena neočekivanim promjenama u trendovima, na primjer, neočekivane promjene u ljudskoj smrtnosti ili u ponašanju osiguranika; ili kada značajni sudski ili regulatorni rizici mogu prouzrokovati velike pojedinačne gubitke, ili imati uticaj koji se širi na veliki broj ugovora.

1.5 Upravljanje rizikom osiguranja (nastavak)

Neživotno osiguranje

U okviru neživotnog osiguranja, Uprava vjeruje da Grupa nema značajne koncentracije izloženosti grupi ugovarača osiguranja mjereno socijalnim, profesionalnim, starosnim i sličnim kriterijima.

Najveća vjerovatnoća značajnih gubitaka za Grupu proističe iz katastrofalnih dešavanja kao što su oluja, poplava ili zemljotres. Tehnike i pretpostavke koje Društvo koristi za računanje ovih rizika su sljedeće:

- Mjerenje geografske akumulacije.
- Procjena vjerovatne maksimalne štete.
- Reosiguranje.

Životno osiguranje

Za ugovore o životnom osiguranju koji pokrivaju smrt osiguarnika ne postoji znatna geografska koncentracija rizika, iako koncentracija osigurane sume može uticati na omjer isplate osiguranja na nivou portfelja.

Tablice za dugoročne ugovore o osiguranju prikazane u nastavku, daju pregled koncentracije rizika temeljenu na pet skupina ugovora grupisanih po osiguranim koristima za svaki osigurani život.

Osigurana suma na dan 31. decembra 2013. godine	Ukupno osigurana suma			
	Prije reosiguranja		Poslije reosiguranja	
KM	'000 KM	%	'000 KM	%
1.500-5.000	1.440	8%	1.440	8%
5.001-10.000	3.492	20%	3.492	20%
10.001-20.000	6.948	39%	6.948	40%
20.001-40.000	4.564	26%	4.564	27%
>40.001	1.324	7%	934	5%
Stanje na dan 31. decembra 2013.	17.768	100%	17.378	100%

Osigurana suma na dan 31. decembra 2012. godine	Ukupno osigurana suma			
	Prije reosiguranja		Poslije reosiguranja	
KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
1.500-5.000	1.477	12%	1.477	12%
5.001-10.000	3.061	25%	3.061	26%
10.001-20.000	4.330	36%	4.330	36%
20.001-40.000	1.975	16%	1.975	17%
>40.001	1.346	11%	1.047	9%
Stanje na dan 31. decembra 2012.	12.189	100%	11.890	100%

1.6 Osnovne pretpostavke koje imaju najveći uticaj na priznatu imovinu, obaveze, prihode i rashode iz poslova osiguranja

Neživotno osiguranje

Na datum izvještavanja formira se rezerva za procijenjeni konačni trošak podmirenja svih nastalih šteta koje proizlaze iz događaja nastalih do toga datuma, bilo da su prijavljene ili ne, zajedno s odgovarajućim troškovima obrade šteta, umanjeno za već isplaćene iznose.

Obaveza za prijavljene a nelikvidirane štete („RBNS”) je procijenjena posebno za svaku pojedinačnu štetu uzevši u obzir okolnosti, dostupne informacije od procjenitelja i povijesne dokaze o iznosima sličnih šteta. Pojedinačne štete se redovno pregledavaju i rezerva se redovno ažurira kada se pojave nove informacije.

Procjena rezerve za nastale, a neprijavljene štete („IBNR”) je općenito podložna većem stupnju neizvjesnosti, nego rezerva za prijavljene štete. IBNR rezervu pretežno procjenjuju aktuari Grupe koristeći statističke metode propisane od strane Agencije.

Ključne metode procjene rezerve za nastale, a neprijavljene štete, koje se nisu mijenjale u odnosu na prošlu godinu, su:

- metoda ulančanih ljestvica, koja koristi istorijske podatke kako bi se procijenili plaćeni i nastali dijelovi šteta od ukupnog troška šteta, za određene proizvode (auto odgovornost, kasko i nezgoda);
- metoda procijenjenog iznosa štete, koja koristi iskustvo Grupe s pojedinačnim iznosima šteta i koja se koristi za sva ostala osiguranja osim osiguranja od auto odgovornosti, kaska i osiguranja nezgode.

U mjeri u kojoj ove metode koriste povijesni razvoj šteta, pretpostavlja se da će se povijesni uzorak razvoja šteta ponoviti i u budućnosti. Postoje razlozi zašto ovo možda ne bude slučaj, koji su u mjeri u kojoj se mogu utvrditi, uzeti u obzir na način da su metode procjene modificirane. Takvi razlozi uključuju:

- ekonomske, pravne, političke i društvene trendove (koji uzrokuju različit nivo inflacije u odnosu na očekivani);
- promjene u kombinaciji vrsta ugovora o osiguranju koji se pribavljaju;
- nasumične varijacije, uključujući uticaj velikih gubitaka.

IBNR rezerve su inicijalno procijenjene u bruto iznosu i radi se poseban izračun kako bi se procijenio udjel reosiguranja.

Pretpostavke koje imaju najveći uticaj na mjerenje obaveza neživota su sljedeće:

Očekivana kvota šteta

Očekivana kvota šteta predstavlja kvotu očekivanih nastalih šteta u odnosu na zarađene premije.

Diskontiranje

Uz iznimku anuiteta, rezerve neživota se ne diskontiraju. Anuitetne štete u autoodgovornosti se diskontiraju po stopi od 5,00%.

Zajednica Osiguranja Imovine i Lica (ZOIL) Sarajevo

Rezervisanja po osnovu Zajednicu Osiguranja Imovine i Lica („ZOIL“) predstavlja rezervisanja na osnovu odluke Vlade Republike Srpske (Službeni Glasnik i Odluku o pripajanju Srpskom osiguravajućem društvu dijelova osiguravajućih Društava broj 05-262/92), koja je obavezivala Društvo na plaćanje tih šteta.

Na osnovu navedene obaveze Društvo je naslijedilo i nekretnine koje su evidentisane vanbilansno. Upis nekretnina iz vanbilansa vrši se na bazi pravosnažnih rješenja po postupcima koji se vode kod nadležne Uprave za geodetske i imovinsko pravne poslove.

1.6 Osnovne pretpostavke koje imaju najveći uticaj na priznatu imovinu, obaveze, prihode i rashode iz poslova osiguranja (nastavak)

Životno osiguranje

Matematička rezerva se računa neto prospektivnom metodom koristeći iste statističke podatke i kamatne stope koje se koriste kod izračuna tarifa (u skladu s odgovarajućom domaćom regulativom). Polise životnog osiguranja vezane su uz EUR, što je uobičajena tržišna praksa.

Garantovana tehnička kamatna stopa u polisama osiguranja je 2,5%, odnosno 3%.

Osnovne pretpostavke korištene u izračunu značajnih komponenti matematičke rezerve su navedene u nastavku:

Opis	Proizvod	Kamatne stope	Tablice smrtnosti
Mješovito životno osiguranje jedne osobe s obročnim plaćanjem premije, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljenja i smrti 1:1. U slučaju smrti uslijed nezgode, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini dvije osigurane sume za slučaj smrti.	C	3,0%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z
Mješovito životno osiguranje jedne osobe s obročnim plaćanjem premije, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljenja i smrti 1:1. U slučaju smrti uslijed nezgode, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini dvije osigurane sume za slučaj smrti. Nakon isteka ugovora o osiguranju osiguravač isplaćuje još jednu osiguranu sumu korisnicima.	E	3,0%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z
Mješovito životno osiguranje jedne osobe s plaćanjem premije u jednokratnom iznosu, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljenja i smrti 1:1. U slučaju smrti uslijed nezgode, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini dvije osigurane sume za slučaj smrti.	CE-N11	2,5%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z
Mješovito životno osiguranje jedne osobe s plaćanjem premije u jednokratnom iznosu, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljenja i smrti 1:1. U slučaju smrti uslijed nezgode, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini jedne osigurane sume za slučaj smrti.	CE-11	2,5%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z
Mješovito životno osiguranje jedne osobe s obročnim plaćanjem premije, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljenja i smrti 1:1. U slučaju smrti uslijed nezgode, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini dvije osigurane sume za slučaj smrti.	SAFE LIFE	3,0%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z
Mješovito životno osiguranje jedne osobe s obročnim plaćanjem premije, gdje je odnos osiguranih suma za slučaj doživljenja i smrti 1:1. Lica koja, prema uslovima Osiguravača kojim se osiguravaju uvećani rizici, ne bi mogla biti osigurana, mogu se osigurati po ovim uslovima, ali uz ugovaranje perioda odloženosti koji je godinu dana kraći od trajanja osiguranja.	D	3,00%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z
Pod periodom odloženosti podrazumijeva se period u kojem ne postoji osiguravajuće pokriće za slučaj smrti osiguranika, odnosno ne postoji obaveza osiguravača za isplatu osigurane sume, u slučaju njegove smrti.			
U slučaju smrti uslijed nezgode, koja je u skladu s opštim uslovima za osiguranje osoba od posljedica nesretnog slučaja, osiguravač isplaćuje iznos u visini dvije osigurane sume za slučaj smrti.			
Dodatno osiguranje lica od nastupanja težih bolesti, koje se ugovara uz osnovno osiguranje života. Ukoliko nastupi osigurani slučaj, osiguravač je u obavezi isplatiti osiguranu sumu dopunskog osiguranja lica od nastupanja težih bolesti.	B	3,00%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z

1.6 Osnovne pretpostavke koje imaju najveći uticaj na priznatu imovinu, obaveze, prihode i rashode iz poslova osiguranja (nastavak)

Životno osiguranje (nastavak)

Opis	Proizvod	Kamatne stope	Tablice smrtnosti
Rentno osiguranje jedne osobe s obročnim plaćanjem premije, prema kojem osiguravač od ugovorenog dana i za ugovoreno razdoblje garantuje isplaćivanje ugovorene rente.	R	3,0%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z
Riziko životno osiguranje sa opadajućom osiguranom sumom i jednokratnim plaćanjem premije.	Riziko IKD-11	2,5%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z
Riziko životno osiguranje jedne osobe sa obročnim plaćanjem premije	IK-11	2,5%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z
Riziko životno osiguranje jedne osobe sa jednokratnim plaćanjem premije	IKE-11	2,5%	RS 80-82_M i RS 80-82_Z

U 2013. nije bilo značajnijih promjena u pretpostavkama koje se koriste za mjerenje imovine i obaveza iz poslova životnih osiguranja.

Diskrecioni bonusi osiguranicima

Osiguranici ili korisnici polisa osiguranja mješovitog osiguranja (C, E, SAFE LIFE, CE-11, CEN-11, D), rentnog (R) imaju pravo na diskrecioni udio u dobiti Društva ostvaren upravljanjem sredstvima životnog osiguranja. Dobit se obračunava po izradi godišnjeg računa i pripisuje svakoj polisi osiguranja života, kod koje je od početka osiguranja proteklo najmanje tri godine. U slučaju jednokratnog plaćanja premije dobit se pripisuje ukoliko je od početka osiguranja protekla najmanje jedna godina. U slučaju doživljenja, udio u dobiti se isplaćuje zajedno s osiguranom iznosom. U slučaju smrti odnosno otkupa, Grupa plaća osigurani iznos i udio u dobiti koji je do tada obračunat.

1.7 Test adekvatnosti obaveza

Životno osiguranje

Matematička rezerva se testira na svaki datum izvještavanja u odnosu na izračun budućih novčanih tokova koristeći eksplicitne i konzistentne pretpostavke svih faktora – budućih premija, smrtnosti, pobolijevanja, rezultata ulaganja, isteka, otkupa, garancija, bonusa osiguranicima, troškova i iskorištavanja opcija koje su na raspolaganju osiguranicima. Za tu svrhu Grupa koristi obračun trenutne vrijednosti budućih profita ("PVFP") iz metoda obračuna ugrađene vrijednosti, koje je potpisalo i odobrilo matično društvo.

Tamo gdje su dostupni pouzdani tržišni podaci, pretpostavke se izvode iz raspoloživih tržišnih cijena.

Neživotno osiguranje

Obaveze osiguranja neživotnih osiguranja obračunavaju se koristeći tekuće (ne istorijskih) pretpostavke.

Test adekvatnosti obaveza za neživotna osiguranja je stoga ograničen na neistekli dio postojećih ugovora. Isti se radi upoređivanjem očekivanih vrijednosti šteta i troškova pripisivih neistekim periodima važećih polisa na datum izvještavanja sa iznosom prenosne premije u vezi sa tim polisama nakon odbitka razgraničenih troškova pribave. Očekivani tokovi gotovine vezani za štete i troškove se procjenjuju sa referencom na iskustvo tokom isteklog dijela ugovora, ispravljeno za značajne individualne gubitke od kojih se ne očekuje da će se ponovo desiti. Povrat od investicija je bio određen na 0% zbog trenutne situacije na tržištu.

Test se provedi po grupama proizvoda koji imaju sličan profil rizika.

Za anuitete, pretpostavke koje se koriste za utvrđivanje rezervi uključuju sve buduće tokove gotovine sa izmjenama koje se priznaju u dobiti ili gubitku.

1.7 Test adekvatnosti obaveza (nastavak)

Osjetljivost testa adekvatnosti obaveza na promjene u značajnim varijablama

Dobit ili gubitak i obaveze iz poslova osiguranja su uglavnom osjetljive na promjene u smrtnosti, stopi odustajanja, stopi troškova i diskontnoj stopi koje su procijenjene za potrebe izračuna adekvatnosti obaveza tokom testa adekvatnosti obaveza.

Društvo je procijenilo uticaj procjene u ključnim varijablama koje imaju značajan uticaj na test adekvatnosti obaveza na kraju godine.

Životna osiguranja

	Test adekvatnosti obaveza - modeliran '000 KM
Base run („početna vrijednost“)	272
Diskontna stopa = garantovani povrat	310
Smrtnost +10%	1.097

Modelirani portfolio predstavlja 96,4% matematičke rezerve (1.479 hiljada KM modelirane rezerve životnih osiguranja). Ostatak portfolia nije modeliran.

Promjene u varijablama predstavljaju razumne moguće promjene koje bi da su se dogodile utjecale na značajnu promjenu osigurateljnih obaveza na datum izvještavanja. Razumne moguće promjene ne predstavljaju očekivane promjene u varijablama niti najgori mogući scenarij.

Analiza je pripremljena za promjenu u varijabli bez promjene u ostalim pretpostavkama i zanemaruje promjenu vrijednosti odgovarajuće imovine.

Osjetljivost je izračunata za nepovoljno kretanje, dakle osjetljivost na promjene u smrtnosti je izračunata za utjecaj povećanja u smrtnosti za proizvode životnih osiguranja za 10% na buduće novčane tokove testa adekvatnosti obaveza. Osjetljivost na promjene u diskontnoj stopi izračunata je procjenjujući da diskontna stopa odgovara garantovanoj tehničkoj kamatnoj stopi.

Dobit i gubitak i obaveze iz poslova osiguranja (kako pokazuju budući novčani tokovi) su najviše pod uticajem smanjenja diskontne stope.

1.8 Odredbe i uslovi ugovora o osiguranju koji imaju značajan uticaj na iznos, vrijeme i neizvjesnost budućih novčanih tokova

Ugovori neživotnog osiguranja

Grupa nudi različite vrste neživotnih osiguranja, uglavnom osiguranje motornih vozila, imovine, odgovornosti, transportno, putničkog zdravstvenog i osiguranje nezgode. Ugovori mogu biti zaključeni na fiksni period od godinu dana ili na trajnoj osnovi s tim da svaka strana ima opciju otkaza uz tromjesečni otkazni rok (ili 6 mjeseci otkazni rok za dugoročne ugovore zaključene na period duži od 5 godina). Grupa stoga ima mogućnost ponovne procjene cijene rizika u intervalima koji nisu duži od godine dana. Također ima mogućnost nametanja umanjenja premije kao i odbijanja šteta koje proizlaze iz prijevara.

Buduće štete osiguranja su glavni izvor neizvjesnosti koji utječe na iznos i vrijeme budućih novčanih tokova. Iznos plaćen po pojedinoj šteti je ograničen osiguranom svotom koja je utvrđena u polisi osiguranja.

Ostali značajni izvori neizvjesnosti vezani za neživotna osiguranja proizlaze iz regulative koja daje pravo vlasnicima polisa da prijave štetu prije stupanja na snagu zastare, koja nastupa 3 godine nakon godine nastanka štete, odnosno 3 godine od dana saznanja za štetu ako zainteresovano lice dokaže da do dana određenog u prethodnom roku nije saznalo za štetu, ali ne kasnije od 5 godina od početka godine, nakon godine nastanka štete. Ova odredba je posebno značajna za trajnu invalidnost koja proizlazi iz osiguranja nezgode, zbog teškoća u procjeni razdoblja između nastanka štete i potvrde njenih trajnih efekata.

Karakteristike pojedinih vrsta osiguranja, ako se značajno razlikuju od gore navedenih, opisane su u nastavku.

Osiguranje motornih vozila

Portfelj osiguranja motornih vozila Grupe uključuje osiguranja autoodgovornosti i kasko osiguranje. Osiguranje autoodgovornosti pokriva tjelesne ozljede i imovinske štete u Republici Srpskoj BiH kao i štete uzrokovane u inozemstvu koje prouzrokuju osiguranici u sustavu Zelene karte.

Imovinske štete u automobilskoj odgovornosti i kasku se uglavnom prijavljuju i podmiruju nedugo nakon datuma nezgoda. Prijave i isplate vezane uz tjelense ozljede, međutim, se teže procjenjuju i određuju se u dužem periodu. Takve štete mogu biti podmirene u obliku jednokratne isplate ili kao renta.

Iznos šteta vezanih za tjelesne ozljede i s njima vezanim gubicima zarada pod uticajem su odluka sudske prakse.

Autoodgovornost je regulisana Zakonom o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostale odredbe o obaveznom osiguranju od odgovornosti. Tarife i minimalne svote osiguranja su regulirane zakonom. Osiguranici imaju pravo na bonus prilikom obnove polise ukoliko ispunjavaju određene uslove.

Kasko osiguranje predstavlja standardno osiguranje od štete. Plaćene štete su ograničene osiguranim iznosom.

Osiguranje imovine

Osiguranje imovine dijeli se okvirno na industrijske i privatne rizike. Za industrijske rizike Grupa koristi tehnike upravljanja rizicima kako bi identificirala rizike i analizirala gubitke te surađuje s reosiguravateljima. Privatni imovinski rizici sadrže standardna osiguranja građevina i stvari. Štete se obično prijavljuju brzo i mogu likvidirati bez odgađanja.

Osiguranje odgovornosti

Pokriva sve vrste odgovornosti i uključuje komercijalnu odgovornost, odgovornost članova Uprave, privrednika te profesionalnu odgovornost kao i ličnu odgovornost. Dok se većina osiguranja od opšte odgovornosti pribavlja na principu „prijavljene štete“ određena pokrića od osiguranja odgovornosti se osiguravaju na principu „nastanka“.

Osiguranje nezgode

Osiguranje nezgode se tradicionalno prodaje kao dodatak životnim osiguranjima ili autoodgovornosti prodavanim od strane Grupe. Najčešći oblik osiguranja nezgode čini kolektivno osiguranje zaposlenih od nezgode. U ovom obliku osiguranja svrstavaju se i banko osiguranja (korisnika kredita, korisnika tekućih računa).

1.8 Odredbe i uslovi ugovora o osiguranju koji imaju značajan uticaj na iznos, vrijeme i neizvjesnost budućih novčanih tokova (nastavak)

Ugovori životnog osiguranja

Učešće u dijelu dobiti

Dobit se raspoređuje prema diskreciji Grupe i priznaje se kada je predložena i odobrena od strane Uprave u skladu s odgovarajućim zakonskim propisima. Nakon što se alocira osiguranicima, te nakon što skupština donese odluku o distribuciji dobiti iz životnog osiguranja nosiocima polisa dobit postaje garantovana.

Premije

Premije za sve proizvode životnog osiguranja su vezane za EUR i mogu biti plative u redovnim ratama ili kao jednokratne premije na početku trajanja polise.

Osiguranje za slučaj smrti koje služi kao obezbjeđenje za date kredite banaka

Tradicionalno osiguranje za slučaj smrti uključuje rizik smrti. Polise sadrže opadajuću osiguranu sumu. Naknade u slučaju smrti plaćaju se samo ako osiguranik umre tokom trajanja polise osiguranja.

Osiguranje za slučaj smrti i doživljenja

Ovo su također tradicionalni proizvodi osiguranja života koji pružaju dugoročnu finansijsku zaštitu. Kapitalne polise osiguranja života za redovnu ili jednokratnu premiju pokrivaju rizik smrti, doživljenja, kritične bolesti i priključnu nezgodu.

Rentno osiguranje

Rentno osiguranje jedne osobe s obročnim plaćanjem premije, prema kojem osiguravač od ugovorenog dana i za ugovoreno razdoblje garantuje isplaćivanje ugovorene rente.

1.9 Izvještavanje po segmentima

Konsolidovani izvještaj o finansijskom položaju stanja po poslovnim segmentima na dan 31. decembra 2013

	Neživot '000 KM	Život '000 KM	Jahorina Auto '000 KM	Ukupno '000 KM
Aktiva				
Nekretnine i oprema	8.304	-	2.556	10.860
Investicione nekretnine	9.028	-	-	9.028
Nematerijalna imovina				
-Odgodeni troškovi pribave	2.687	-	-	2.687
-Ostala nematerijalna imovina	385	104	11	500
Ulaganje u pridruženo pravno lice	140	-	4	144
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	5.402	1.120	-	6.522
Zajmovi i potraživanja	13.200	2.166	106	15.472
Udio reosiguranja u rezervama za ugovore o osiguranju	5.710	-	-	5.710
Zalihe	58	-	36	94
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	5.699	130	111	5.940
Novac i novčani ekvivalenti	682	213	8	903
	<u>51.295</u>	<u>3.733</u>	<u>2.832</u>	<u>57.860</u>
Ukupna aktiva				
Obaveze				
Rezerve za ugovore o osiguranju	27.685	1.543	-	29.228
Uzeti zajmovi	19	-	1.130	1.149
Rezervisanja za obaveze i troškove	930	-	-	930
Odgodena porezna obaveza	162	4	5	171
Obaveze iz ugovora o osiguranju, ostale obaveze i odgođeni prihod	7.381	54	337	7.772
	<u>36.177</u>	<u>1.601</u>	<u>1.472</u>	<u>39.250</u>
Kapital i rezerve				
Akcionarski kapital	18.873	3.000	-	21.873
Emisiona premija	615	-	-	615
Zakonske i statutarne rezerve	258	227	-	485
Rezerva fer vrijednosti	477	84	-	561
Revalizacione rezerve	935	-	47	982
(Akumulirani gubici)/zadržana dobit	(6.104)	194	4	(5.906)
	<u>15.054</u>	<u>3.505</u>	<u>51</u>	<u>18.610</u>
Ukupno kapital	<u>15.054</u>	<u>3.505</u>	<u>51</u>	<u>18.610</u>
Ukupno obaveze, kapital i rezerve	<u>51.226</u>	<u>5.111</u>	<u>1.523</u>	<u>57.860</u>

1.9 Izvještavanje po segmentima (nastavak)

Konsolidovani izvještaj o finansijskom položaju po poslovnim segmentima na dan 31. decembra 2012.

	Neživot '000 KM	Život '000 KM	Jahorina Auto '000 KM	Ukupno '000 KM
Aktiva				
Nekretnine i oprema	9.175	-	2.707	11.882
Investicione nekretnine	9.019	-	-	9.019
Nematerijalna imovina				
-Odgodeni troškovi pribave	2.231	-	-	2.231
-Ostala nematerijalna imovina	425	134	14	573
Ulaganje u pridruženo pravno lice	140	-	(2)	138
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	2.630	434	-	3.064
Zajmovi i potraživanja	13.268	2.180	113	15.561
Udio reosiguranja u rezervama za ugovore o osiguranju	5.078	-	-	5.078
Zalihe	170	-	(3)	167
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	7.779	56	95	7.930
Novac i novčani ekvivalenti	1.007	81	26	1.114
Ukupna aktiva	50.922	2.885	2.950	56.757
Obaveze				
Rezerve za ugovore o osiguranju	27.020	961	-	27.981
Uzeti zajmovi	41	-	1.109	1.150
Rezervisanja za obaveze i troškove	469	-	-	469
Odgodena porezna obaveza	175	-	-	175
Obaveze iz ugovora o osiguranju, ostale obaveze i odgodeni prihod	113	-	5	118
Rezerve za ugovore o osiguranju	6.692	36	485	7.213
Ukupne obaveze	34.510	997	1.599	37.106
Kapital i rezerve				
Akcionarski kapital	16.758	3.000	-	19.758
Emisiona premija	2.725	-	-	2.725
Zakonske i statutarne rezerve	258	123	-	381
Rezerva fer vrijednosti	18	64	-	82
Revalizacione rezerve	935	-	44	979
(Akumulirani gubici)/zadržana dobit	(3.905)	103	(472)	(4.274)
Ukupno kapital i rezerve	16.789	3.290	(428)	19.651
Ukupni obaveze, kapital i rezerve	51.299	4.287	1.171	56.757

1.9 Izvještavanje po segmentima (nastavak)

Konsolidovani bilans uspjeha po poslovnim segmentima za 2013. godinu

	Neživot '000 KM	Život '000 KM	Jahorina Auto '000 KM	Ukupno '000 KM
Zaračunate bruto premije	22.253	1.000	(5)	23.248
Premije predane u reosiguranje	(9.881)	(8)	-	(9.889)
Neto zaračunate premije	12.372	992	(5)	13.359
Promjena bruto rezerve prijenosnih premija	1.831	(3)	-	1.828
Promjena rezerve prijenosnih premija, udio reosiguranja	(1.999)	-	-	(1.999)
Neto zarađene premije	12.204	989	(5)	13.188
Prihod od provizija i naknada	4.940	-	-	4.940
Finansijski prihod	1.682	200	(79)	1.803
Ostali poslovni prihodi	659	123	1.224	2.006
Neto poslovni prihodi	19.485	1.312	1.140	21.937
Nastale štete	(13.795)	(689)	68	(14.416)
Udio reosiguranja u nastalim štetama	4.269	-	-	4.269
Neto nastale štete	(9.526)	(689)	68	(10.147)
Troškovi pribave	(7.815)	(247)	-	(8.062)
Administrativni troškovi	(4.201)	(155)	(1.193)	(5.549)
Ostali poslovni rashodi	(3.314)	(26)	81	(3.259)
Finansijski troškovi	(133)	(1)	(91)	(225)
(Gubitak)/dobit prije poreza	(5.504)	194	5	(5.305)
Porez na dobit	-	-	-	-
(Gubitak)/dobit razdoblja	(5.504)	194	5	(5.305)

1.9 Izvještavanje po segmentima (nastavak)

Konsolidovani bilans uspjeha po poslovnim segmentima za 2012. godinu

	Neživot	Život	Jahorina Auto	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Zaračunate bruto premije	29.987	777	(11)	30.753
Premije predane u reosiguranje	(7.060)	(8)	-	(7.068)
Neto zaračunate premije	22.927	769	(11)	23.685
Promjena bruto rezerve prijenosnih premija	(5.205)	(2)	-	(5.207)
Promjena rezerve prijenosnih premija, udio reosiguranja	3.956	-	-	3.956
Neto zarađene premije	21.678	767	(11)	22.434
Prihod od provizija i naknada	333	-	-	333
Finansijski prihod	782	141	10	933
Ostali poslovni prihodi	3.174	10	982	4.166
Neto poslovni prihodi	25.967	918	981	27.866
Nastale štete	(9.750)	(501)	-	(10.251)
Udio reosiguranja u nastalim štetama	172	-	-	172
Neto nastale štete	(9.578)	(501)	-	(10.079)
Troškovi pribave	(9.002)	(155)	-	(9.157)
Administrativni troškovi	(3.946)	(135)	(1.124)	(5.205)
Ostali poslovni rashodi	(3.795)	(23)	(6)	(3.824)
Finansijski troškovi	(13)	-	(74)	(87)
(Gubitak)/dobit prije poreza	(367)	104	(223)	(486)
Porez na dobit	(276)	-	-	(276)
(Gubitak)/dobit razdoblja	(643)	104	(223)	(762)

1.9 Izvještavanje po segmentima (nastavak)

Mjerenje imovine i obaveza segmenta i prihoda i rezultata segmenta temelje se na računovodstvenim politikama koje su navedene u bilješci o računovodstvenim politikama.

Osnovni poslovni segmenti Grupe su Neživotno osiguranje, Životno osiguranje, Usluge tehničkog pregleda vozila. Bilješka 1.8 ovih finansijskih izvještaja sadrži daljnje informacije o značajnim uslovima i odredbama proizvoda osiguranja.

Rezultati segmenata, imovina i obaveze uključuju stavke koje se mogu direktno pripisati pojedinom segmentu kao i stavke koje se mogu rasporediti na razumnoj osnovi.

Osnovni proizvodi koji se nude unutar pojedinih poslovnih segmenata koji su predmet izvještavanja uključuju:

Neživot:

Auto odgovornost

Auto kasko

Imovina i odgovornost

Nezgodna i zdravstvo

Život:

Tradicionalni život

Smrt i doživljenje

Rizik smrti

Rizik doživljenja

Geografski segment

Grupa posluje u Bosni i Hercegovini. Budući da je ukupni prihod od ugovora o osiguranju ostvaren od klijenata u Bosni i Hercegovini, informacije po geografskim segmentima nisu objavljene.

Društvo (Grupa) može da posmatra budući ukupan prihod od ugovora o osiguranju ostvaren u pojedinim entitetima (RS + FBiH).

Mjesečno se dostavljaju izvještaji o premiji i štetama po entitetima RS i FBiH Agenciji za osiguranje Republike Srpske.

1.10 Nekretnine i oprema

Grupa

	Zemljišta i nekretnine	Oprema i namještaj	Ulaganja u tuđu materijalnu imovinu	Avansi i sredstva u pripremi	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Nabavna vrijednost					
Stanje na dan 1. januara 2012.	8.988	5.964	628	662	16.242
Nabavka	9	871	5	504	1.389
Prenosi iz vanbilansa	600	-	-	-	600
Transfer u upotrebu		128		(128)	-
Reklasifikacija u investicione nekretnine	-	-	-	(26)	(26)
Otpisi	(108)	(430)	-	-	(538)
Prodaja	-	(271)	-	-	(271)
Revalorizacija	(605)	-	-	-	(605)
Stanje na dan 31. decembra 2012.	8.884	6.262	633	1.012	16.791
Stanje na dan 1. januara 2013.	8.884	6.262	633	1.012	16.791
Nabavka	-	51	-	44	95
Otpisi	(12)	(283)	(341)	(115)	(751)
Prodaja	(10)	(3)	-	-	(13)
Stanje na dan 31. decembra 2013.	8.862	6.027	292	941	16.122
Amortizacija i umanjenje vrijednosti					
Stanje na dan 1. januara 2012	781	3.525	147	-	4.453
Trošak razdoblja	111	590	28	-	729
Otpisi	(9)	(216)	-	-	(225)
Prodaja	-	(48)	-	-	(48)
Stanje na dan 31. decembra 2012.	883	3.851	175	-	4.909
Stanje na dan 1. januara 2013.	883	3.851	175	-	4.909
Trošak razdoblja	102	493	19	-	614
Otpisi	(12)	(213)	(96)	70	(251)
Prodaja	(7)	(3)	-	-	(10)
Stanje na dan 31. decembra 2013.	966	4.128	98	70	5.262
Neto knjigovodstvena vrijednost					
Na dan 1. januara 2012.	8.207	2.439	481	662	11.789
Na dan 31. decembra 2012.	8.001	2.411	458	1.012	11.882
Na dan 1. januara 2013.	8.001	2.411	458	1.012	11.882
Na dan 31. decembra 2013.	7.896	1.899	194	871	10.860

Tokom 2013. godine dio nekretnina Grupe je založen za kredite Jahorina auto d.o.o. odobrene od Vienna Insurance Group AG (ukupna vrijednost odobrenih zajmova za koje su upisane hipoteke je 1.330 hiljada KM).

Trošak amortizacije razdoblja priznaje se kao dio administrativnih troškova u dobiti ili gubitku (bilješka 1.33).

U 2012. godini Grupa je obezbijedila novu procjenu nekretnina i zemljišta angažovanjem nezavisnog procjenitelja sa odgovarajućim stručnim kvalifikacijama. Nije bilo naknadnih procjena vrijednosti.

1.10 Nekretnine i oprema (nastavak)

Društvo

	Zemljišta i nekretnine	Oprema i namještaj	Ulaganja u tuđu materijalnu imovinu	Avansi i sredstva u pripremi	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Nabavna vrijednost					
Stanje na dan 1. januara 2012.	7.459	4.356	404	537	12.756
Nabavka	-	308	-	316	624
Prenos sa vanbilansa	600	-	-	-	600
Reklasifikacija u investicione nekretnine	-	-	-	(26)	(26)
Otpisi	(108)	(59)	-	-	(167)
Prodaja	-	(271)	-	-	(271)
Revalorizacija	(605)	-	-	-	(605)
Stanje na dan 31. decembra 2012.	7.346	4.334	404	827	12.911
Stanje na dan 1. januara 2013.	7.346	4.334	404	827	12.911
Nabavka	-	48	-	44	92
Otpisi	(12)	(270)	(341)	(55)	(678)
Prodaja	(10)	(3)	-	-	(13)
Stanje na dan 31. decembra 2013.	7.324	4.109	63	816	12.312
Amortizacija i umanjenje vrijednosti					
Stanje na dan 1. januara 2012	708	2.629	90	-	3.427
Trošak razdoblja	102	466	10	-	578
Otpisi	(9)	(44)	-	-	(53)
Prodaja	-	(216)	-	-	(216)
Stanje na dan 31. decembra 2012.	801	2.835	100	-	3.736
Stanje na dan 1. januara 2013.	801	2.835	100	-	3.736
Trošak razdoblja	97	427	8	-	532
Otpisi	(12)	(212)	(96)	70	(250)
Prodaja	(7)	(3)	-	-	(10)
Stanje na dan 31. decembra 2013.	879	3.047	12	70	4.008
Neto knjigovodstvena vrijednost					
Na dan 1. januara 2012.	6.751	1.727	314	537	9.329
Na dan 31. decembra 2012.	6.545	1.499	304	827	9.175
Na dan 1. januara 2013.	6.545	1.499	304	827	9.175
Na dan 31. decembra 2013.	6.445	1.062	51	746	8.304

Tokom 2013. godine dio nekretnina Društva je založen za kredite Jahorina auto d.o.o. odobrene od Vienna Insurance Group AG (ukupna vrijednost odobrenih zajmova za koje su upisane hipoteke je 1.330 hiljada KM).

Trošak amortizacije razdoblja priznaje se kao dio administrativnih troškova u dobiti ili gubitku (bilješka 1.33).

U 2012. godini Društvo je obezbijedilo novu procjenu nekretnina i zemljišta angažovanjem nezavisnog procjenitelja sa odgovarajućim stručnim kvalifikacijama. Nije bilo naknadnih procjena vrijednosti.

1.11 Investicione nekretnine

Grupa i Društvo

	2013.	2012.
	'000 KM	'000 KM
Stanje na dan 1. januara	9.019	9.461
<i>Promjene</i>		
Reklasifikacija sa nekretnina i opreme	-	26
Prenos iz vanbilansa	-	812
Prodaja	(23)	(867)
Promjena fer vrijednosti	32	(384)
	9.028	9.019
Stanje na dan 31. decembra	9.028	9.019

Investicione nekretnine čine više komercijalnih nekretnina koje se djelimično daju u najam trećim licima.

1.12 Odgođeni troškovi pribave

Kao dio poslova osiguranja Društva i Grupe, određeni troškovi pribave se odgađaju. Za poslove životnog osiguranja, troškovi pribave su uzeti u obzir prilikom izračuna rezerve životnog osiguranja putem Zilmerizacije. Odgođeni troškovi pribave za životna osiguranja nisu priznati kao posebna stavka imovine na datum izvještavanja.

Analiza navedenih troškova pribave je prikazana u nastavku:

Grupa i Društvo

	2013.	2012.
	'000 KM	'000 KM
Stanje na dan 1. januara	2.231	1.878
Uvećanje troškova pribave priznato u dobiti ili gubitku (Bilješka 1.32)	456	353
	2.687	2.231
Stanje na dan 31. decembra	2.687	2.231

1.13 Ostala nematerijalna imovina

Grupa

	Nematerijalna imovina u pripremi	Software	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Nabavna vrijednost			
Stanje na dan 1. januara 2012.	930	501	1.431
Povećanja	-	133	133
Otpisi	(233)	-	(233)
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Stanje na dan 31. decembra 2012.	697	634	1.331
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Stanje na dan 1. januara 2013.	697	634	1.331
Povećanja	37	26	63
Otpisi	(40)	-	(40)
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Stanje na dan 31. decembra 2013.	694	660	1.354
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Akumulirana amortizacija i umanjenje vrijednosti			
Stanje na dan 1. januara 2012.	900	-	900
Trošak razdoblja	10	78	88
Otpisi	(230)	-	(230)
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Stanje na dan 31. decembra 2012.	680	78	758
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Stanje na dan 1. januara 2013.	680	78	758
Trošak razdoblja	5	129	134
Otpisi	(38)	-	(38)
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Stanje na dan 31. decembra 2013.	647	207	854
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Neto knjigovodstvena vrijednost			
Na dan 1. januara 2012.	30	501	531
Na dan 31. decembra 2012.	17	556	573
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Na dan 1. januara 2013.	17	556	573
Na dan 31. decembra 2013.	47	453	500
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Na dan 31. decembra 2013. i 31. decembra 2012. Grupa nije imala interno generisane nematerijalne imovine.

Trošak amortizacije razdoblja priznaje se kao dio administrativnih troškova u dobiti ili gubitku (Bilješka 1.33).

1.13 Ostala nematerijalna imovina (nastavak)

Društvo

	Nematerijalna imovina u pripremi	Software	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Nabavna vrijednost			
Stanje na dan 1. januara 2012.	762	501	1.263
Povećanja	-	133	133
Otpisi	(233)	-	(233)
Stanje na dan 31. decembra 2012.	529	634	1.163
Stanje na dan 1. januara 2013.	529	634	1.163
Povećanja	37	26	63
Otpisi	(40)	-	(40)
Stanje na dan 31. decembra 2013.	526	660	1.186
Akumulirana amortizacija i umanjenje vrijednosti			
Stanje na dan 1. januara 2012.	750	-	750
Trošak razdoblja	6	78	84
Otpisi	(230)	-	(230)
Stanje na dan 31. decembra 2012.	526	78	604
Stanje na dan 1. januara 2013.	526	78	604
Trošak razdoblja	2	129	131
Otpisi	(38)	-	(38)
Stanje na dan 31. decembra 2013.	490	207	697
Neto knjigovodstvena vrijednost			
Na dan 1. januara 2012.	12	501	513
Na dan 31. decembra 2012.	3	556	559
Na dan 1. januara 2013.	3	556	559
Na dan 31. decembra 2013.	36	453	489

Na dan 31. decembra 2013. i 31. decembra 2012. Društvo nije imalo interno generisane nematerijalne imovine.

Trošak amortizacije razdoblja priznaje se kao dio administrativnih troškova u dobiti ili gubitku (Bilješka 1.33).

Jahorina osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Pale*Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji**31. decembar 2013.***1.14 Ulaganje u podružnicu****a) Podružnica Grupe je:**

	Industrija	Država	Vlasništvo Grupe na dan 31. decembra 2013.	Vlasništvo Grupe na dan 31. decembra 2012.
Jahorina Auto d.o.o.	Usluge tehnički pregled vozila	Bosna i Hercegovina	100,00%	100,00%

Podružnica je u potpunosti konsolidovana u finansijskim izvještajima Grupe.

b) Ulaganje u podružnice je:

	Društvo 2013. '000 KM	Društvo 2012. '000 KM
Jahorina auto d.o.o.	1.309	1.779

c) Kretanje ulaganja u podružnicu je kako slijedi:

	Društvo 2013. '000 KM	Društvo 2012. '000 KM
Stanje na dan 1. januara	1.779	1.779
Umanjenje vrijednosti (Bilješka 1.34)	(470)	-
Stanje na dan 31. decembra	1.309	1.779

1.15 Ulaganja u pridruženo pravno lice

a) Pridruženo pravna lica Grupe je:

	Industrija	Država	Vlasništvo Grupe na dan 31. decembra 2013.	Vlasništvo Grupe na dan 31. decembra 2012.
DUIF Jahorina Konseko Progres	Društvo za upravljanje	Bosna i Hercegovina	28,00%	28,00%

b) Ulaganje u pridruženo pravno lice Grupe je kako slijedi:

	Grupa 2013. '000 KM	Grupa 2012. '000 KM	Društvo 2013. '000 KM	Društvo 2012. '000 KM
DUIF Jahorina Konseko Progres	144	138	140	140

Na dan 31. decembra 2013, ukupna aktiva DUIF Jahorina Konseko Progress a.d. iznosila je 515 hiljada KM (2012: 496 hiljada KM), obaveze 1 hiljadu KM (2012: 2 hiljade KM), prihod i dobit/(gubitak) za 2013. godinu 197 hiljada KM (2012.: 199 hiljada KM) i 16 hiljada KM (2012.: (4) hiljada KM) respektivno.

1.16 Finansijska ulaganja

	Grupa 2013. '000 KM	Grupa 2012. '000 KM	Društvo 2013. '000 KM	Društvo 2012. '000 KM
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	6.522	3.064	6.522	3.064
Zajmovi i potraživanja	15.472	15.561	15.366	15.448
	21.994	18.625	21.888	18.512

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Na 31. decembra 2013. godine nije bilo dospjele finansijske imovine raspoložive za prodaju (2012.: nije bilo).

Na datum izvještavanja nije bilo finansijske imovine raspoložive za prodaju za koju je nastupilo umanjenje vrijednosti (2012.: nije bilo).

1.16 Finansijska ulaganja (nastavak)

b) Pregled ulaganja

Grupa	Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	Zajmovi i potraživanja	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM
2013.			
Dužničke hartije od vrijednost- državne obveznice – kotiraju	6.522	-	6.522
Depoziti kod banaka	-	14.400	14.400
Depoziti kod drugih institucija	-	544	544
Zajmovi zaposlenima	-	528	528
Zajmovi i potraživanja	6.522	15.472	21.994
Ukupno	6.522	15.472	21.994
2012.			
Dužničke hartije od vrijednost- državne obveznice – kotiraju	3.064	-	3.064
Depoziti kod banaka	-	14.414	14.414
Depoziti kod drugih institucija	-	514	514
Zajmovi zaposlenima	-	613	613
Zajmovi	-	20	20
Zajmovi i potraživanja	-	15.561	15.561
Ukupno	3.064	15.561	18.625

Depoziti kod drugih institucija predstavljaju sredstva uplaćena za formiranje sredstava Rezervnog fonda i Fonda za naknadu šteta Biroa zelene karte u Bosni i Hercegovini.

1.16 Finansijska ulaganja (nastavak)

b) Pregled ulaganja (nastavak)

Društvo	Finansijska imovina raspoloživa za prodaju '000 KM	Zajmovi i potraživanja '000 KM	Ukupno '000 KM
2013.			
Dužničke hartije od vrijednosti - državne obveznice – kotiraju	6.522	-	6.522
Depoziti kod banaka	-	14.400	14.400
Depoziti kod drugih institucija	-	544	544
Zajmovi zaposlenima	-	422	422
Zajmovi	-	-	-
Zajmovi i potraživanja	-	15.366	15.366
Ukupno	6.522	15.366	21.888
2012.			
Dužničke hartije od vrijednosti - državne obveznice – kotiraju	3.064	-	3.064
Depoziti kod banaka	-	14.414	14.414
Depoziti kod drugih institucija	-	514	514
Zajmovi zaposlenima	-	500	500
Zajmovi	-	20	20
Zajmovi i potraživanja	-	15.448	15.448
Ukupno	3.064	15.448	18.512

Depoziti kod drugih institucija predstavljaju sredstva uplaćena za formiranje sredstava Rezervnog fonda i Fonda za naknadu šteta Biroa zelene karte u Bosni i Hercegovini.

1.17 Udio reosiguranja u rezervama za ugovore o osiguranju

Grupa i Društvo

	2013. '000 KM	2012. '000 KM
Neživot		
Udio reosiguranja u rezervi za prijenosne premije	3.860	5.059
Udio reosiguranja u rezervi za prijavljene, a nelikvidirane štete	1.850	19
	<u>5.710</u>	<u>5.078</u>
Život	-	-
	<u>5.710</u>	<u>5.078</u>

1.18 Zalihe

	Grupa 2013. '000 KM	Grupa 2012. '000 KM	Društvo 2013. '000 KM	Društvo 2012. '000 KM
Materijal u skladištu	<u>94</u>	<u>167</u>	<u>58</u>	<u>170</u>

1.19 Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja

	Grupa 2013. '000 KM	Grupa 2012. '000 KM	Društvo 2013. '000 KM	Društvo 2012. '000 KM
Potraživanja iz ugovora o osiguranju	5.320	7.828	5.320	7.828
Potraživanja iz poslova reosiguranja				
- za štete	1.059	155	1.059	155
- za provizije reosiguranja	29	25	29	25
Potraživanja od poreske uprave	18	18	18	18
Ostala potraživanja i unaprijed plaćeni troškovi	2.173	2.447	2.053	2.352
	<u>8.599</u>	<u>10.473</u>	<u>8.479</u>	<u>10.378</u>
Umanjenje vrijednosti:				
- potraživanja iz ugovora o osiguranju	(1.358)	(1.285)	(1.358)	(1.285)
- ostala potraživanja	(1.301)	(1.258)	(1.292)	(1.258)
	<u>(2.659)</u>	<u>(2.543)</u>	<u>(2.650)</u>	<u>(2.543)</u>
	<u>5.940</u>	<u>7.930</u>	<u>5.829</u>	<u>7.835</u>

1.19 Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja (nastavak)

Kretanje umanjenja vrijednosti za potraživanja iz ugovora o osiguranju tokom godine bilo je kako slijedi:

	Grupa 2013. '000 KM	Grupa 2012. '000 KM	Društvo 2013. '000 KM	Društvo 201. '000 KM
Stanje na dan 1. januara	1.285	1.614	1.285	1.614
Gubici od umanjenja vrijednosti	1.276	914	1.275	914
Naplata prethodno umanjenih iznosa	(962)	(787)	(962)	(787)
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
<i>Neto gubici/(naplata) priznati u bilansu uspjeha</i>	<i>314</i>	<i>127</i>	<i>314</i>	<i>127</i>
<i>Otpisi prethodno umanjenih iznosa</i>	<i>(241)</i>	<i>(456)</i>	<i>(241)</i>	<i>(456)</i>
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Stanje na dan 31. decembra	1.358	1.285	1.358	1.285
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Gubici od umanjenja vrijednosti potraživanja iz ugovora o osiguranju priznati su unutar ostalih poslovnih rashoda (Bilješka 1.34).

Kretanje umanjenja vrijednosti za ostala potraživanja za Grupu i Društvo nije praktično prikazati.

1.20 Novac i novčani ekvivalenti

	Grupa 2013. '000 KM	Grupa 2012. '000 KM	Društvo 2013. '000 KM	Društvo 2012. '000 KM
Novac u banci	903	1.107	895	1.081
Novac u blagajni	-	7	-	7
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	903	1.114	895	1.088
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

1.21 Rezerve za ugovore o osiguranju

Grupa i društvo	2013. '000 KM	2012. '000 KM
Neživot		
Rezerve za prenosne premije	14.683	16.514
Rezerve za prijavljene a neisplaćene štete	6.404	5.205
Rezerve za prijavljene a neisplaćene štete -ZOIL	1.185	1.193
Rezerve za nastale a neprijavljene štete	4.595	3.653
Rezerve za direkne troškove šteta	209	97
Rezerve za indirektno troškove šteta	609	358
	<hr/>	<hr/>
	27.685	27.020
	<hr/>	<hr/>
Život		
Rezerve za prenosne premije	16	13
Rezerve za životna osiguranja	1.479	912
Rezerve za prijavljene a neisplaćene štete	8	6
Rezerve za nastale a neprijavljene štete	40	30
	<hr/>	<hr/>
	1.543	961
	<hr/>	<hr/>
	29.228	27.981
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

1.21 Rezerve za ugovore o osiguranju (nastavak)

a) Analiza kretanja u rezervi za prenosne premije

Grupa

	2013. Bruto KM'000	2013. Reosiguranje KM'000	2013. Neto KM'000	2012. Bruto KM'000	2012. Reosiguranje KM'000	2012. Neto KM'000
<i>Neživot</i>						
Stanje na dan 1. januara	16.514	5.059	11.455	11.309	1.103	10.206
Premije polisirane tokom godine	22.248	9.881	12.367	29.976	7.060	22.916
Minus: premije zarađene tokom godine	(24.079)	(11.080)	(12.999)	(24.771)	(3.104)	(21.667)
Stanje na dan 31. decembra	14.683	3.860	10.823	16.514	5.059	11.455
<i>Život</i>						
Stanje na dan 1. januara	13	-	13	10	-	10
Premije polisirane tokom godine	1.000	8	992	777	8	769
Minus: premije zarađene tokom godine	(997)	(8)	(989)	(774)	(8)	(766)
Stanje na dan 31. decembra	16	-	16	13	-	13

Društvo

	2013. Bruto KM'000	2013. Reosiguranje KM'000	2013. Neto KM'000	2012. Bruto KM'000	2012. Reosiguranje KM'000	2012. Neto KM'000
<i>Neživot</i>						
Stanje na dan 1. januara	16.514	5.059	11.455	11.309	1.103	10.206
Premije polisirane tokom godine	22.253	9.881	12.372	29.987	7.060	22.927
Minus: premije zarađene tokom godine	(24.084)	(11.080)	(13.004)	(24.782)	(3.104)	(21.678)
Stanje na dan 31. decembra	14.683	3.860	10.823	16.514	5.059	11.455
<i>Život</i>						
Stanje na dan 1. januara	13	-	13	10	-	10
Premije polisirane tokom godine	1.000	8	992	777	8	769
Minus: premije zarađene tokom godine	(997)	(8)	(989)	(774)	(8)	(766)
Stanje na dan 31. decembra	16	-	16	13	-	13

1.21 Rezerve za ugovore o osiguranju (nastavak)

b) Analiza kretanja u rezervama za prijavljene a neplaćene štete

Grupa

	2013.	2013.	2013.	2012.	2012.	2012.
	Bruto	Reosiguranje	Neto	Bruto	Reosiguranje	Neto
	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000
<i>Neživot</i>						
Stanje na dan 1. januara	5.205	19	5.186	5.390	12	5.378
Štete nastale u tekućoj godini	7.216	3.176	4.040	5.648	121	5.527
Prenos iz IBNRa	1.191	-	1.191	903	-	903
Promjene u štetama iz prethodnih godina	3.793	19	3.774	2.381	12	2.369
Isplaćene štete	(11.001)	(2.438)	(8.563)	(9.117)	(164)	(8.953)
Stanje na dan 31. decembra	6.404	776	5.628	5.205	(19)	5.186
<i>Život</i>						
Stanje na dan 1. januara	6	-	6	3	-	3
Štete nastale u tekućoj godini	35	-	35	29	-	29
Promjene u štetama iz prethodnih godina	77	-	77	13	-	13
Isplaćene štete	(110)	-	(110)	(39)	-	(39)
Stanje na dan 31. decembra	8	-	8	6	-	6

Društvo

	2013.	2013.	2013.	2012.	2012.	2012.
	Bruto	Reosiguranje	Neto	Bruto	Reosiguranje	Neto
	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000	KM'000
<i>Neživot</i>						
Stanje na dan 1. januara	5.205	19	5.186	5.390	12	5.378
Štete nastale u tekućoj godini	7.284	3.176	4.108	5.648	121	5.527
Prenos iz IBNRa	1.191	-	1.191	903	-	903
Promjene u štetama iz prethodnih godina	3.793	19	3.774	2.381	12	2.369
Isplaćene štete	(11.069)	(2.438)	(8.631)	(9.117)	(164)	(8.953)
Stanje na dan 31. decembra	6.404	776	5.628	5.205	(19)	5.186
<i>Život</i>						
Stanje na dan 1. januara	6	-	6	3	-	3
Štete nastale u tekućoj godini	35	-	35	29	-	29
Promjene u štetama iz prethodnih godina	77	-	77	13	-	13
Isplaćene štete	(110)	-	(110)	(39)	-	(39)
Stanje na dan 31. decembra	8	-	8	6	-	6

1.21 Rezerve za ugovore o osiguranju (nastavak)

b) Analiza kretanja u rezervama za prijavljene a neplaćene štete – ZOIL

Grupa i Društvo

	2013. Bruto KM'000	2013. Reosiguranje KM'000	2013. Neto KM'000	2012. Bruto KM'000	2012. Reosiguranje KM'000	2012. Neto KM'000
<i>Neživot</i>						
Stanje na dan 1. januara	1.193	-	1.193	-	-	-
Štete nastale u tekućoj godini	-	-	-	1.193	-	1.193
Prenos iz IBNRA	9	-	9	-	-	-
Promjene u štetama iz prethodnih godina	213	-	213	-	-	-
Isplaćene štete	(230)	-	(230)	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra	<u>1.185</u>	<u>-</u>	<u>1.185</u>	<u>1.193</u>	<u>-</u>	<u>1.193</u>

c) Analiza kretanja rezervi za nastale a neprijavljene štete

Grupa i Društvo

	2013. Bruto KM'000	2013. Reosiguranje KM'000	2013. Neto KM'000	2012. Bruto KM'000	2012. Reosiguranje KM'000	2012. Neto KM'000
<i>Neživot</i>						
Stanje na dan 1. januara	3.653	-	3.653	4.077	-	4.077
Povećanja priznata tokom godine	2.141	1.074	1.067	479	-	479
Prenos na rezervisanja za prijavljene a neplaćene štete	(1.199)	-	(1.199)	(903)	-	(903)
Stanje na dan 31. decembra	<u>4.595</u>	<u>1.074</u>	<u>3.521</u>	<u>3.653</u>	<u>-</u>	<u>3.653</u>

Grupa i Društvo

	2013. Bruto KM'000	2013. Reosiguranje KM'000	2013. Neto KM'000	2012. Bruto KM'000	2012. Reosiguranje KM'000	2012. Neto KM'000
<i>Život</i>						
Stanje na dan 1. januara	30	-	30	18	-	18
Povećanja priznata tokom godine	11	-	11	12	-	12
Prenos na rezervisanja za prijavljene a neplaćene štete	(1)	-	(1)	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra	<u>40</u>	<u>-</u>	<u>40</u>	<u>30</u>	<u>-</u>	<u>30</u>

1.21 Rezerve za ugovore o osiguranju (nastavak)

d) Analiza kretanja u rezervama za direktne troškove šteta

Grupa i Društvo

	2013. Bruto KM'000	2013. Reosiguranje KM'000	2013. Neto KM'000	2012. Bruto KM'000	2012. Reosiguranje KM'000	2012. Neto KM'000
<i>Neživot</i>						
Stanje na dan 1. januara	97	-	97	40	-	40
Povećanja priznata tokom godine	112	-	112	57	-	57
Stanje na dan 31. decembra	209	-	209	97	-	97

e) Analiza kretanja u rezervama za indirektne troškove šteta

Grupa i Društvo

	2013. Bruto KM'000	2013. Reosiguranje KM'000	2013. Neto KM'000	2012. Bruto KM'000	2012. Reosiguranje KM'000	2012. Neto KM'000
<i>Neživot</i>						
Stanje na dan 1. januara	358	-	358	364	-	364
Povećanja priznata tokom godine	251	-	251	(6)	-	(6)
Stanje na dan 31. decembra	609	-	609	358	-	358

f) Analiza kretanja u matematičke rezerve

Grupa i Društvo

	2013. Bruto KM'000
Stanje na dan 1. januara	912
Alokacija premije	641
Otpuštanje obaveze uslijed isplata, otkupa i ostalih raskida	(101)
Oslobađanje diskonta/pripis kamate	27
Stanje na dan 31. decembra	1.479

Analizu kretanja matematičke rezerve za Grupu i Društvo za 2012. godinu nije praktično prikazati.

Jahorina osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Pale

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2013.

1.21 Rezerve za ugovore o osiguranju (nastavak)

g) Preostala ročnost obaveza osiguranja

Grupa i Društvo

2013.	Manje od 1 godine KM'000	Od 1 do 5 godina KM'000	Od 5 do 10 godina KM'000	Od 10 do 15 godina KM'000	Od 15 do 20 godina KM'000	Više od 20 godina KM'000	Ukupno KM'000
Neživot							
Rezerve za prenosnu premiju	10.360	3.970	338	15	-	-	14.683
Rezerva za prijavljene a neisplaćene štete i rezerva za nastale a neprijavljene štete i ostale rezerve	3.092	4.613	2.105	3.192	-	-	13.002
	<u>13.452</u>	<u>8.583</u>	<u>2.443</u>	<u>3.207</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>27.685</u>
Život							
Rezerve za prenosnu premiju	16	-	-	-	-	-	16
Rezerva za prijavljene a neisplaćene štete i rezerva za nastale a neprijavljene štete i ostale rezerve	48	-	-	-	-	-	48
Rezerva za životno osiguranje	-	51	779	649	-	-	1.479
	<u>64</u>	<u>51</u>	<u>779</u>	<u>649</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1.543</u>
2012.							
Neživot							
Rezerve za prenosnu premiju	11.476	4.404	634	-	-	-	16.514
Rezerva za prijavljene a neisplaćene štete i rezerva za nastale a neprijavljene štete i ostale rezerve	7.889	2.077	540	-	-	-	10.506
	<u>19.365</u>	<u>6.481</u>	<u>1.174</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>27.020</u>
Neživot							
Rezerve za prenosnu premiju	13	-	-	-	-	-	13
Rezerva za prijavljene a neisplaćene štete i rezerva za nastale a neprijavljene štete i ostale rezerve	36	-	-	-	-	-	36
Rezerva za životno osiguranje	-	44	461	407	-	-	912
	<u>49</u>	<u>44</u>	<u>461</u>	<u>407</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>961</u>

Jahorina osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Pale

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2013.

1.22 Uzeti zajmovi

	Grupa 2013. '000 KM	Grupa 2012. '000 KM	Društvo 2013. '000 KM	Društvo 2012. '000 KM
Uzeti zajmovi	1.149	1.150	19	41

Zajmodavac	Valuta	Glavnica u valuti	Kamatna stopa	Dospijeće	Grupa 2013 '000 KM	Grupa 2012 '000 KM
Vienna Insurance Group	EUR	680	6%	05.03.2018.	1.130	-
Hypo Alpe Adria Bank a.d. Banja Luka	BAM	300	6M EURIBOR +8,75%	01.02.2013.	-	12
Hypo Alpe Adria Bank a.d. Banja Luka	BAM	200	6M EURIBOR +3,30%	01.01.2018.	-	143
Hypo Alpe Adria Bank a.d. Banja Luka	BAM	250	6M EURIBOR +8,90%	01.09.2017.	-	187
Hypo Alpe Adria Bank a.d. Banja Luka	BAM	250	6M EURIBOR +8,90%	01.04.2017.	-	223
Hypo Alpe Adria Bank Leasing a.d. Banja Luka	BAM	345	6M EURIBOR +8,90%	01.03.2017.	-	297
Nova Banka a.d. Banja Luka	BAM	250	6M EURIBOR +8,90%	01.09.2017.	-	247
VB Leasing*	BAM	194	6M EURIBOR +9,00%	2014.	19	41
					1.149	1.150

* Ugovori o lizingu se odnose na Grupu i Društvo

1.23 Rezervisanja za obaveze i troškove

Grupa i Društvo	Rezervisanja za preventivu '000 KM	Rezervisanja za otpremne '000 KM	Rezerve za sudske sporove '000 KM	Ukupno '000 KM
Stanje na dan 1 januara 2012.	3	192	-	195
Povećanje rezervisanja priznatih u dobiti ili gubitku	300	-	-	300
Rezervisanja korištena u toku godine	(26)	-	-	(26)
Stanje na dan 31. decembra 2012.	277	192	-	469
Povećanje rezervisanja priznatih u dobiti ili gubitku	223	-	352	575
Rezervisanja korištena tokom godine	(114)	-	-	(114)
Stanje na dan 31. decembra 2013.	386	192	352	930

Pretpostavke korištene u obračunu rezervi za otpremne su sljedeće:

	Grupa i Društvo 2013.	Grupa i Društvo 2012.
Diskontna stopa	7%	7%
Očekivano povećanje plata	2%	3%
Stopa smrtnosti	Tablice mortaliteta RS 80	Tablice Mortaliteta RS 80

Povećanje rezervisanja za preventivu i sudske sporove priznaje se kao dio ostalih poslovnih rashoda (Bilješka 1.34).

1.24 Obaveze iz ugovora o osiguranju, ostale obaveze i odgođeni prihod

	Grupa 2013. '000 KM	Grupa 2012. '000 KM	Društvo 2013. '000 KM	Društvo 2012. '000 KM
Obaveze iz ugovora o reosiguranju i saosiguranju	5.705	5.217	5.780	5.217
Obaveze iz ugovora o osiguranju prema posrednicima	22	190	22	190
Obaveze prema dobavljačima	378	485	265	399
Obaveze prema radnicima	763	739	485	421
Obaveze za zatezne kamate	-	101	-	101
Obaveze za dividende	348	221	348	221
Ostale obaveze	556	260	535	179
	<u>7.772</u>	<u>7.213</u>	<u>7.435</u>	<u>6.728</u>

1.25 Kapital

(a) Akcionarski kapital

	2013. '000 KM	2012. '000 KM
Odobreno, izdano i u cijelosti plaćeno		
192.703 (2012.: 171.560) običnih akcija po 100 KM	19.271	17.156
26.022 (2012.: 26.022) prioritetnih akcija po 100 KM	2.602	2.602
	<u>21.873</u>	<u>19.758</u>

Akcionarski kapital društva denominiran je u KM. Nominalna vrijednost svake izdane akcija iznosi 100 KM. U 2013. godini bila je emisija akcionarskog kapitala u iznosu od 2.115 hiljada KM. Sve akcije su plaćene u potpunosti.

Vlasnici prioritetnih akcija imaju zagarantovano pravo na dividendu (u visini od 5% vrijednosti nominalnih akcija). U slučaju da se donese odluka o isplati dividende, ona se isplaćuje u roku od dvije godine. Ako se ne isplate, prioritetne akcije prelaze u redovne.

Akcionari Društva na dan izvještaja su sljedeći:

Broj akcija	2013.				%	2012.			
	Obične akcije	Prioritetne akcije	Ukupno	vlasništvo		Obične akcije	Prioritetne akcije	Ukupno	vlasništvo
Vienna Insurance Group	192.703	26.022	218.725	100,00%	171.560	21.203	192.763	97,56%	
Ostali	-	-	-	-	-	4.819	4.819	2,44%	
	<u>192.703</u>	<u>26.022</u>	<u>218.725</u>	<u>100,00%</u>	<u>171.560</u>	<u>26.022</u>	<u>197.582</u>	<u>100,00%</u>	

Vlasnik Društva je Vienna Insurance Group, akcionarsko društvo osnovano i sa sjedištem u Austriji. U toku 2013. godine VIG je stekao sve prioritetne akcije koje su bile u vlasništvu ostalih akcionara te stekao 100% vlasništvo u Društvu.

(b) Emisiona premija

Kao rezultat izdavanja akcija u 2013. i 2012. godini, Društvo je priznalo ukupnu emisionu premiju u iznosu od 1.798 hiljada KM (2012: 2.722 hiljada KM) što predstavlja iznos plaćen preko nominalne vrijednosti izdatih akcija. U 2013. godini Društvo je iskoristilo emisionu premiju da pokrije akumulirane gubitke i zakonske i statutarne rezerve. Kao rezultat istog emisiona premija je sa 31. decembrom 2013. godine iznosila 615 hiljada KM.

1.25 Kapital (nastavak)

(c) Rezerva fer vrijednosti

Rezerva fer vrijednosti predstavlja kumulativne nerealizirane neto promjene u fer vrijednosti ulaganja raspoloživih za prodaju umanjenim za pripadajući odgođeni porez. Sva kretanja prikazana su u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, neto od poreza. Kretanja u rezervi fer vrijednosti su kako slijedi:

Grupa i Društvo	2013. 000 KM	2012. 000 KM
Bruto rezerva fer vrijednosti na dan 1. januara	91	24
Odgođena porezna obaveza na dan 1. januara	(9)	(2)
Stanje na dan 1. januara	82	22
Dobici iz promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	532	67
Odgođeni porez na neto dobitke od promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto od realiziranih iznosa i gubitaka od umanjenja vrijednosti (Bilješka 1.36 (b))	(53)	(7)
Neto dobiti iz promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	479	60
Bruto rezerva fer vrijednosti na dan 31. decembra	623	91
Odgođena porezna obaveza na dan 31. decembra	(62)	(9)
Stanje na dan 31. decembra	561	82

1.26 Osnovni i razrijeđeni (gubitak)/zarada po akciji

U svrhu obračuna (gubitka)/zarade po akciji, zarada je izračunata kao (gubitak)/dobit za razdoblje namijenjena akcionarima Društva, nakon umanjenja za dividendu namijenjenu prioritetnim akcionarima. Broj običnih akcija je broj izdanih redovnih akcija na kraju godine. Broj redovnih akcija korišten za izračun redovne i razrijeđene zarade po akciji bio je 192,703 (2012: 171,560). S obzirom da nema efekta opcija, konvertibilnih obaveznica ili sličnih instrumenata, razrijeđeni (gubitak)/dobit po akciji isti je kao i osnovni (gubitak)/dobit po akciji.

	Grupa 2013.	Grupa 2012.	Društvo 2013.	Društvo 2012.
Gubitak za godinu u '000 KM	(5.305)	(762)	(5.781)	(539)
Obaveza za isplatu dividende prioritetnim akcionarima (5% na nominalnu vrijednost prioritetnih akcija)	(131)	(131)	(131)	(131)
Gubitak koji pripada redovnim akcionarima u 000 KM	(5.436)	(893)	(5.912)	(670)
Ponderirani prosječni broj redovnih akcija na dan 31. decembra	192.703	171.560	192.703	171.560
Osnovni i razrijeđeni gubitak po akciji u KM	(28,21)	(5,21)	(30,68)	(3,91)

Jahorina osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Pale

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2013.

1.27 Premije

	Grupa 2013. '000 KM	Grupa 2012. '000 KM	Društvo 2013. '000 KM	Društvo 2012. '000 KM
<i>Neživotna osiguranja</i>				
Zaračunate bruto premije	22.248	29.976	22.253	29.987
Zaračunate premije predane u reosiguranje	(9.881)	(7.060)	(9.881)	(7.060)
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Neto zaračunate premije	12.367	22.916	12.372	22.927
Promjena bruto rezervi prenosne premije	1.831	(5.205)	1.831	(5.205)
Promjena rezervi prenosnih premija, udio reosiguranja	(1.999)	3.956	(1.999)	3.956
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Neto zarađena premija iz neživotnih osiguranja	12.199	21.667	12.204	(21.678)
<i>Životno osiguranje</i>				
Zaračunate bruto premije	1.000	777	1.000	777
Zaračunate premije predane u reosiguranje	(8)	(8)	(8)	(8)
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Neto zaračunate premije	992	769	992	769
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Promjena bruto rezervi prenosne premije	(3)	(2)	(3)	(2)
Promjena rezervi prenosnih premija, udio reosiguranja	-	-	-	-
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Neto zarađena premija iz poslova životnih osiguranja	989	767	989	767
Ukupno neživot i život				
Bruto zarađena premija	23.248	30.753	23.253	30.764
Premije predane u reosiguranje	(9.889)	(7.068)	(9.889)	(7.068)
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Neto zarađena premija	13.359	23.685	13.364	23.696
Promjena u bruto rezervi za prenosnu premiju	1.828	(5.207)	1.828	(5.207)
Promjena rezervi prenosnih premija, udio reosiguranja	(1.999)	3.956	(1.999)	3.956
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Neto zarađene premije	13.188	22.434	13.193	22.445
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Promjena udjela reosiguranja u rezervi za prenosnu premiju u iznosu od 800 hiljada KM odnosi se na novi kvotni ugovor o reosiguranju sklopljen sa VIG Holdingom, koji je u skladu sa računovodstvenim politikama VIGa u ovim finansijskim izvještajima prikazan kao dio obaveza iz ugovora o reosiguranju i saosiguranju, umjesto kao udio reosiguranja u rezervama za ugovore o osiguranju.

1.27 Premije (nastavak)

Analiza zaračunatih premija i nastalih šteta po vrstama osiguranja

Sljedeća tabela prikazuje analizu zaračunate premije i nastalih šteta po vrstama osiguranja. Svi ugovori o osiguranju su zaključeni u Bosni i Hercegovini.

Grupa

	Bruto zaračunata premija '000 KM	Bruto zarađena premija '000 KM	Bruto nastale štete '000 KM	Troškovi pribave i administracije '000 KM	Saldo reosiguranja '000 KM
<i>2013.</i>					
<i>Neživotna osiguranja</i>					
Auto odgovornost	12.318	13.914	(7.543)	(7.481)	(507)
Motorna vozila (ostalo)	2.024	1.975	(1.874)	(899)	(7)
Imovina	4.392	5.519	(2.463)	(1.841)	(1.957)
Lična osiguranja	3.042	2.319	(1.801)	(1.608)	(23)
Ostalo	472	352	(46)	(187)	(221)
Ukupno neživotna osiguranja	22.248	24.079	(13.727)	(12.016)	(2.715)
<i>Životna osiguranja</i>					
Premije plaćene u ratama	1.000	997	(689)	(402)	(8)
Ukupno životna osiguranja	1.000	997	(689)	(402)	(8)
Ukupno životna osiguranja					
Ukupno	23.248	25.081	(14.416)	(12.418)	(2.723)
<i>2012.</i>					
<i>Neživotno osiguranje</i>					
Auto odgovornost	16.273	15.396	(5.742)	(7.028)	(387)
Motorna vozila (ostalo)	2.323	2.310	(1.572)	(1.003)	(6)
Imovina	8.465	4.750	(997)	(3.657)	(2.527)
Lična osiguranja	2.723	2.153	(1.436)	(1.177)	-
Ostalo	192	162	(3)	(83)	(12)
Ukupno neživotno osiguranje	29.976	24.771	(9.750)	(12.948)	(2.932)
<i>Životno osiguranje</i>					
Premije plaćene u ratama	777	775	(501)	(290)	(8)
Ukupno životno osiguranje	777	775	(501)	(290)	(8)
Ukupno	30.753	25.557	(10.251)	(13.238)	(2.940)

1.27 Premije (nastavak)

Analiza fakturisanih premija i nastalih šteta po vrstama osiguranja

Sljedeća tabela prikazuje analizu fakturisane premije i nastalih šteta po vrstama osiguranja. Svi ugovori o osiguranju su zaključeni u Bosni i Hercegovini.

Društvo

	Bruto zaračunata premija '000 KM	Bruto zaradena premija '000 KM	Bruto nastale štete '000 KM	Troškovi pribave i administracije '000 KM	Saldo reosiguranja '000 KM
<i>2013.</i>					
<i>Neživotna osiguranja</i>					
Auto odgovornost	12.323	13.919	(7.611)	(7.481)	(507)
Motorna vozila (ostalo)	2.024	1.975	(1.874)	(899)	(7)
Imovina	4.392	5.519	(2.463)	(1.841)	(1.957)
Lična osiguranja	3.042	2.319	(1.801)	(1.608)	(23)
Ostalo	472	352	(46)	(187)	(221)
Ukupno neživotna osiguranja	22.253	24.084	(13.795)	(12.016)	(2.715)
<i>Životna osiguranja</i>					
Premije plaćene u ratama	1.000	997	(689)	(402)	(8)
Ukupno životna osiguranja	1.000	997	(689)	(402)	(8)
Ukupno životna osiguranja					
Ukupno	23.253	25.081	(14.484)	(12.418)	(2.723)
<i>2012.</i>					
<i>Neživotno osiguranje</i>					
Auto odgovornost	16.284	15.407	(5.742)	(7.028)	(387)
Motorna vozila (ostalo)	2.323	2.310	(1.572)	(1.003)	(6)
Imovina	8.465	4.750	(997)	(3.657)	(2.527)
Lična osiguranja	2.723	2.153	(1.436)	(1.177)	-
Ostalo	192	162	(3)	(83)	(12)
Ukupno neživotno osiguranje	29.987	24.782	(9.750)	(12.948)	(2.932)
<i>Životno osiguranje</i>					
Premije plaćene u ratama	777	775	(501)	(290)	(8)
Ukupno životno osiguranje	777	775	(501)	(290)	(8)
Ukupno	30.764	25.557	(10.251)	(13.238)	(2.940)

Jahorina osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Pale*Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji**31. decembar 2013.***1.28 Prihod od provizija i naknada**

Grupa i Društvo	2013. '000 KM	2012. '000 KM
Provizija reosiguranja neživot	<u>4.940</u>	<u>333</u>

1.29 Finansijski prihod

	Grupa 2013. '000 KM	Grupa 2012. '000 KM	Društvo 2013. '000 KM	Društvo 2012. '000 KM
Prihodi od kamata	1.053	573	1.050	569
Pozitivne kursne razlike	130	-	130	-
Prihod od investicionih nekretnina	268	360	350	354
Dobit od prodaje finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	352	-	352	-
	<u>1.803</u>	<u>933</u>	<u>1.882</u>	<u>923</u>

1.30 Ostali poslovni prihodi

	Grupa 2013. '000 KM	Grupa 2012. '000 KM	Društvo 2013. '000 KM	Društvo 2012. '000 KM
Priznavanje imovine prenijete iz vanbilansa (ZOIL)	-	1.412	-	1.412
Prihod od usluga tehničkih pregleda	1.224	932	-	-
Prihodi od pruženih usluga	163	203	163	202
Neto dobit od prodaje nekretnina i opreme	23	670	23	670
Prihodi od naplaćenih regresnih potraživanja	274	567	274	567
Otpuštanje rezervacija za umanjeње vrijednosti ostalih potraživanja	190	247	190	247
Ostali poslovni prihodi	132	135	132	86
	<u>2.006</u>	<u>4.166</u>	<u>782</u>	<u>3.184</u>

1.31 Nastale štete

Grupa i Društvo	Grupa 2013. '000 KM	Grupa 2012. '000 KM	Društvo 2013. '000 KM	Društvo 2012. '000 KM
<i>Neživotna osiguranja</i>				
Likvidirane štete				
Bruto iznos	11.231	9.117	11.299	9.117
Udio reosiguranja	(2.438)	(164)	(2.438)	(164)
Promjena u rezervi za prijavljene a neisplaćene štete				
Bruto iznos	1.554	1.058	1.554	1.058
Udio reosiguranja	(757)	(8)	(757)	(8)
Promjena u rezervi za nastale a neprijavljene štete				
Bruto iznos	942	(425)	942	(425)
Udio reosiguranja	(1.074)	-	(1.074)	-
Ukupne nastale štete neživotnih osiguranja	13.727	9.750	13.795	9.750
Udio reosiguranja u ukupnim nastalim štetama neživotnih osiguranja	(4.269)	(172)	(4.269)	(172)
Ukupne štete nastale iz neživotnog osiguranja, neto od reosiguranja	9.458	9.578	9.526	9.578
<i>Životno osiguranje</i>				
Likvidirane štete				
Bruto iznos	109	39	109	39
Udio reosiguranja	-	-	-	-
Promjena metamatičke rezerve životnih osiguranja				
Bruto iznos	567	448	567	448
Udio reosiguranja	-	-	-	-
Promjena u rezervi za prijavljene a neisplaćene štete				
Bruto iznos	3	3	3	3
Udio reosiguranja	-	-	-	-
Promjena u rezervi za nastale a neprijavljene štete	10	11	10	11
Ukupne nastale štete životnih osiguranja	689	501	689	501
Udio reosiguranja u ukupnim nastalim štetama životnih osiguranja	-	-	-	-
Ukupno štete nastale iz životnog osiguranja, neto od reosiguranja	689	501	689	501
Ukupne nastale štete	14.416	10.251	14.484	10.251
Udio reosiguranja u nastalim štetama	(4.269)	(172)	(4.269)	(172)
Ukupne nastale štete, neto od reosiguranja	10.147	10.079	10.215	10.079

Bruto iznos promjene u rezervi za prijavljene a neisplaćene štete sadrži direktne i indirektno troškove rezervisanja za štete.

1.32 Troškovi pribave

Grupa i Društvo	2013.	2012.
	'000 KM	'000 KM
<i>Neživotna osiguranja</i>		
Trošak provizije	1.712	1.816
Ostali troškovi pribave	6.559	7.539
Promjena odgođenih troškova pribave (Bilješka 1.12)	(456)	(353)
Ukupni troškovi pribave, neživot	7.815	9.002
<i>Životna osiguranja</i>		
Trošak provizije	216	125
Ostali troškovi pribave	31	30
Ukupni troškovi pribave, život	247	155
	8.062	9.157

Troškovi pribave za Grupu i Društvo uključuju troškove internog prodajnog osoblja u iznosu od 3.172 hiljada KM (2012.: 3.193 hiljade KM).

Provizija životnog osiguranja koja se priznaje po naplati, kao što je objašnjeno u računovodstvenoj politici 1.3 (p), u skladu je sa odgovarajućim priznavanjem prihoda. Nije praktično izračunati obračun obaveze po proviziji ukoliko bi se odgovarajući prihodi priznavali na obračunskom principu, a ne po naplati.

1.33 Administrativni troškovi

	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
	2013.	2012.	2013.	2012.
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Troškovi osoblja	2.968	2.546	1.771	1.145
Ostali troškovi šteta	555	587	555	587
Amortizacija	748	817	664	662
Ostali troškovi uprave	719	583	850	1.177
Troškovi reklame i promocije	134	201	130	196
Troškovi plina, struje i vode	317	108	278	82
Ostali administrativni troškovi	108	363	108	232
	5.549	5.205	4.356	4.081

U 2013. ukupan broj zaposlenih Grupe bio je 293 (2012.: 310 zaposlenih), a ukupan broj zaposlenih u Društvu bio je 214 (2012.: 220).

U 2013., Grupa je uplatila 773 hiljade KM (2012.: 716 hiljada KM) doprinosa plaćenih na i iz plate u javne zavode za penziono osiguranje, a Društvo je za iste namjene isplatilo 543 hiljade KM (2012.: 591 hiljada KM). Ovi troškovi su uključeni u troškove pribave (Bilješka 1.32) i administrativne troškove navedene gore.

Jahorina osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Pale

Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji

31. decembar 2013.

1.34 Ostali poslovni rashodi

	Grupa 2013. '000 KM	Grupa 2012. '000 KM	Društvo 2013. '000 KM	Društvo 2012. '000 KM
Povrati premije	632	1.196	632	1.196
Gubici od umanjenja vrijednosti potraživanja iz ugovora o osiguranju (bilješka 1.19)	314	127	314	127
Advokatske usluge	53	734	53	734
Doprinosi zaštitnom fondu, birou za osiguranje i Agenciji	305	249	305	249
Gubici od umanjenja vrijednosti ostalih potraživanja	636	225	636	225
Takse republička, sudske i administrativne	75	170	75	170
Vatrogasni doprinosi i protivgradna zaštita	42	42	42	42
Umanjenje vrijednosti investicionih nekretnina (bilješka 1.11)	-	384	-	384
Rezerve za sudske sporove (Bilješka 1.23)	352	-	352	-
Umanjenje vrijednosti ulaganja u podružnicu (Bilješka 1.14c))	-	-	470	-
Rashodovanje opreme	308	-	302	-
Ostali rashodi	542	397	630	391
Ukupno	3.259	3.824	3.811	3.818

1.35 Finansijski troškovi

	Grupa 2013 '000 KM	Grupa 2012 '000 KM	Društvo 2013 '000 KM	Društvo 2012 '000 KM
Troškovi kamata	222	83	131	9
Neto gubitak od kursnih razlika	2	1	2	1
Ostali finansijski troškovi	1	3	1	3
	225	87	134	13

1.36 Porez na dobit

(a) Tekući porez

Usklađenje računovodstvene dobiti za razdoblje i troška poreza na dobit prikazano je u nastavku:

Grupa i Društvo	Grupa 2013. '000 KM	Grupa 2012. '000 KM	Društvo 2013. '000 KM	Društvo 2012. '000 KM
Tekući trošak poreza				
Tekuća godina	-	276	-	276
Ukupno trošak poreza na dobit	-	276	-	276
Računovodstveni gubitak prije oporezivanja	(5.305)	(486)	(5.780)	(263)
Porez na dobit na 10% (2012: 10%)	(531)	(49)	(578)	(26)
Poreski nepriznati troškovi	223	80	223	80
Neoporezivi prihodi	(103)	(116)	(103)	(116)
Poreski gubici koji nisu priznati kao odložena porezna imovina	411	85	458	62
Trošak poreza na dobit iz prethodnih perioda utvrđen poreskom inspekcijom	-	276	-	276
Trošak poreza priznat u dobiti i gubitku	-	276	-	276
Efektivna stopa poreza na dobit	-	-	-	-

1.36 Porezi na dobit (nastavak)

(a) Tekući porezi (nastavak)

U skladu sa Zakonom o porezu na dobit, porezni gubici se mogu prenositi za umanj enje dobiti budućih računovodstvenih perioda, ali ne duže od 5 godina. S obzirom na neizvjesnost njihovog korištenja, Društvo ne priznaje odgođena poreska sredstva za prenesene porezne gubitke.

(b) Odgođena porezna obaveza

Odloženi porezi su obračunati na privremene razlike po bilansnoj metodi korištenjem zakonske porezne stope od 10% (2012.:10%). Promjene privremenih razlika i dijelova odložene poreske obaveze u kapitalu i rezervama prikazani su kako slijedi:

Grupa	Rezerva fer vrijednosti i prodaje finansijske imovine raspoložive za prodaju ‘000 KM	Revalorizaciona rezerva ‘000 KM	Ukupno ‘000 KM
Stanje na dan 1. januara 2012.	(2)	(167)	(169)
Kretanje priznato u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (Bilješka 1.25 (c))	(7)	-	(7)
Odgođeni porez na revalorizaciju nekretnina	-	58	58
Stanje na dan 31. decembra 2012.	<u>(9)</u>	<u>(109)</u>	<u>(118)</u>
Stanje na dan 1. januara 2013.	(9)	(109)	(118)
Kretanje priznato u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (Bilješka 1.25 (c))	(53)	-	(53)
Stanje na dan 31. decembra 2013.	<u>(62)</u>	<u>(109)</u>	<u>(171)</u>

Društvo	Rezerva fer vrijednosti i prodaje finansijske imovine raspoložive za prodaju ‘000 KM	Revalorizaciona rezerva ‘000 KM	Ukupno ‘000 KM
Stanje na dan 1. januara 2012.	(2)	(162)	(164)
Kretanje priznato u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (Bilješka 1.25 (c))	(7)	-	(7)
Odgođeni porez na revalorizaciju nekretnina	-	58	58
Stanje na dan 31. decembra 2012.	<u>(9)</u>	<u>(104)</u>	<u>(113)</u>
Stanje na dan 1. januara 2013.	(9)	(104)	(113)
Kretanje priznato u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (Bilješka 1.25 (c))	(53)	-	(53)
Stanje na dan 31. decembra 2013.	<u>(62)</u>	<u>(104)</u>	<u>(166)</u>

1.37 Transakcije sa povezanim licima

Ključni akcionar Društva je Vienna Insurance Group. Društvo smatra da ima neposredni odnos povezane osobe sa svojim ključnim akcionarima i njihovim podružnicama; svojim podružnicama i povezanim licima; članovima Nadzornog odbora; članovima Uprave i ostalim poslovođstvom (zajedno „ključno rukovođstvo“); bliskim članovima porodice ključnog poslovođstva; i društvima pod kontrolom, zajedničkom kontrolom ili značajnim uticajem ključnog rukovođstva i bliskih članova njihovih obitelji, prema definiciji sađržanoj u Međunarodnom računovođstvenom standardu 24 „Objavljanje povezanih stranaka“ („MRS 24“).

Ključni akcionari

Vlasnik Vienna Insurance Group ima 100% redovnih akcija u vlasničkom kapitalu 19.270 hiljada KM, i 100% paketa prioritetnih dionica u iznosu 2.602 hiljade KM.

Najveći dio reosiguranja u neživotu Društvo predaju se u VIG Holding Vienna i WIENER RE Beograd.

Ključno rukovođstvo

Ključno poslovođstvo obuhvata članove Upravnog odbora i Izvršnog odbora.

Naknade članovima Upravnog odbora iznosile su 167 hiljada KM (2012.: 92 hiljade KM), te su se sastojale od bruto naknada uključujući kratkoročne i dugoročne naknade, redovnu plaću, ukalkulisane bonuse, penzione naknade i ostale naknade vezane uz penzionisanje.

Sledeći iznosi predstavljaju rezultat transakcija sa povezanim licima:

Grupa 2013.	Imovina '000 KM	Obaveze '000 KM	Prihodi '000 KM	Troškovi '000 KM
<i>Ključni zaposlenici (uključujući bonuse)</i>	42	35	-	615
<i>Matično društvo</i>				
Vienna Insurance Group	-	236	-	14
<i>Povezana društva</i>				
Wiener Re Beograd	5.266	2.378	1.810	3.944
VIG HOLDING Wien	1.533	1.597	5.698	5.935
VIG Re Prague	-	8	-	8
	6.841	4.254	7.508	10.516
Društvo 2013.	Imovina '000 KM	Obaveze '000 KM	Prihodi '000 KM	Troškovi '000 KM
<i>Ključni zaposlenici (uključujući bonuse)</i>	42	32	-	575
<i>Matično društvo</i>				
Vienna Insurance Group	-	236	-	14
<i>Podružnice</i>				
Jahorina Auto d.o.o.	25	75	32	1.432
<i>Povezana društva</i>				
Wiener Re Beograd	5.266	2.378	1.810	3.944
VIG HOLDING Wien	1.533	1.597	5.698	5.935
VIG Re Prague	-	8	-	8
	6.866	4.326	7.540	11.908

Jahorina osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Pale*Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji**31. decembar 2013.***1.37 Transakcije sa povezanim licima (nastavak)**

Grupa 2012.	Imovina '000 KM	Obaveze '000 KM	Prihodi '000 KM	Troškovi '000 KM
<i>Ključni zaposlenici (uključujući bonuse)</i>	55	44	-	648
<i>Matično društvo</i>				
Vienna Insurance Group	-	106	-	-
<i>Povezana društva</i>				
Wiener Re Beograd	5.206	5.258	456	2.810
VIG Re Prague	-	8	-	8
	<u>5.261</u>	<u>5.416</u>	<u>456</u>	<u>3.466</u>
Društvo 2012.	Imovina '000 KM	Obaveze '000 KM	Prihodi '000 KM	Troškovi '000 KM
<i>Ključni zaposlenici (uključujući bonuse)</i>	55	36	-	604
<i>Matično društvo</i>				
Vienna Insurance Group	-	106	-	-
<i>Podružnice</i>				
Jahorina Auto d.o.o	138	29	38	1.202
<i>Povezana društva</i>				
Wiener Re Beograd	5.206	5.258	456	2.810
VIG Re Prague	-	8	-	8
	<u>5.399</u>	<u>5.437</u>	<u>494</u>	<u>4.624</u>

1.38 Upravljanje finansijskim rizicima

U transakcijama finansijskim instrumentima Grupa na sebe preuzima finansijske rizike. Ovi rizici uključuju tržišni rizik, kreditni rizik (uključujući i kreditni rizik reosiguranja) i rizik likvidnosti. Svaki od ovih rizika, zajedno sa sažetkom načina na koje Grupa upravlja tim rizikom, opisan je u nastavku.

Tržišni rizik

Tržišni rizik je definisan kao efekat promjena u tržišnim cijenama izvještaja o ukupnom prihodu i izvještaju o finansijskoj poziciji Grupe. Osnovni faktori rizika uključuju:

- valutni rizik – rizik da će se vrijednost finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjena u deviznom kursu
- rizik kamatnih stopa – rizik da će se fer vrijednost ili budući tokovi gotovine finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjena u tržišnim kamatnim stopama.
- cjenovni rizik – rizik da će se vrijednost finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjena cijena na tržištu (osim fluktuacija koje proizilaze iz valutnog kursa i kamatne stope), bez obzira jesu li te promjene uzrokovane faktorima koji se odnose specifično na taj instrument ili njegova izdavalca ili faktorima koji se odnose na sve instrumente kojima se trguje na tržištu.

Tržišni rizik ne uključuje samo potencijalni gubitak, već i potencijalni dobitak.

Usklađivanje imovine i obaveza

Grupa aktivno upravlja svojom imovinom te koristi pristupe koji uravnotežuju kvalitetu, diverzifikaciju, usklađivanje imovine i obaveza, likvidnost i prinos od ulaganja. Cilj procesa ulaganja je optimizacija prinosa od ulaganja poslije poreza, usklađenog za rizik i ukupnog prinosa usklađenog za rizik, uz upravljanje imovinom i obavezama na osnovi novčanih tokova temeljeno na dospeljima. Uprava pregledava i odobrava ciljne portfelje na periodičnoj osnovi, utvrđuje smjernice ulaganja i limite, i nadzire proces upravljanja aktivom i pasivom. Dužna pažnja poklanja se i usklađenosti s pravilima koja su postavljena lokalnom regulativom.

Grupa utvrđuje ciljne portfelje za svaki značajni proizvod osiguranja, što predstavlja strategije ulaganja koje se koriste kako bi se profitabilno finansirale obaveze uz prihvatljivi nivo rizika. Ove strategije uključuju ciljeve za efektivno trajanje, krivulju prinosa, osjetljivost, likvidnost, koncentraciju imovine po sektorima i kreditnu kvalitetu. Procjene korištene u utvrđivanju približnih iznosa i vremena plaćanja vlasnicima polisa za obaveze iz ugovora o osiguranju se redovno pregledavaju.

Veći dio ovih procjena je subjektivne prirode i može uticati na mogućnost Grupe da ostvari ciljeve upravljanja aktivom i pasivom.

Kamatni rizik

Izloženost Grupe tržišnom riziku promjena u kamatnim stopama je koncentrisana u investicijskom portfelju i uzetim zajmovima. Poslovanje Grupe je podložno riziku promjene kamatnih stopa utoliko što kamatonosna imovina i obaveze dospijevaju ili se kamata mijenja u različitim razdobljima ili u različitim iznosima.

Grupa je također izložena riziku promjena u budućim gotovinskim tokovima koje proizilaze iz promjena kamatnih stopa na tržištu. Međutim, ovaj rizik je ograničen budući da većina kamatonosnih ulaganja Grupe na datum finansijskog položaja nosi fiksne kamatne stope.

Grupa nema značajnih dugovnih obaveza i kao rezultat promjena kamatne stope ne utiču na nivo rezerve iz poslova osiguranja neživota, osim za rentne isplate šteta auto odgovornosti koje na datum bilansa nisu značajne. Matematička rezerva životnog osiguranja je diskontovana stopom nižom od tehničke kamate i maksimalne stope propisane od strane Agencije.

1.38 Upravljanje finansijskim rizicima

Kamatni rizik (nastavak)

Iz toga slijedi da promjene u vrijednostima ulaganja koje se mogu povezati kamatnom stopom neće biti djelomično ublažene pratećim promjenama u ekonomskim vrijednostima rezervi koje se djelomično prebijaju.

Grupa prati ovu izloženost periodičnim pregledima stanja svoje imovine i obaveza.

Prema ugovorima o osiguranju, od Grupe se traži da obračuna kamate po stopama od 2,5% do 3% godišnje na plaćene premije iz polisa životnog osiguranja za isplatu iznosa osiguranicima po isteku takvih polisa osiguranja i trenutno se ne može zaštititi od buduće fluktuacije kamatne stope kojoj će biti izložena kroz ulaganja za pokriće rezervi za ugovore o osiguranju.

U Bilješci 1.40 objavljene su efektivne kamatne stope i analiza promjene kamatnih stopa na datum finansijskog položaja za finansijsku imovinu Grupe u okviru MRS-a 39. Tehničke kamatne stope za proizvode životnog osiguranja objavljene su u Bilješci 1.6. Objavljivanje osjetljivosti na rizik promjene u kamatnim stopama nije praktično.

Cjenovni rizik

Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati kao rezultat promjena u tržišnim cijenama, bilo da su ove promjene izazvane faktorima specifičnim za pojedinačni instrument ili njegovog emitenta ili faktorima koji utiču na sve instrumente kojima se trguje na tržištu.

Valutni rizik

Grupa je izložena riziku promjene kursa kroz transakcije u stranim valutama. To je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati zbog promjena u kursu strane valute. Izloženost riziku promjene kursa na dan bilansa je minimalna. Imovina i obaveze Grupe, sa izuzetkom neznatnog udjela sredstava na tekućim računima kod banaka i matematičke rezerve koje su vezane za Euro, su denominirane u KM. Vezanost KM za Euro je fiksna te se očekuje da će ostati fiksna. Stoga se smatra da nije potrebno prikazati računanjem osjetljivosti na promjenu kursa. U bilješci 1.41 objavljene su analiza finansijske imovine i finansijskih obaveza po stranim valutama na datum finansijskog položaja za Grupi i Društvo.

Kreditni rizik

Maksimalna izloženost kreditnom riziku na datum izvještavanja bez uzimanja u obzir bilo kojeg jemstva ili drugog poboljšanja kredita je kako slijedi:

	Grupa	Grupa	Društvo	Društvo
	2013.	2012.	2013.	2012.
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Novac i novčani ekvivalenti	903	1.114	895	1.088
Depoziti kod banaka	14.400	14.414	14.400	14.414
Depoziti kod drugih institucija	544	514	544	514
Dužničke hartije od vrijednosti	6.522	3.064	6.522	3.064
Zajmovi	-	20	-	20
Kreditni zaposlenim	528	613	422	500
Potraživanje po ugovorima o osiguranju	3.962	6.543	3.962	6.543
Ostala potraživanja, neto	1.978	1.387	1.867	1.292
	28.837	27.669	28.612	27.435

1.38 Upravljanje finansijskim rizicima

Kreditni rizik (nastavak)

U toku svog redovnog poslovanja Grupa je izložena kreditnom riziku. Kreditni rizik je definisan kao rizik da će jedna strana u finansijskom instrumentu izazvati finansijski gubitak drugoj strani ne oslobađajući od obaveze. To obično proizilazi iz štetnih promjena u sposobnosti zajmoprimca da otplati dug. Maksimalna izloženost Grupe kreditnom riziku je predstavljena knjigovodstvenom vrijednošću finansijske imovine.

Uprava je donijela kreditnu politiku i kontinuirano prati izloženost kreditnom riziku. Za sve osiguranike rade se ocjene kreditne sposobnosti i prikupljaju instrumenti osiguranja prije plaćanja po odobrenim kreditima ili njihovoj prolongaciji. Društvo je usvojilo opreznu politiku investiranja.

Grupi i Društvu nije praktično da prikaže starosnu strukturu imovine.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti nastaje kao rezultat finansijskih aktivnosti Grupe i upravljanja pozicijama. Ovaj rizik uključuje rizik nesposobnosti finansiranja imovine u prikladnim rokovima i kamatama te rizik nesposobnosti likvidacije imovine po razumnoj cijeni i u prikladnom vremenskom razdoblju.

Društvo ima portfelj likvidne imovine kao dio strategije upravljanja rizikom likvidnosti, čime osigurava kontinuirano poslovanje i udovoljava zakonskim zahtjevima.

Bilješka 1.39 prikazuje analizu ročnosti na datum izvještavanja za finansijska sredstva i finansijske obaveze Grupe i Društva.

U bilješci 1.21 (g) objavljene su analize ročnosti rezervi za ugovore o osiguranju Grupe i Društva.

1.39 Analiza ročnosti

Ročnost finansijske imovine i obaveza iz djelokruga MRS-a 39 za Grupu i Društvo na dan 31. decembra 2013. i 31. decembra 2012. prikazana je u tabelama u nastavku na osnovi preostalog ugovornog dospijeća, izuzev finansijske imovine raspoložive za prodaju koja je uvrštena u kategoriju „do 6 mjeseci.“ Preostala ročnost rezerva za ugovore o osiguranju prikazana je u bilješci 1.21 g).

	Do 6	6-12	1-3	3-5	Više od	
Grupa – 2013.	mjeseci	mjeseci	godine	godina	godina	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Finansijska imovina						
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>						
Dužničke hartije od vrijednosti	6.522	-	-	-	-	6.522
<i>Zajmovi i potraživanja</i>						
Depoziti kod banaka	-	-	14.282	118	-	14.400
Depoziti kod drugih institucija	-	-	-	-	544	544
Kreditni zaposlenim	31	31	133	126	207	528
<i>Novac i novčani ekvivalenti</i>	903	-	-	-	-	903
Ukupno finansijska imovina	7.456	31	14.415	244	751	22.897
Finansijske obaveze						
Uzeti zajmovi	(145)	(140)	(532)	(266)	(66)	(1.149)
Ukupne finansijske obaveze	(145)	(140)	(532)	(266)	(66)	(1.149)
Ročna neusklađenost finansijske imovine i finansijskih obaveza	7.311	(109)	13.883	(22)	685	21.748
Grupa – 2012.						
Finansijska imovina						
<i>Finansijska imovina</i>						
Dužničke hartije od vrijednosti	3.064	-	-	-	-	3.064
<i>Zajmovi i potraživanja</i>						
Zajmovi klijentima	20	-	-	-	-	20
Depoziti	3.000	2.600	8.586	228	-	14.414
Depoziti kod drugih institucija	-	-	-	-	514	514
Kreditni zaposlenim	46	46	212	114	195	613
<i>Novac i novčani ekvivalenti</i>	1.114	-	-	-	-	1.114
Ukupno finansijska imovina	7.244	2.646	8.798	342	709	19.739
Finansijske obaveze						
Uzeti zajmovi	(384)	(125)	(475)	(166)	-	(1.150)
Ukupne finansijske obaveze	(384)	(125)	(475)	(166)	-	(1.150)
Ročna neusklađenost finansijske imovine i finansijskih obaveza	6.860	2.521	8.323	176	709	18.589

1.39 Analiza ročnosti (nastavak)

Društvo – 2013.	Do 6 mjeseci '000 KM	6-12 mjeseci '000 KM	1-3 godine '000 KM	3-5 godina '000 KM	Više od 5 godina '000 KM	Ukupno '000 KM
Finansijska imovina						
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>						
Dužničke hartije od vrijednosti	6.522	-	-	-	-	6.522
<i>Zajmovi i potraživanja</i>						
Depoziti kod banaka	-	-	14.282	118	-	14.400
Depoziti kod drugih institucija	-	-	-	-	544	544
Kreditni zaposlenim	28	28	112	112	142	422
<i>Novac i novčani ekvivalenti</i>	895	-	-	-	-	895
Ukupno finansijska imovina	7.445	28	14.394	230	686	22.783
Finansijske obaveze						
Uzeti zajmovi	(12)	(7)	-	-	-	(19)
Ukupne finansijske obaveze	(12)	(7)	-	-	-	(19)
Ročna neusklađenost finansijske imovine i finansijskih obaveza	7.433	21	14.394	230	686	22.764
Društvo – 2012.						
Finansijska imovina						
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>						
Dužničke hartije od vrijednosti	3.064	-	-	-	-	3.064
<i>Zajmovi i potraživanja</i>						
Zajmovi	20	-	-	-	-	20
Depoziti	3.000	2.600	8.586	228	-	14.414
Depoziti kod drugih institucija	-	-	-	-	514	514
Kreditni zaposlenim	41	41	192	94	132	500
<i>Novac i novčani ekvivalenti</i>	1.088	-	-	-	-	1.088
Ukupna finansijska imovina	7.213	2.641	8.778	322	646	19.600
Finansijske obaveze						
Uzeti zajmovi	(11)	(11)	(19)	-	-	(41)
Ukupne finansijske obaveze	(11)	(11)	(19)	-	-	(41)
Ročna neusklađenost finansijske imovine i finansijskih obaveza	7.202	2.630	8.759	322	646	19.559

1.40 Analiza promjene kamatnih stopa

Tabele u nastavku prikazuju finansijsku imovinu i finansijske obaveze Grupe i Društva iz djelokruga MRS-a 39, analizirane prema razdobljima promjene kamatnih stopa koje se određuju na osnovi preostalog ugovornog dospeljeća i ugovornog razdoblja promjene kamatnih stopa.

Tablice u nastavku prikazuju procjenu Uprave o izloženosti riziku promjene kamatnih stopa za Grupu i Društvo na dan 31. decembra 2013. i 31. decembra 2012. godine te nisu nužno indikativne za poziciju u drugom razdoblju, ali uzevši u obzir pretpostavke o kamatnim stopama na kojima se zasniva izračun matematičke rezerve (bilješka 1.6), pokazuju izvjesnu osjetljivost dobiti Grupe i Društva na kretanja kamatnih stopa. Na dobit će također uticati i valutna struktura imovine, obaveza te kapitala i rezervi.

Grupa – 2013.	Efektivna kamatna stopa	Do 6	6-12	1-3	3-5	Više od 5	Bes-	Ukupno	Iznosi sa fiksnom stopom
		mjeseci	mjeseci	godine	godina	godina	kamatno		
		'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Finansijska imovina									
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>									
Dužničke hartije od vrijednosti		6.522	-	-	-	-	-	6.522	6.522
Zajmovi i potraživanja									
Depoziti kod banaka	4,94%	-	-	14.282	118	-	-	14.400	14.400
Depoziti kod drugih institucija	4,00%	-	-	-	-	544	-	544	544
Kreditni zaposlenim	2,50%	31	31	133	126	207	-	528	528
Novac i novčani ekvivalenti	0,20%	284	-	-	-	-	619	903	903
Ukupna finansijska imovina		6.837	31	14.415	244	751	619	22.897	22.897
Finansijske obaveze									
Uzeti zajmovi	6,05%	(145)	(140)	(532)	(266)	(66)	-	(1.149)	(1.149)
Ukupne finansijske obaveze		(145)	(140)	(532)	(266)	(66)	-	(1.149)	(1.149)
Kamatna neusklađenost		6.692	(109)	13.883	(22)	685	619	21.748	21.748
Grupa – 2012.									
Finansijska imovina									
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>									
Dužničke hartije od vrijednosti	-	3.064	-	-	-	-	-	3.064	3.064
Zajmovi i potraživanja									
Zajmovi klijentima	2%	20	-	-	-	-	-	20	20
Depoziti	5,26%	3.000	2.600	8.586	228	-	-	14.414	14.414
Depoziti kod drugih institucija	4%	-	-	-	-	514	-	514	514
Kreditni zaposlenim	2,6%	46	46	212	114	195	-	613	613
Novac i novčani ekvivalenti	0,2%	1.107	-	-	-	-	7	1.114	1.107
Ukupna finansijska imovina		7.237	2.646	8.798	342	709	7	19.739	19.732
Finansijske obaveze									
Uzeti zajmovi	8,75%	(384)	(125)	(475)	(166)	-	-	(1.150)	(1.150)
Ukupno finansijske obaveze		(384)	(125)	(475)	(166)	-	-	(1.150)	(1.150)
Kamatna neusklađenost		6.853	2.521	8.323	176	709	7	18.589	18.582

1.40 Analiza promjene kamatne stope (nastavak)

Društvo – 2013	Efektivna kamatna stopa	Do 6 mjeseci	6-12 mjeseci	1-3 godine	3-5 godina	Više od 5 godina	Bes- kamatno	Ukupno	Iznosi sa fiksnom stopom
		'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Finansijska imovina									
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>									
Dužničke hartije od vrijednosti	-	6.522	-	-	-	-	-	6.522	6.522
<i>Zajmovi i potraživanja</i>									
Zajmovi klijentima	2,5%	28	28	112	112	142	-	422	422
Depoziti kod banaka	4,94%	-	-	14.282	118	-	-	14.400	14.400
Depoziti kod drugih institucija	4%	-	-	-	-	544	-	544	544
Novac i novčani ekvivalenti	0,2%	284	-	-	-	-	611	895	284
		<u>6.834</u>	<u>28</u>	<u>14.394</u>	<u>230</u>	<u>686</u>	<u>611</u>	<u>22.783</u>	<u>22.172</u>
Ukupna finansijska imovina									
Finansijske obaveze									
Uzeti zajmovi	9%	(12)	(7)	-	-	-	-	(19)	(19)
		<u>(12)</u>	<u>(7)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(19)</u>	<u>(19)</u>
Ukupne finansijske obaveze									
		<u>6.822</u>	<u>21</u>	<u>14.394</u>	<u>230</u>	<u>686</u>	<u>611</u>	<u>22.764</u>	<u>22.153</u>
Kamatna neusklađenost									
<hr/>									
Društvo – 2012									
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>									
Dužničke hartije od vrijednosti	-	3.064	-	-	-	-	-	3.064	3.064
<i>Zajmovi i potraživanja</i>									
Zajmovi klijentima	2%	20	-	-	-	-	-	20	20
Depoziti kod banaka	5,26%	3.000	2.600	8.586	228	-	-	14.414	14.414
Depoziti kod drugih institucija	4%	-	-	-	-	514	-	514	514
Kreditni zaposlenim	2,5%	41	41	192	94	132	-	500	500
Novac i novčani ekvivalenti	0,2%	1.081	-	-	-	-	7	1.088	1.081
		<u>7.206</u>	<u>2.641</u>	<u>8.778</u>	<u>322</u>	<u>646</u>	<u>7</u>	<u>19.600</u>	<u>19.593</u>
Ukupna finansijska imovina									
Finansijske obaveze									
Uzeti zajmovi	9%	(11)	(11)	(19)	-	-	-	(41)	(41)
		<u>(11)</u>	<u>(11)</u>	<u>(19)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(41)</u>	<u>(41)</u>
Ukupne finansijske obaveze									
		<u>7.195</u>	<u>2.630</u>	<u>8.759</u>	<u>322</u>	<u>646</u>	<u>7</u>	<u>19.559</u>	<u>19.552</u>
Kamatna neusklađenost									

1.41 Analiza valutne pozicije

Valutna struktura finansijske imovine i obaveza za Grupu i Društvo na dan 31. decembra 2013. i 31. decembra 2012. godine prikazani su u nastavku:

Grupa 2013.	EURO '000 KM	KM '000 KM	Ukupno '000 KM
Finansijska imovina			
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>			
Dužničke hartije od vrijednosti –Državne obveznice	-	6.522	6.522
<i>Zajmovi i potraživanja</i>			
Depoziti kod banaka	10.835	3.565	14.400
Depoziti kod drugih institucija	-	544	544
Kreditni zaposlenim	-	528	528
<i>Novac i novčani ekvivalenti</i>	13	890	903
Ukupna finansijska imovina	10.848	12.049	22.897
Uzeti zajmovi	(1.130)	(19)	(1.149)
Valutni rizik	9.718	12.030	21.748
Grupa 2012.			
Finansijska imovina			
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>			
Dužničke hartije od vrijednosti –Državne obveznice	-	3.064	3.064
<i>Zajmovi i potraživanja</i>			
Zajmovi klijentima	-	20	20
Depoziti kod banaka	13.199	1.215	14.414
Depoziti kod drugih institucija	-	514	514
Kreditni zaposlenim	-	613	613
<i>Novac i novčani ekvivalenti</i>	79	1.035	1.114
Ukupna finansijska imovina	13.278	6.461	19.739
Uzeti zajmovi	-	(1.150)	(1.150)
Valutni rizik	13.278	5.311	18.589

Jahorina osiguranje Vienna Insurance Group a.d. Pale*Konsolidovani i odvojeni finansijski izvještaji**31. decembar 2013.***1.41 Analiza valutne pozicije (nastavak)**

	EURO	KM	Ukupno
	'000 KM	'000 KM	'000 KM
Društvo 2013.			
Finansijska imovina			
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>			
Dužničke hartije od vrijednosti –Državne obveznice	-	6.522	6.522
<i>Zajmovi i potraživanja</i>			
Depoziti kod banaka	10.835	3.565	14.400
Depoziti kod drugih institucija	-	544	544
Kreditni zaposlenim	-	423	423
<i>Novac i novčani ekvivalenti</i>	13	882	895
Ukupna finansijska imovina	10.848	11.936	22.784
Uzeti zajmovi	-	(19)	(19)
Valutni rizik	10.848	11.917	22.765
Društvo 2012.			
Finansijska imovina			
<i>Finansijska imovina raspoloživa za prodaju</i>			
Dužničke hartije od vrijednosti –Državne obveznice	-	3.064	3.064
<i>Zajmovi i potraživanja</i>			
Zajmovi klijentima	-	20	20
Depoziti kod banaka	13.199	1.215	14.414
Depoziti kod drugih institucija	-	514	514
Kreditni zaposlenim	-	500	500
<i>Novac i novčani ekvivalenti</i>	79	1.009	1.088
Ukupna finansijska imovina	13.278	6.322	19.600
Uzeti zajmovi	-	(41)	(41)
Valutni rizik	13.278	6.281	19.559

1.42 Upravljanje kapitalom

Društva za osiguranje su dužna raspolagati odgovarajućim kapitalom s obzirom na obim i vrste poslova osiguranja koje obavlja kao i rizike kojima je izloženo kod obavljanja tih poslova.

Kapital društva, u skladu sa Pravilnikom o elementima i kontroli margine solventnosti društva za osiguranje u Republici Srpskoj („Pravilnik“), čini osnovni kapital i dodatni kapital umanjeno za odbitne stavke.

Zbir osnovnog kapitala i dodatnog kapitala predstavlja garantni fond društva. Garantni fond mora predstavljati jednu trećinu margine solventnosti.

Kapital društva ne može biti manji od sljedeće tri kategorije:

- margine solventnosti;
- 1/3 margine solventnosti;
- minimalnog iznosa jamstvenog fonda propisanog odredbama članka 53 stav 2 Zakona o društvima za osiguranje („Zakon“).

Garantni fond društva ne može biti manji od:

- 1/3 margine solventnosti;
- minimalnog iznosa garantnog fonda propisanog odredbama članka 53 Zakona.

Društvo	Neživot		Život	
	2013. '000 KM	2012. '000 KM	2013. '000 KM	2012. '000 KM
Osnovni kapital	10.655	12.808	3.122	2.989
Dodatni kapital	2.602	2.602	-	-
Garantni fond	13.257	15.410	3.122	2.989
Odbitne stavke	(693)	(660)	-	-
Kapital	12.564	14.750	3.122	2.989
Margina solventnosti	5.050	5.373	126	82
1/3 margine solventnosti	1.683	1.791	42	27
Minimalni garantni fond	5.000	5.000	3.000	3.000
Višak/(manjak) kapitala preko minimalnog garantnog fonda	7.564	9.750	122	(11)
Višak kapital preko margine solventnosti	7.514	9.377	2.996	2.907

1.43 Mjerenje fer vrijednosti

1.43.1 Imovina i obaveze po hijerarhiji fer vrijednosti

Tabela u nastavku daje pregled imovine i obaveza koje su mjerene i priznate po fer vrijednosti na dan 31. decembra 2013.

Grupa	Nivo 1 KM '000	Nivo 2 KM '000	Nivo 3 KM '000	Ukupno KM'000
Mjerenje fer vrijednosti koje se redovno ponavlja				
Finansijska imovina				
Dužničke HOV – državne obveznice				
– listane	6.522	-	-	6.522
Ukupno finansijska imovina	6.522	-	-	6.522
Nefinansijska imovina				
Investicione nekretnine	-	-	9.028	9.028
Ukupno nefinansijska imovina	-	-	9.028	9.028
Mjerenje fer vrijednosti koje se ne ponavlja redovno				
Zemljište i objekti	-	-	7.896	7.896
Ukupno zemljište i objekti	-	-	7.896	7.896
Društvo	Nivo 1 KM '000	Nivo 2 KM '000	Nivo 3 KM '000	Ukupno KM '000
Mjerenje fer vrijednosti koje se redovno ponavlja				
Finansijska imovina				
Dužničke HOV – državne obveznice				
– listane	6.522	-	-	6.522
Ukupno finansijska imovina	6.522	-	-	6.522
Nefinansijska imovina				
Investicione nekretnine	-	-	9.028	9.028
Ukupno nefinansijska imovina	-	-	9.028	9.028
Mjerenje fer vrijednosti koje se ne ponavlja redovno				
Zemljište i objekti	-	-	6.445	6.445
Ukupno zemljište i objekti	-	-	6.445	6.445

U toku godine nije bilo transfera između Nivoa mjerenja fer vrijednosti.

1.43 Mjerenje fer vrijednosti (nastavak)

1.43.1 Imovina i obaveze po hijerarhiji fer vrijednosti (nastavak)

Nivo 3 fer vrijednosti

Grupa angažuje eksterne i nezavisne procjenitelje, koji imaju odgovarajuće priznate profesionalne kvalifikacije i iskustva na lokacijama i sa kategorijama imovine koja se procjenjuje.

Nezavisni procjenitelji utvrđuju fer vrijednost portfolija investicionih nekretnina Grupe na kraju svakog godišnjeg izvještajnog perioda, a fer vrijednost zemljišta i objekata Grupe klasifikovanih kao imovina i oprema, utvrđuje se svake tri godine.

Fer vrijednost investicionih nekretnina i zemljišta i objekata je kategorizovana kao Nivo 3 fer vrijednosti na osnovu ulaznih podataka korištenih za tehniku procjene vrijednosti.

Naredna tabela prikazuje usklađivanje početnih i krajnjih salda za Nivo 3 fer vrijednosti, uključujući iznose nerealizovanih dobitaka ili gubitaka za period koji se može pripisati promjenama nerealizovanih dobitaka ili gubitaka:

Grupa	Inveticione nekretnine KM'000	Objekti KM '000	Ukupno KM '000
Stanje na dan 1. januara 2013.	9.019	8.001	17.020
Otuđenja	(23)	(3)	(26)
Troškovi amortizacije	-	(102)	(102)
Dobit uključena u 'ostali prihod'			
-Promjene u fer vrijednosti (nerealizovana)	32	-	32
	<u>9.028</u>	<u>7.896</u>	<u>16.924</u>

Društvo	Inveticione nekretnine KM'000	Objekti KM '000	Ukupno KM '000
Stanje na dan 1. januara 2013.	9.019	6.545	15.564
Otuđenja	(23)	(3)	(26)
Troškovi amortizacije	-	(97)	(97)
Dobit uključena u 'ostali prihod'			
-Promjene u fer vrijednosti (nerealizovana)	32	-	32
	<u>9.028</u>	<u>6.445</u>	<u>15.473</u>

1.43 Mjerenje fer vrijednosti (nastavak)

1.43.1 Imovina i obaveze po hijerarhiji fer vrijednosti (nastavak)

Tehnika vrednovanja i značajni ulazni podaci

Naredna tabela prikazuje tehniku vrednovanja koja se koristi u mjerenju fer vrijednosti investicionih nekretnina i zemljišta i objekata, kao i značajne korištene faktore

Tehnika vrednovanja

Tehnika troška i pristup kapitalizacije prihoda: Grupa obje tehnike uzima u obzir i usklađuje i ponderiše procjene po svakoj tehnici na osnovu svoje procjene koju bi koristili učesnici na tržištu. Tehnika troška uzima u obzir trenutne troškove zamjene. Metod kapitalizacije prihoda se zasniva na procijenjenom neto prihodu iz poslovanja ostvarenom tom imovinom podijeljeno sa stopom kapitalizacije.

Značajni ulazni podaci

- Stopa kapitalizacije (5 – 8%)
- Procijenjene vrijednosti zakupa

1.43.2 Fer vrijednost finansijskih instrumenata koji nisu mjereni po fer vrijednosti

Grupa

31. decembar 2013.	Nivo 1 KM '000	Nivo 2 KM '000	Nivo 3 KM '000	Ukupna fer vrijednost KM '000	Knjigovodstvena vrijednost KM '000
Imovina					
Depoziti kod banaka i drugih institucija	-	14.944	-	14.944	14.944
Kreditni zaposlenicima	-	528	-	528	528
Novac i novčani ekvivalenti	-	903	-	903	903
Ukupno	-	16.375	-	16.375	16.375
Obaveze					
Uzeti zajmovi	-	41	-	41	41
Ukupno	-	41	-	41	41

1.43 Mjerenje fer vrijednosti (nastavak)

1.43.2 Fer vrijednost finansijskih instrumenata koji nisu mjereni po fer vrijednosti (nastavak)

Društvo					
31. decembar 2013.	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupna fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost
	KM '000	KM '000	KM '000	KM '000	KM'000
Imovina					
Depoziti kod banaka i drugih institucija	-	14.944	-	14.944	14.944
Krediti zaposlenicima	-	422	-	422	528
Novac i novčani ekvivalenti	-	895	-	895	895
Ukupno	-	16.261	-	16.261	16.261
Obaveze					
Uzeti zajmovi	-	19	-	19	19
Ukupno	-	19	-	19	19

Prilikom procjene fer vrijednosti finansijskih instrumenata korištene su slijedeće metode i pretpostavke, te primjenjivana slijedeća ograničenja:

Depoziti kod banaka i drugih institucija

Procijenjena fer vrijednost depozita s fiksnim dospjećem temelji se na gotovinskim tokovima diskontiranim trenutno ponuđenim kamatnim stopama na depozite sličnog preostalog dospjeća. Obzirom na to da većina depozita Grupe ima promjenjivu kamatnu stopu, koja je ujedno i tržišna stopa, knjigovodstvena vrijednost tih depozita Grupe približno je jednaka njihovoj fer vrijednosti. Nije praktično izračunati fer vrijednost depozita s fiksnim kamatnim stopama.

Krediti zaposlenicima

Krediti zaposlenicima su izraženi po amortiziranom trošku umanjenom za umanjene vrijednosti. Uprava vjeruje da se knjigovodstvena vrijednost ovih instrumenata znatno ne razlikuje od njihove fer vrijednosti, pod pretpostavkom da će sva plaćanja po izloženostima čija vrijednost nije umanjena biti naplaćena kao što je ugovoreno i ne uzimajući u obzir nikakve buduće gubitke.

Novac i novčani ekvivalenti

Knjigovodstvena vrijednost novca i novčanih ekvivalenata se generalno smatra približnom njihovoj fer vrijednosti.

Uzeti zajmovi

Veći dio dugoročnih uzetih zajmova Grupe nema kotiranu tržišnu cijenu te se fer vrijednost procjenjuje kao sadašnja vrijednost budućih gotovinskih tokova diskontiranih kamatnim stopama dostupnim Grupi na datum izvještavanja, za novi uzeti zajam sličnog tipa i preostale ročnosti. Također, budući da većina dugoročnih uzetih zajmova Grupe ima promjenjivu kamatnu stopu, koja je ujedno i tržišna stopa, knjigovodstvena im je vrijednost približno jednaka fer vrijednosti.